

ГРУПОВІ ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ

Методичні рекомендації та інструменти

Лютий 2021 р.

Підготовлено Key Aid Consulting для DanChurchAid (DCA) та мережі CaLP

KEY
AID
CONSULTING

Про методичні рекомендації, інструменти і звітність у контексті групових грошових переказів

До комплексу входить кілька пов'язаних між собою матеріалів:

- 1) Методичні рекомендації для групових грошових переказів;
- 2) Інструменти ГГП;
- 3) Глосарій ГГП;
- 4) Звіт про ефективне використання потенціалу групових грошових переказів;
- 5) Рекомендації щодо залучення інших суб'єктів, окрім організацій, що надають ГВД.

Автори

Ці методичні рекомендації, інструменти і звіт було розроблено та підготовлено Маєю Тьоннінг і Редіт Абебе Кабета з організації Key Aid Consulting, за підтримки DanChurchAid (DCA) та ДАНІДА, під керівництвом Робочої групи з питань групової грошової допомоги мережі CaLP та окремих експертів як редакторської групи.

Подяка

Пакет ГГП розроблено завдяки внескам членів технічної дорадчої групи мережі CaLP: Крістер Ленхолм, DCA; Рашид Бумніжель, Action Aid; Крістін Смарт, Оксфам; Алан Гранді, Католицька служба допомоги; Роджер Дін та Тім МакІнерні, Норвезька рада у справах біженців; Тензін Манелл, Жіноча комісія у справах біженців; Паола Кастіаті, Tearfund та Метью Теббатт, Christian Aid.

Коментарі та зауваження були надані редакторською групою у складі таких осіб: Джастін Корбетт, незалежний консультант; Сара Уорд, незалежна консультантка; Марк Лайкена, Give Directly; Бабукар Баджі, Девід Делгадо та Сальваторе Фарвалья, МКЧХ; Шрейджу Шрешта, Оксфам; Клаудія Пушнер, Кріс Балль Diakonie Katastrophenhilfe, а також Гурудатта Шіродкар, МФЧХ; Мелісса Веласкес, Unbound; Саса Марусіч, Норвезька рада у справах біженців та Сімоне ді Віченц, Christian Aid.

Автори висловлюють вдячність усім членам редакторської групи та ключовим інформантам за приділений час та надані думки.

Цитування

Рекомендації та інструменти необхідно цитувати в такий спосіб: М. Тьоннінг та А.Р. Кабета (2021 р.). *Групові грошові перекази: методичні рекомендації та інструменти. Пілотна версія*. Париж: Key Aid Consulting.

Обкладинка

Фото: Нільс Кастенсен / L2GP

Зміст

Скорочення	5
1. Вступ до групових грошових переказів	7
1.1. Обґрунтування ГГП	8
1.2. Зміст методичних рекомендацій	13
2. Розроблення та стратегічне планування	14
2.1.. Забезпечення готовності	15
2.1.1. Оцінка можливостей організацій, що сприяють здійсненню ГГП	15
2.1.2. Заходи з розвитку потенціалу організацій, що надають підтримку	17
2.1.3. Розгляд пілотного проєкту	21
2.2. Ситуаційний аналіз	21
2.2.1. Актуалізація розуміння контексту	22
2.2.2. Аналіз потреб, сильних і слабких сторін	23
2.2.3. Розуміння ринків	30
2.2.4. Оцінка варіантів здійснення переказу	30
2.2.5. Залучення відповідних зацікавлених сторін	30
2.3. Аналіз реагування та розроблення програми	32
2.3.1. Залучення груп	33
2.3.2. Розроблення відповідних ГГП	35
2.3.3. Визначення суми та регулярності допомоги	37
3. Впровадження	39
3.1. Процес подачі заявки на ГГП	40
3.1.1. Оголошення про ГГП	40
3.1.2. Опис проєктних пропозицій групи	40
3.1.3. Пропоновані бюджети груп	41
3.2. Управління ГГП	43
3.2.1. Переказ коштів та управління коштами	43
3.2.2. Здійснення закупівель групами	44
3.3. Підтримка та навчання груп	45
4. Підзвітність, моніторинг і навчання	47
4.1. Підзвітність	48
4.1.1. Прозорість та розповсюдження інформації	49
4.1.2. Звітування групи	49
4.2. Моніторинг проєктів ГГП	52
4.2.1. Підбиття підсумків (спрощено)	54
4.2.2. Навчання та обмін досвідом між групами	56
5. Координація здійснення ГГП	58
6. Фінансування/мобілізація ресурсів для ГГП	60

Зміст

Додаток 1. Інструменти	62
Інструмент 1 Приклад показників результатів	63
Інструменти 2-5 Визначення критеріїв для груп та проєктів ГПП	65
Інструмент 2 Детальні критерії для груп, які збираються подавати заявку на отримання ГПП	66
Інструмент 3 Анкета заявника	68
Інструмент 4 Контрольний список для розгляду заявок на отримання ГПП	70
Інструмент 5 Документування рішень комісії	72
Інструмент 6 Оцінка варіантів здійснення переказу	73
Інструмент 7 Аналіз зацікавлених сторін	77
Інструмент 8 Інструмент аналізу ринку для груп	78
Інструмент 9 Рекомендації для групових закупівель	80
Інструмент 10 Опис пропозиції групи	81
Інструмент 11 Рекомендації щодо групового бюджету	82
Інструмент 12 Групові контракти (угоди)	83
Інструмент 13 Підзвітність	85
Інструмент 14 Бланк описового звіту	87
Інструмент 15 Бланк фінансового звіту групи	88
Інструмент 16 Партнерський моніторинг проєктів ГПП	90
Інструмент 17 Моніторинг процесу та моніторинг проєктів після здійснення ГПП	93
Інструмент 18 Підбиття підсумків - зразок інструменту	97
Інструмент 19 Програма Cash for Work	98
Додаток 2: Глосарій групових грошових переказів	100
Перелік використаної літератури	106
Приклади з практики	
Приклад 1: Навчання національних організацій, що надають підтримку, по всій країні	19
Приклад 2: Ситуаційний аналіз у ситуації конфлікту або стихійного лиха	28
Приклад 3: План дій громади для постраждалих груп населення у М'янмі	31
Приклад 4: Пропозиції кількох програм ГПП у Газі	41
Приклад 5: Звітність «згори вниз» у контексті ГПП	50

Скорочення

DCA	DanChurchAid
CaLP	Мережа CaLP (Cash Learning Partnership)
БГД	Багатоцільова грошова допомога
ВПО	Внутрішньо переміщена особа
ГВД	Грошова та ваучерна допомога
ГПП	Групові грошові перекази
ГЗН	Гендерно зумовлене насильство
ГО	Громадська організація
ГСД	Група самопомоги
ЛГБТКІ+	Скорочення, що використовується на позначення лесбійок, геїв, бісексуалів, трансгендерів, квір та інтерсекс-осіб; «плюс» означає всеохопне представництво сексуальних орієнтацій та гендерних ідентичностей
МНУО	Міжнародна неурядова організація
МФЧХ	Міжнародна Федерація Червоного Хреста та Червоного Півмісяця
ООН	Організація Об'єднаних Націй
ПДГ	План дій громади
ПНДК	Партисипативне навчання в дії в умовах кризи
ПФП	Постачальник фінансових послуг
СКС	Селищний комітет стійкості
ТЗ	Технічне завдання
ТЧХМ	Товариство Червоного Хреста М'янми

Групові грошові перекази (ГГП) — це термін, що був обраний у результаті мозкового штурму учасників експертної групи, що працювала над цими методичними рекомендаціями, та в консультаціях із відповідними робочими групами мережі CaLP. Підхід ГГП також називають «гроші громади», але цей термін призвів до розбіжностей у розумінні того, хто виступає отримувачами грантів.

ГГП полягає в наданні ресурсів у формі грошових переказів визначеній групі людей серед постраждалих груп населення для реалізації проєктів на користь підгрупи громади або громади як такої.

Організації, що використовують заснований на ГГП підхід, можуть називати ГГП будь-яким терміном, відповідним до їхнього контексту. Однак, термін «ГГП» використовується в глосарії грошової та ваучерної допомоги мережі CaLP (глосарій CaLP наразі переглядається).

ГГП як новий підхід — пілотні методичні рекомендації та інструменти

Поточна версія цих методичних рекомендацій та інструментів ще не була перевірена на практиці. Тому методичні рекомендації вважаються пілотними, до використання, удосконалення, приведення у відповідність до контексту та оновлення яких заохочуються посередницькі організації. Очікується, що різноманітні наявні практики в контексті ГГП та організацій, що залучені до них, призводитимуть до постійного вдосконалення за рахунок навчання на досвіді.¹

Оновлення, ідеї та зворотний зв'язок можна надсилати Вітні Міллс, керівнику робочої групи ГГП мережі CaLP: whmi@dca.dk.

1. Упродовж 2021 року спільнота фахівців-практиків проєкту «Підтримка ініціатив спільнот» (survivor and community led crisis response, sclr) зацікавлена в доробках щодо: оптимальної шкали ГГП, ГГП для відновлення господарської діяльності, ГГП та формування груп, ГГП для миротворчої діяльності та соціальної згуртованості на рівні громади, а також ГГП та місцевої мобілізації ресурсів. Слідкуйте за оновленнями на [сайті ініціативи L2GP](#).

Фото: Unbound

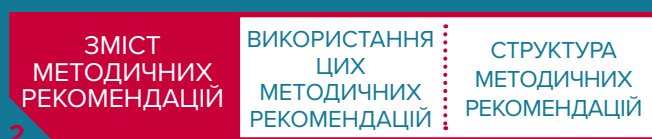
1

Вступ до групових грошових переказів

Цей документ спрямований на надання практичних рекомендацій та інструментів для гуманітарних організацій у здійсненні групових грошових переказів (ГГП). У цьому вступному розділі викладено переваги та складові підходу ГГП а також зміст методичних рекомендацій.

Методичні рекомендації розроблено на основі наявних і нових практик.

Рисунок 1: Фокус вступного розділу

Вступ до групових грошових переказів

1

2

3

4

5

6

Додатки

Ці методичні рекомендації розраховано на:

- фахівців у сфері гуманітарної діяльності та розвитку, які хочуть передати повноваження з ухвалення рішень та відповідальність постраждалим групам населення;
- організації, залучені до грошової та ваучерної допомоги (ГВД);
- організації, залучені до заходів реагування за участі громад;
- громадські організації (ГО), місцеві та національні неурядові організації (НУО), інші локальні та національні актори, у тому числі релігійні організації, міжнародні неурядові організації (МНУО), установи Організації Об'єднаних Націй (ООН) та донори.

У цих методичних рекомендаціях використовується термін «*організації, що надають підтримку*». Цей термін використовується з метою наголошення на тому, що підхід ГГП може запроваджуватися локальними та національними акторами, які мають пряме фінансування або підтримку МНУО та установ ООН як посередників. Однак ГГП можуть також здійснювати безпосередньо міжнародні організації. Загальноприйнято вважати, що в підході ГГП необхідно зміщувати акцент з процесів «згори вниз» для забезпечення керівної ролі постраждалих груп населення у заходах реагування, коли роль інших організацій зводиться до підтримки (див. [розділ 2.1.1](#). Оцінка можливостей організацій, що сприяють здійсненню ГГП).

1.1 | Обґрунтування ГГП

Що таке ГГП?

За своєю суттю підхід ГГП спрямований на передачу повноважень щодо ухвалення рішень та відповідальності постраждалим громадам (зазвичай, у межах визначеної місцевості), або групам громади² з метою забезпечення їхньої здатності краще реагувати на власні потреби й пріоритети. Первинним методом у межах ГГП є грошові перекази обраним групам для втілення проєктів, спрямованих на підгрупу відповідної групи населення, або членам підтримуваних груп і їхнім сім'ям, залежно від контексту.

Цей підхід було ретельно розроблено та задокументовано спільнотю фахівців-практиків за принципом «підтримка ініціатив спільнот» у межах ініціативи L2GP (Local to Global Protection [«Від локального до глобального захисту»](#)). Спільнота фахівців-практиків вважає ГГП/групові мікрогранти³ однією зі складових підтримки ініціатив спільнот.

Коли можна використовувати ГГП?

ГГП використовується різноманітними гуманітарними організаціями та організаціями у сфері розвитку по всьому світі у відповідь на несподівані стихійні лиха або такі, що поступово нарастають, у конфліктних та постконфліктних ситуаціях, а також під час розроблення програм розвитку та інших програм, що не націлені на заходи реагування на надзвичайні ситуації. Ці методичні рекомендації можна використовувати в різних контекстах:

- У межах розроблення програм реагування на надзвичайні ситуації, зокрема раптові й тривалі кризи, конфлікти, природні та кліматичні лиха

2. Наприклад, групи самопомоги, громадські організації, комітети громади й інші офіційні та неофіційні структури.

3. Фахівці проєкту «Підтримка ініціатив спільнот» називають ГГП «груповими мікрогрантами».

Вступ до групових грошових переказів

1

2

3

4

5

6

Додатки

- У межах розроблення програм з розвитку та сталих програм, зокрема проєктів із розбудови стійкості та зменшення пов'язаних зі стихійними лихами ризиків
- У межах миротворчих проєктів або для посилення соціальної згуртованості
- У межах довго- та короткострокових програм
- Протягом заходів із забезпечення готовності та реагування
- Як окремий захід на підтримку груп і громад за рахунок грошової допомоги або поряд з іншими заходами, зокрема підтримка окремих осіб або домогосподарств за рахунок ГВД
- У контексті громад, що приймають, за наявності внутрішнього переміщення, біженців та мігрантів

На практиці ГГП:

- це невеликі гранти, зазвичай у межах 200–7000 дол. США⁴, у середньому їх суми становлять від 2000 до 3000 дол. США;
- зазвичай здійснюються у формі одноразової виплати, але можуть також надаватися кількома платежами, що залежить від проєкту та суми;
- це необмежена та зазвичай безумовна грошова допомога;
- доступна для незареєстрованих, нових, мобілізованих власними силами груп, що сформувалися у відповідь на кризу або проблему;
- надаються групам на підставі простих проєктних пропозицій;
- надаються одній або кільком групам у межах визначеної території (територій);
- використовуються для реагування відповідно до пріоритетів, визначених членами постраждалих груп населення: через формальний процес оцінювання або більш неформальний процес генерування ідей.

Наслідки використання підходу ГГП

- У межах підходу ГГП визнається, що групи населення, які постраждали від кризових ситуацій (конфлікт, стихійне лихо, криза у сфері охорони здоров'я тощо), зазвичай реагують першими, й у цих групах уже наявні прояви активізму, самодопомоги та взаємопідтримки. І пов'язані з ГГП процеси, і безпосередньо грошові перекази спрямовані на підтримку цих осіб, які реагують у першу чергу, за рахунок створення або підтримання заходів та реагування з боку громади.
- Загалом, метою підходу ГГП є посилення заходів реагування з боку громади для забезпечення нагальних потреб виживання та відновлення. Однак задокументований досвід і дослідження як у сфері підтримки ініціатив спільнот, так і ініціатив за участі громад, вказують на те, що ГГП також дієві в питаннях сприяння справжній участі за рахунок безпосередньої передачі повноважень з ухвалення рішень, посилення соціальної згуртованості, підсилення почуття гідності, психосоціальних переваг, самозахисту, вміння розраховувати на себе та стійкості, а також гендерної рівності, розбудови інституційних можливостей груп у ще більш оперативному реагуванні на кризи⁵. Крім того, ГГП дає змогу починати міркувати про відновлення та планувати його.
- Підхід ГГП не передбачає усталеного набору заходів: навіть за використання цих методичних рекомендацій заохочуються зміни до цього підходу, і різні контексти диктуватимуть суттєві відмінності як між різними контекстами, так і всередині них.

4. ГГП відрізняється як від невеликих грантових програм (наприклад, на суму в діапазоні 10 000–40 000 дол. США), так і від програм мікрокредитів.

5. Див. [перелік використаної літератури](#) до цього звіту.

Вступ до групових грошових переказів

1

2

3

4

5

6

Додатки

У деяких контекстах ГПП може ефективно використовуватися як окремий підхід на підтримку груп і громад шляхом виплати коштів, проте ізольоване розроблення ГПП не є метою цього підходу. Насправді ж, ГПП виявилися найбільш ефективними в поєднанні та паралельно з іншими заходами, зокрема надання ГВД на рівні окремих осіб або домогосподарств.

Важливість заходів реагування за участі громади

Підхід ГПП зосереджено довкола заходів реагування за участі громади, коли постраждали групи населення відчувають відповідальність, мають доступ до даних і беруть на себе керівництво процесами реагування на потреби громади. Основним завданням організацій, що надають підтримку, є власне надання сприяння й технічних порад, а також підтримання підходу «знизу вгору». З цією метою організації, що надають підтримку, мають запроваджувати нові методи роботи, наприклад, передача провідної ролі в аналізуванні процесів від себе членам постраждалих унаслідок кризи громад.

Заходи реагування за участі громад — це заходи, які розробляються та здійснюються групою людей, що мають спільну мету, якої вони хочуть досягти, або проблему (-и), яку вони хочуть розв'язати разом від імені громади або членів групи. Проблеми, які необхідно розв'язати, можуть варіювати від реагування на неочікувані кризи до розбудови стійкості в довгостроковій перспективі.

У таблиці нижче наведено відмінності між заходами реагування «за участі громади», «на рівні громади» та «за інформування громади».

Заходи реагування за участі громади (у цю категорію входить ГПП)

Основна роль організацій, що надають підтримку, полягає в наданні допомоги особам із постраждалих регіонів у взятті на себе ініціативу в реагуванні на їхні власні потреби.

Процеси та ухвалення рішень повністю скеровуються особами з відповідних регіонів за рахунок консенсусу групи або ширшої спільноти.

Заходи реагування на рівні громади

Організації, що надають підтримку, підтримують осіб із постраждалих регіонів для забезпечення заходів реагування та надають їм необхідну інформацію.

Процеси та ухвалення рішень мають місце в умовах співпраці між особами з відповідних регіонів та організаціями, що надають підтримку

Заходи реагування за інформування громади

Організації, що надають підтримку, систематично спілкуються з особами з постраждалих регіонів, але скеровують заходи реагування самостійно.

Процеси та ухвалення рішень здебільшого скеровуються організаціями, що надають підтримку.

Вступ до групових грошових переказів

1

2

3

4

5

6

Додатки

Зв'язок між ГПП та грошовою та ваучерною допомогою (ГВД)

У глосарії мережі CaLP грошова та ваучерна допомога (ГВД) визначається як усі програми, де грошова допомога та ваучери на отримання товарів і послуг надаються безпосередньо отримувачам. У контексті гуманітарної допомоги цей термін використовується на позначення надання грошової допомоги або ваучерів отримувачам, як-от особи, домогосподарства або громади, а не урядам або іншим державним установам (наголос додано авторами звіту).

Мережа CaLP включає громади до свого визначення ГВД як потенційну категорію отримувачів. Водночас література, рекомендації та свідчення надання ГВД групам або спільнота у формі грошових виплат є обмеженими. Основною спільною рисою між підходом ГПП та ГВД є майже необмежена безумовна передача коштів, хоча в разі ГПП основними отримувачами є не окремі особи або домогосподарства, про що йдеться нижче. У цих методичних рекомендаціях показано, у чому перетинаються та в чому відрізняються процеси ГВД та ГПП.

Для організацій, що зацікавлені в здійсненні ГПП, немає вимог попереднього досвіду роботи з ГВД. Проте доцільно мати загальне розуміння. Для цього є низка **онлайн-курсів**⁶.

На відміну від звичайної ГВД, основною метою ГПП не є задоволення потреб окремих осіб або домогосподарств цільових груп населення. Натомість мета полягає в тому, щоб працювати паралельно з основними гуманітарними ініціативами для доповнення заходів, що зосереджуються на постраждалих групах населення. Відповідно, підхід ГПП якісно відрізняється від грошових виплат окремим особам і домогосподарствам, а тому не містить деяких програмних кроків, передбачених для ГВД (та, деякою мірою, передбачає, що ці кроки вже було вжито під час розроблення основних гуманітарних ініціатив).

Відмінності між необмеженими грошовими виплатами домогосподарствам наведено в таблиці нижче:

Заходи реагування за участі громади (у цю категорію входить ГПП)

Необмежені грошові виплати здійснюються на користь окремих осіб та/або домогосподарств без установлення обмежень щодо їх використання. Відбір отримувачів часто здійснюється організаціями, що надають підтримку, виходячи з потреб та сум виплат, розрахованих відповідно до мінімального кошика витрат (для життєзабезпечення), а також розміру домогосподарства.

Наприклад, грошові виплати на задоволення елементарних потреб домогосподарства, грошова допомога для господарської діяльності, грошова допомога, спрямована на покращення доступу до послуг, тощо.

6. Див. каталог безкоштовних онлайн-тренінгів мережі CaLP, серед яких загальні тренінги на тему ГВД та ринків, на [KaayaConnect](#). Деякі тренінги доступні кількома мовами. Для додаткової інформації про гендерні питання та гендерно-зумовлене насильство (ГЗН) у контексті ГВД див. ресурси та тренінги [Жіночої комісії у справах біженців](#).

Вступ до групових грошових переказів

1

2

3

4

5

6

Додатки

Заходи реагування на рівні громади

Такі виплати надаються групі людей серед постраждалих груп населення, які організувалися для втілення проєкту, що відповідає спільно виявленим коротко- та/або довгостроковим проблемам. Грошові виплати для ГГП варіюються в діапазоні від 200 до 7000 дол. США.

Середня сума виплат, що надаються групам, зазвичай становить від 2000 до 3000 дол. США.

Наприклад, грошова виплата надається групі для реагування на наслідки землетрусу, а саме, ремонту інфраструктури.

Робота на місці та за участі громади: ГГП передає повноваження на найнижчий рівень

Організації, що надають підтримку та залучені до ГГП, зазвичай цінують можливість ГГП як опцію, що може бути використана для ефективної підтримки та одночасного просування роботи на місці. Проте, на відміну від більш загального розуміння роботи на місці, що зосереджується на передачі контролю над ресурсами місцевим суб'єктам, ГГП йдуть ще далі, надаючи громадянам можливості впливу на найнижчому рівні⁷. ГГП створюють простір для критичного кроку, який дає змогу організаціям, що надають підтримку, переглянути їх спосіб допомагати, іншими словами, зрозуміти, що ГГП передбачають інший спосіб взаємодії з постраждалими громадами замість самого лише взяття локальними й національними акторами на себе традиційної ролі міжнародних організацій та використання таких самих методів роботи. Повна передача повноважень постраждалим групам населення не означає, що організації, що надають підтримку, повинні повністю «відпустити» процес, адже підхід ГГП все ж передбачає стримування та протипаги для забезпечення того, що все відбувається в належний спосіб.

Що таке «громада»?

У цих методичних рекомендаціях термін «громада» використано з обережністю, як окремий термін, що позначає ширшу групу людей у постраждалому регіоні, оскільки в це поняття почасти включають різних людей з однорідних «громад». Тому в контексті різноманітності постраждалих груп населення, вони в цих методичних рекомендаціях та інструментах переважно називаються «підтримуваними групами», тобто групами, які одержують ГГП. У контексті груп та осіб, які ще не отримали допомоги, у цих методичних рекомендаціях вживається термін «громади» або «постраждалі групи населення». Ці терміни використовуються на позначення підгруп населення, що обмежені географічним регіоном або мають спільні риси та/або цілі. Такі спільні риси можуть стосуватися, наприклад, господарської діяльності (наприклад, рибалки) або інших характеристик, що створюють відчуття спільної ідентичності в групі людей (наприклад, інтерсекційних ідентичностей, як-от гендер або інвалідність). Проєкти ГГП зазвичай імплементують кілька груп у межах постраждалого населення, що як таке може охоплювати декілька різних громад.

7. Див. додаткову інформацію щодо локалізації у [Велика Угода - напрямок діяльності 2: робота на місці](#).

Вступ до групових грошових переказів

1

2

3

4

5

6

Додатки

1.2 | Зміст методичних рекомендацій

У цих методичних рекомендаціях викладено основні кроки та міркування, які необхідно брати до уваги під час розроблення, запровадження та моніторингу ГГП. До методичних рекомендацій додається низка інструментів, а також посилання на наявні інструменти, які допоможуть організаціям, що надають підтримку, та підтримуваним ГГП групам у впровадженні цього підходу. Крім того, у цих методичних рекомендаціях стисло викладено п'ять практичних прикладів з метою висвітлення наявних практик у сфері ГГП. І наостанок ці методичні рекомендації супроводжуються коротким звітом «Використання потенціалу групових грошових переказів», підготовленим Key Aid Consulting, де викладено основні труднощі, а також сприятливі чинники й можливості ГГП.

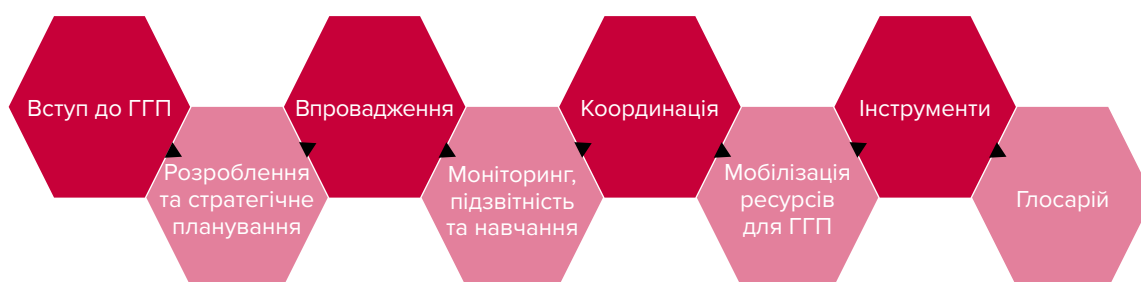
Ці методичні рекомендації допоможуть вам:

1. Зрозуміти, яких потужностей потребують організації, що надають підтримку, для запровадження ГГП.
2. Зрозуміти, які види допомоги та підтримки можуть знадобитися групам з боку організацій, що надають підтримку.
3. Почати запроваджувати та просувати ГГП у вашій організації/установі, наприклад, шляхом залучення вищого керівництва, колег з відділу фінансів та закупівель.
4. Оперативно спробувати і запровадити ГГП у межах реагування на надзвичайну ситуацію.
5. Запровадити ГГП у межах більш довгострокових програм реагування.
6. Постійно просувати ГГП в організаціях/установах та серед донорів як ефективний спосіб реагування.

Структура методичних рекомендацій

У цих методичних рекомендаціях дотримується логіка гуманітарного програмного циклу, однак необхідно зазначити, що більшість включених процесів суттєво відрізняються від звичайних методів роботи, особливо щодо залучення постраждалих внаслідок кризи громад до збору даних та здійснення заходів. Деякі процеси, наведені для сприяння наданню ГГП, можуть використовуватися паралельно із заходами, що мають місце в межах гуманітарного програмного циклу, наприклад, оцінка потреб на рівні домогосподарств, визначення постачальників фінансових послуг (ПФП) та встановлення заходів підзвітності. Інші процеси ГГП, зокрема, ті, що пов'язані з впровадженням, відрізняються метою установи, що її надає, та способами залучення груп. Проте необхідно наголосити, що ГГП можуть використовуватися паралельно та на доповнення до заходів на рівні окремих осіб і домогосподарств. Де це доцільно, у методичних рекомендаціях наводяться посилання на зовнішні інструменти, які можуть застосовуватися в контексті ГГП.

Рисунок 2: Структура методичних рекомендацій

Для забезпечення бази успішного втілення підходу ГГП та уникнення заподіяння шкоди рекомендується дотримуватися викладених у цих методичних рекомендаціях кроків. Супровідні інструменти є стандартними інструментами, які необхідно пристосовувати до потреб організацій, що надають підтримку, та до контексту заходів реагування.

Фото: Нільс Кастенсен / L2GP

2

Розроблення та стратегічне планування

У наступних трьох розділах детально викладено основні кроки розроблення та планування проекту ГПП. Про перший етап «Забезпечення готовності» йдеться в [розділі 2.1](#). До нього можна звернутися в будь-який момент гуманітарного програмного циклу. У [розділі 2.2](#) представлено ситуаційний аналіз, а в [розділі 2.3](#) аналіз заходів реагування та розроблення програми.

Рисунок 3: Фокус розділу 2

Розроблення та стратегічне планування

1

2

3

4

5

6

Додатки

Попри те, що підхід ГПП містить кроки, спрямовані на забезпечення якомога більшого успіху проекту, основною складовою етапу розроблення та стратегічного планування для організацій, що надають підтримку, є погодження з усіма зацікавленими сторонами підходу «помилятися — нормально». Надзвичайно важливо не переносити фінансові ризики на громади. Спільнота фахівців-практиків проекту «Підтримка ініціатив спільнот» вважає, що підхід «помилятися — нормально» є процесом навчання на досвіді⁸, виходячи з того, що не все завжди йде за планом, а організації, що надають допомогу, повинні закладати період адаптації на випадок, якщо щось не спрацює. Різні організації, що надають підтримку, які вже використовували ГПП, були свідками постійних змін у проектних заходах з різноманітних причин, але їм вдалося забезпечити рівень підтримки з боку персоналу та інші заходи (що надихнули створення цих методичних рекомендацій) для управління такими змінами, процесами адаптації та пом'якшення негативних наслідків.

2.1 | Забезпечення готовності

Примітка: див. більш докладну інформацію щодо цього кроку в [Наборі інструментів контролю якості програм мережі CaLP](#) щодо забезпечення **готовності**.

Після того, як організація або установа ухвалила рішення про використання ГПП, вона має розпочати процес забезпечення готовності як співробітників програми, так і допоміжного персоналу. Наприклад, співробітники відділу фінансів, закупівель та логістики, а також моніторингу, оцінювання, навчання та звітності, мають залучатися на етапах забезпечення готовності та розроблення, щоб гарантувати залученість та згоду щодо того, які комплаєнс-процедури можна «пом'якшити». Надзвичайно важливо, щоб організації, що надають підтримку, забезпечили наявність організаційної готовності делегувати відповідальність та повноваження з ухвалення рішень, а також ресурси, постраждалим групам населення, а передача повноважень та відповідальності підтримувалася на стратегічному рівні. Етап забезпечення готовності не обов'язково має бути тривалим процесом і може відбуватися паралельно з розробленням і запровадженням програми.

2.1.1. Оцінка можливостей організацій, що сприяють здійсненню ГПП

Сприяння заходам реагуванню за участі громади: Основна увага в забезпеченні готовності до ГПП має зосереджуватися на розбудові або посиленні спроможностей організацій, що надають підтримку, із залучення громад до керівництва реагуванням та навчання через досвід, а також управління труднощами, що виникають. Важливо, щоб організації, що надають підтримку, забезпечили власну спроможність проводити такі заходи, що часто проявляється в тісній взаємодії з постраждалими громадами, а також у наявності переконання та відданості справі передачі відповідальності й готовності передати повноваження. У наступному розділі викладено загальну інформацію про різні ролі суб'єктів, пов'язаних із ГПП, з метою розроблення оптимальних способів їх залучення. Ролі та обов'язки можуть варіювати залежно від контексту й типу партнерства між донором та організацією, що надає підтримку. У переліку нижче наведено деякі міркування, які організації, що надають підтримку, можуть брати до уваги під час проведення простого самостійного оцінювання до початку здійснення ГПП.

8. Див. [навчальний пакет проекту «Підтримка ініціатив спільнот»](#), День 4, роздаткові матеріали — [«Навчання через досвід»](#).

Розроблення та стратегічне планування

1

2

3

⋮

4

⋮

5

⋮

6

⋮

Додатки

Основними аспектами оцінки своїх спроможностей організаціями, що надають підтримку, є такі:

- Як цей суб'єкт залучався до ГГП або інших подібних способів надання допомоги в минулому?
- Чи є в цього суб'єкта досвід надання грошової та ваучерної допомоги?
- Чи є в цього суб'єкта досвід реагування на рівні громади або за участі громади?
- Чи застосовує цей суб'єкт усталений принцип рівності та справедливості?
- Якою є спроможність цього суб'єкта в сприянні реагуванню за участі громади та як її можна посилити?
- Чи підтримує організаційна структура суб'єкта, у т.ч. фінансово, у закупівлі, логістиці та на рівні вищої ланки керівництва, підхід і процеси ГГП?
- Як цей суб'єкт уже взаємодіяв із відповідними зацікавленими сторонами? Яких зусиль необхідно докласти для розбудови його мережі та координації з цими зацікавленими сторонами?

Ролі та обов'язки організацій, залучених до ГГП

Зауважте, що нижче наведена інформація зосереджена на організаціях, що надають підтримку, та партнерах з фінансування, а не підтримуваних групах. Роль підтримуваних груп викладено переважно в [розділі 3 Впровадження](#).

Роль локальних і національних акторів: Глобальні зобов'язання у сфері роботи на місці заохочують донорів до безпосередньої взаємодії з локальними та національними акторами як організаціями, що надають підтримку. Локальні та національні актори зазвичай краще пристосовані для управління ГГП в умовах реагування на кризи, а також реагують оперативніше за міжнародні організації, зокрема в умовах неочікуваних кризових ситуацій, оскільки вони зазвичай інтегровані в громади, розуміють їх внутрішню динаміку і користуються довірою. Але в дійсності численні локальні та національні НУО постійно залучаються як **партнери нижчих рівнів**. У межах таких партнерств локальні та національні актори повинні просувати партнерів, що надають підтримку (МНУО, установи ООН тощо), для забезпечення розбудови необхідних потужностей та усунення перешкоди, що можуть заважати здійсненню ГГП.

Роль міжнародних установ: Міжнародні установи, що долучаються до ГГП, можуть бути **фінансовими партнерами** для локальних і національних акторів або безпосередньо підтримувати ГГП. Якщо міжнародні установи фінансують локальні та національні актори, важливо, щоб така міжнародна установа була готова до зміни своїх внутрішніх практик, очікувань та обмежень з метою підтримки реагування за участі громади та передачі відповідальності та повноважень з ухвалення рішень до локальних і національних акторів/організацій, що надають підтримку. Міжнародна установа повинна визначити, яку найбільшу користь вона може принести проектам ГГП, тобто шляхом розбудови потужностей, сприяння налагодженню зв'язків та поширення ширшого досвіду на конкретні проекти. Міжнародна установа може й безпосередньо сприяти проектам ГГП, але в цих методичних рекомендаціях рекомендується спочатку виявити можливості залучення зацікавлених локальних і національних акторів. Відповідно до вимог локальних і національних акторів, міжнародна установа, залучена до безпосереднього впровадження, повинна також мати потужності для сприяння реагуванню за участі громади.

Постійна взаємодія за рахунок фасилітаторів у громаді: Незалежно від того, яка організація надає підтримку, суб'єкти ГГП заохочуються до визначення способів постійної взаємодії

Розроблення та стратегічне планування

1

2

3

⋮

4

⋮

5

⋮

6

⋮

Додатки

з групами з метою забезпечення реагування за участі громади. Організації, що надають підтримку, наприклад, можуть залучати фасилітаторів громади, які вже інтегровані в проекти на місцях на стадіях розроблення, впровадження та моніторингу. Інші організації, що надають підтримку, можуть мати потужний волонтерський ресурс, який також може сприяти постійній взаємодії з групами.

Співпраця з місцевими органами влади та представниками приватного сектору: Установлення зв'язків з місцевими органами влади та приватним сектором є важливою складовою процесу ГГП, незважаючи на те, яка організація надає підтримку. Ці суб'єкти є ключовими в питаннях розроблення та впровадження успішних проектів ГГП, адже започаткування таких зв'язків підвищує ймовірність зв'язку проектів з наявними місцевими структурами, наприклад, лікарнями. Залучення місцевих органів влади сприяє кращому розумінню та ухваленню ними процесів ГГП, що зрештою може призвести до фінансування цих проектів або долучення до них місцевих органів влади (центрального або місцевого). Так само є можливість того, що в разі залучення представників приватного сектору, вони можуть виступати місцевими донорами.

Поточна присутність у цільових місцевостях

Від організацій, що надають підтримку, не вимагається наявна присутність у місцевостях, де буде впроваджено проект ГГП. Важливішим є те, що вони повинні бути вмотивованими до передачі повноважень цільовим громадам та групам. Проте знання контексту й культурних особливостей є дуже важливим для забезпечення успішної координації та залучення громад і належного реагування. Важливими є первинні зустрічі з чітко визначеними структурами громади (за наявності), як і зважування на розстановку сил у цих структурах (оскільки в більшості випадків є ймовірність зайняття керівних посад у них працездатними дорослими чоловіками).

Якщо організація, що надає підтримку, має **поточну довгострокову** присутність у контексті надання іншої допомоги в цих умовах, надзвичайно важливо чітко поінформувати громади про відмінності ГГП від попередніх видів допомоги, яку вони отримували. В іншому разі є ризик виникнення труднощів із розумінням з боку постраждалих груп населення змін у процесах та співвідношенні сил, що притаманні підходу ГГП.

2.1.2. Заходи з розвитку потенціалу організацій, що надають підтримку

Ключовим для успіху проекту ГГП є забезпечення спроможності організації, що надає підтримку, у належний спосіб забезпечувати заходи реагування за участі громади⁹. Від організацій, що надають підтримку, не вимагається базове розуміння ГВД та ринків, але розуміння переваг і технічних деталей надання грошової допомоги постраждалим групам населення може бути корисним.

Організації, що надають підтримку, повинні активно вживати заходів для розбудови потужностей, а також шукати ресурси для таких заходів. Заходи з розбудови потужності можуть охоплювати таке:

- ➔ Безпосереднє передбачення в бюджеті під час розроблення проекту/пропозиції (тобто бюджетна складова залишається в організації, що надає підтримку)

9. Див., наприклад, [Посібник УВКБ ООН з питань підходу на рівні громади](#), березень 2008 р.; Посібник [«Безпека з гідністю. Захист на рівні громади за участі жінок](#) (у посібнику надаються практичні рекомендації для персоналу НУО щодо інтеграції підходу на рівні громади з акцентом на провідну роль жінок).

Розроблення та стратегічне планування

1

2

3

⋮

4

⋮

5

⋮

6

⋮

Додатки

- Проведення навчання партнером з фінансування або іншим відповідним суб'єктом поза межами бюджету проекту
- За умови прямого фінансування локальні та національні актори можуть навіть укласти договори субпідряду з міжнародними організаціями на підтримку заходів із розбудови потужностей
- Заходи також можуть підтримуватися особами, що мають кваліфікацію в різних сферах, зокрема персоналом іншим місцевих та національних НУО, міжнародних НУО, державних установ і представників приватного сектору.

Семінар з навчання/спільного розроблення ГПП: Єдиної програми навчання у сфері ГПП наразі немає. Натомість є низка навчальних і практичних матеріалів на основі поточної практики [проєкту «Підтримка ініціатив спільнот»](#) французької та англійською мовами, а деякі інструменти також наявні арабською та бірманською мовами. Крім того, спільнота фахівців-практиків проєкту «Підтримка ініціатив спільнот» співпрацює з декількома фасилітаторами, які можуть надати підтримку в спільному розробленні семінару з проєкту «Підтримка ініціатив спільнот»¹⁰, а наразі триває розроблення модуля для навчання онлайн з підтримки ініціатив спільнот¹¹. Аспект спільного розроблення стосується формату семінару, де організаціям, що надають підтримку, надається можливість включити інструменти ГПП/підтримки ініціатив спільнот безпосередньо в семінар з підтримки фасилітаторів/інструкторів семінару. Організації, що надають підтримку, заохочуються до спільної організації початкового семінару як для співробітників програми, так і для супровідного персоналу, у т.ч., відділу фінансів, закупівель та керівної ланки. Такі вступні семінари також можуть включати представників інших локальних і національних акторів (у т.ч. місцевих органів влади, де це доречно).

Мета спільного розроблення семінару охоплює п'ять складових:

1. Обізнаність та відповідальність щодо переваг ГПП та невід'ємної передачі повноважень (використовуйте ці методичні рекомендації та супровідний звіт)
2. Формування розуміння процесів ГПП та їх складових ГВД (використовуйте ці методичні рекомендації)
3. Контекстуалізація та спільне розроблення інструментів ГПП (використовуйте ці методичні рекомендації та супровідні інструменти)
4. Обґрунтування й погодження операційних параметрів (наприклад, рух грошових коштів, вимоги щодо звітування тощо)
5. Визначення ролей та обов'язків організацій, що надають підтримку, і партнерів з фінансування

Наскрізні питання розбудови потужностей

Пріоритетні теми розбудови потужностей включають поширення принципів захисту, гендер та інклюзивність, підзвітність та забезпечення підготовки до надзвичайних ситуацій. Водночас підхід ГПП спрямований на відхід від забезпечення виконання мінімальних стандартів «згори вниз». Відповідно, нижче наведено рекомендації щодо тем, які щонайменше підлягають обговоренню під час вжиття заходів із розбудови потужностей організацій, що надають підтримку.

Принцип «не нашкодь» та поширення принципів захисту: Відповідно до стандартів галузі та інших зобов'язань у сфері гуманітарної діяльності, організації, що надають підтримку, повинні зберігати внутрішній фокус на постійному забезпеченні дотримання принципу «не нашкодь» протягом впровадження програм ГПП, а також забезпечення принципу захисту в межах усіх заходів. Навчання персоналу з питань забезпечення принципу захисту повинно бути частиною

10. Навчання та загальну підтримку з боку спільноти фахівців-практиків проєкту «Підтримка ініціатив спільнот» можна запитати через ініціативу [«Від локального до глобального захисту»](#).

11. Січень 2020 р. Див. новини щодо розроблення навчальних програм на сайті ініціативи [«Від локального до глобального захисту»](#), що присвячений проєкту «Підтримка ініціатив спільнот»

Розроблення та стратегічне планування

1

2

3

⋮

4

⋮

5

⋮

6

⋮

Додатки

розбудови потужностей, а команди організацій, що надають підтримку, які взаємодіють із групами (фасилітатори громади, волонтери), повинні включати як чоловіків, так і жінок.

Гендер та інклюзивність: ГПП є способом залучення та включення жінок до процесу ухвалення рішень. Проте можуть існувати гендерні прогалини або окремі ризики для жінок і дівчат, а також для інших груп та осіб, на які організаціям, що надають підтримку, варто звертати увагу. Якщо організація, що надає підтримку, не має потужностей для роботи з цими ризиками, може бути доцільно розглянути можливість співпраці, наприклад, з групами під керівництвом жінок або групами з прав жінок. Для забезпечення належного включення аспектів гендеру та інклюзивності під час здійснення ГПП, організації, що надають підтримку, повинні:

- забезпечити наявність у себе можливостей для проведення оцінювання й аналізу конкретних ризиків для жінок, дівчат та окремих маргіналізованих груп (ЛГБТКІ+, людей похилого віку, заміжніх дівчат молодше 18 років, осіб з інвалідністю, тощо);
- створити безпечний/приватний простір для обговорення з громадою чутливих тем щодо гендеру та ГЗН;
- забезпечити передачу інформації про ГПП жінкам, дівчатам та окремим вразливим групам;
- забезпечити наявність підтримки для малограмотних груп, що зацікавлені в участі в проєктах ГПП;
- пов'язати проєкти ГПП з наявними ініціативами для жінок, дівчат та окремих вразливих груп, зокрема за рахунок послуг перенаправлення (та навчити персонал робити перенаправлення);
- пов'язати проєкти та групи ГПП з організаціями, що вживають заходи у сфері гендеру та ГЗН, у т.ч. забезпечити, що персонал, який безпосередньо працює з клієнтами, навчений способам перенаправлення та має уявлення про наявні послуги;
- переконатися, що до механізмів звітності включено запобіжні заходи, як-от попередження сексуальної експлуатації та насильства.

ПРИКЛАД 1 | Навчання національних організацій, що надають підтримку, у різних країнах

Залучені організації	Judy Organization for Relief and Development (JORD), Асоціація молодих чоловіків-християн Іраку (YMCA), DanChurchAid в Палестині, Ірак та Палестина
Мета проєкту	Навчання персоналу JORD для проєкту «Підтримка ініціатив спільнот за рахунок участі та залучення громади»
Час проведення	Грудень 2020 р.
Місце	Ербіл, Ірак
Учасники	17 співробітників JORD та DCA Ірак (8 жінок та 9 чоловіків)

У наведеному нижче прикладі проілюстровано зусилля організації, що надає підтримку, і партнера, який надавав підтримку в Іраку.

Розроблення та стратегічне планування

1

2

3

4

5

6

Додатки

Проведення навчання для організацій, що надають підтримку, за принципом «рівний — рівному». У 2020 р. суб'єкти спільноти фахівців-практиків проекту «Підтримка ініціатив спільнот» підтримала започаткування зв'язків між партнерами DCA, які працюють у Палестині та Іраку. Організація YMCA (Палестина) мала широкий досвід сприяння проекту «Підтримка ініціатив спільнот», а JORD (Ірак) була зацікавлена в опробуванні підходу. Між YMCA та JORD було проведено дистанційну інформаційну сесію арабською мовою для кращого залучення та розуміння персоналу JORD.

Навчання проведено фасилітаторами громади. У грудні 2020 р. два фасилітатора громади з Палестини провели п'ятиденний офлайн-тренінг в Іраку. Фасилітатори поділилися своїм досвідом підтримки ініціатив спільнот, зокрема, зауважуючи інструменти партисипативної оцінки вразливостей і потужностей (ПОВП), а також способи використання ГГП.

Результати навчання. Наприкінці тренінгу учасники відзначили свою готовність використовувати інструменти ПОВП у запланованому проекті, а також відчували готовність розробляти заходи реагування за участі громади та сприяти їх впровадженню, зокрема, з використанням ГГП.

Користь. Користь від проведення навчання персоналом іншої організації, що надає підтримку, замість міжнародного партнера з фінансування, є безперечною, адже це дало змогу фасилітаторам громади YMCA поділитися власним досвідом безпосередньої участі в сприянні заходам з підтримки ініціатив спільнот протягом кількох років на Західному березі. За такого сценарію проведення тренінгу мовою, зрозумілою всім співробітникам JORD, також сприяло якості та результативності навчання. І наостанок, співробітники YMCA залишаються на зв'язку для надання підтримки онлайн і менторства колег з JORD у впровадженні проектів останніми..

Розроблення та стратегічне планування

1

2

3

⋮

4

⋮

5

⋮

6

⋮

Додатки

2.1.3. Розгляд пілотного проєкту

Упровадження пілотного проєкту не є обов'язковим для участі в підході ГГП. Численні переваги впровадження пілотного проєкту можуть бути вилучені за рахунок початку «з малого», або ж продовження етапу забезпечення готовності — залежно від контексту.

Опробування підходу в регіонах, де наявні ризики, може також сприяти розробленню оперативніших засобів реагування в разі настання надзвичайної ситуації, та дозволяє організаціям, що надають підтримку, звикнути до підходу ГГП. В інших кризових обставинах за рахунок пілотного проєкту можна перевірити оптимальні способи впровадження ГГП перед її масштабуванням. Пілотний проєкт також може бути способом документування та збору доказів про результати застосування ГГП, що може використовуватися у співпраці з донорами, у координації з іншими організаціями та всередині організації для просування використання підходу. Навчання за принципом «рівний — рівному» є цінним інструментом на пілотній стадії. Див. розділ [4.2.1.2 Навчання та обмін досвідом між групами](#).

Ці методичні рекомендації можуть використовуватися як для пілотних проєктів, так і для запровадження проєктів ГГП.

2.2 | Ситуаційний аналіз

Примітка: див. більш детальну інформацію щодо цього кроку в [Наборі інструментів контролю якості програм мережі CaLP](#) про ситуаційний аналіз.

Ситуаційний аналіз в підході ГГП має бути простим. Найважливіше, що хоча організації, що надають підтримку, можуть застосовувати деякі складові аналізу для оновлення наявної контекстуальної інформації, загальний процес має здійснюватися під керівництвом постраждалих унаслідок кризи громад. Якщо ГГП здійснюється поряд з іншими гуманітарними заходами, більшість основних даних, найімовірніше, уже будуть у наявності, тож переконайтеся, що зусилля зі збору даних не дублюються. Використання вторинної інформації є дієвим та ефективним способом одержання загального розуміння соціоекономічної та політичної динаміки цільового контексту.

З метою забезпечення реального розуміння з боку персоналу, який надає підтримку, питань гендерної рівності, інклюзії та ризиків ГЗН, організація, що надає підтримку, повинна намагатися залучати експертів з питань гендеру та захисту¹² та проводить навчання всіх співробітників щодо гендеру та ГЗН¹³.

У цьому розділі викладено найбільш актуальні для ГГП складові ситуаційного аналізу. Як і в інших розділах методичних рекомендацій, **організації, що надають підтримку, заохочуються до якомога більшого спрощення процесів**. З огляду на комплементарний характер ГГП відносно інших гуманітарних заходів, а отже ймовірність наявності даних, багато з перелічених кроків можна пропустити.

Організації, що надають підтримку, повинні визнавати, що багато з перерахованих нижче елементів виникають органічно в результаті застосування підходу ГГП, що створює простір для більш природного поширення заходів з питань гендеру та захисту.

12. Експерти з питань гендеру та захисту можуть бути залучені до складу команди або за рахунок регулярної підтримки від інших організацій, наприклад, місцевих жіночих груп або організацій із захисту прав жінок.

13. Див., наприклад, [Збірник з питань ГВД-ГЗН \(2019 р.\)](#).

Розроблення та стратегічне планування

2.2.1. Актуалізація розуміння контексту

У таблиці нижче наведено деякі основні міркування, актуальні для проєктів ГПП (а також інших гуманітарних програм).

Цільовий географічний регіон	Визначте цільову місцевість здійснення ГПП (зазвичай виходячи зі знання контексту та присутності на місці). Див. додаткову інформацію про роль попередньої присутності організації в регіоні в розділі 2.1.1. Оцінка можливостей організацій, що сприяють здійсненню ГПП
Координація	Забезпечте координацію з іншими суб'єктами (наприклад, іншими організаціями та місцевими органами влади) для уникнення дублювання. Див. розділ 5. Координація ГПП
Цільові групи	З'ясуйте щільність населення, відносини/структуру громад, розстановку сил, розподіл за статтю, віком і працездатністю. Складіть схему наявних груп та їх діяльності, наприклад, діяльність груп самопомогі та жіночих груп, а також груп, які утворилися спонтанно у відповідь на кризу. Див. розділ 2.3.1. Залучення груп
Соціальна згуртованість¹⁴	Розгляньте питання соціальної згуртованості, наприклад, за рахунок включення низки селищ чи поселень або змішаних етнічних та релігійних груп. Невід'ємною складовою зусиль із соціальної згуртованості є створення відносин довіри між гуманітарними організаціями, постраждалими групами населення та місцевими органами влади.
«Не нашкодъ»	Принцип «не нашкодъ» стосується мінімізації ненавмисної шкоди, що може бути спричинена внаслідок надання допомоги. Наприклад, організації, що надають підтримку, можуть активно уникати ризику та зменшувати його шляхом залучення волонтерів і фасилітаторів громади, інтегрованих у громаду. Вони повинні бути в змозі виявляти будь-яку шкоду, яка могла виникнути в результаті процесу ГПП або групового проєкту, та реагувати на неї.
Гендерна рівність, ризики та соціальна інклюзія	Звертайте увагу на різний вплив кризи на жінок, чоловіків, дітей, молодь, дорослих і людей похилого віку. У межах цих груп населення також звертайте увагу на інвалідність, сексуальну/соціальну ідентичність та громадянство (біженець, внутрішньо переміщена особа (ВПО)). Є різноманітні перевірені комплексні інструменти на підтримку аналізу питань гендеру та захисту в разі виникнення потреби в такому аналізі ¹⁵ . Див. приклади відповідних запитань в інструменті Партисипативне навчання в дії в умовах кризи (ПНДК) у розділі 2.2.2 . Аналіз потреб, сильних і слабких сторін.

14. Якщо в організації є достатньо спроможності, вона може провести [аналіз чутливості до конфлікту](#), але це не вимагається (аналіз чинників, що призводять до конфлікту, не варто проводити без наявності відповідних спроможностей, підтримки або підготовки).

15. Див., наприклад, Інструментарій МКЧХ про безпечну фінансову допомогу – [\(1.2\) оцінювання потреб на рівні обговорення у фокус-групах, інструменти Жіночої комісії у справах біженців та Інструментарій DCA з питань аналізу ГЗН, гендеру та захисту](#) (для використання останнього необхідно зареєструватися за електронною поштою, але він безкоштовний).

Розроблення та стратегічне планування

1

2

3

⋮

4

⋮

5

⋮

6

⋮

Додатки

Гендерна рівність, ризики та соціальна інклюзія

Дані з розбивкою за статтю й віком¹⁶ (див. також інструмент 1 про приклади показників результатів). Процеси збору даних повинні забезпечувати можливість визначення відмінностей у розрізі статі, гендеру, етнічної приналежності, інвалідності, віку та інших соціальних маркерів виключення. Одним зі способів визначення таких відмінностей є використання даних з розбивкою за статтю й віком. У контексті ГПП дані з розбивкою за статтю й віком можна забезпечити принаймні за рахунок фіксації статі та віку членів постраждалої групи населення, з якими ведеться спілкування (інші чинники також можна фіксувати).

Аналіз ризику ГЗН¹⁷

ГЗН переважає в кожному гуманітарному контексті, тому організації, що надають підтримку, повинні припускати, що ГЗН має місце, навіть якщо значного доступу до даних із цього питання в них немає.

Організації, що надають підтримку, повинні оцінювати й відстежувати ризики ГЗН, які можуть виникати або посилюватися в результаті вжитих заходів. Супутні ризики ГЗН можуть бути пов'язані з жінками, які є членами підтримуваних груп, або з будь-якими змінами в гендерній динаміці, що може мати місце протягом або внаслідок проекту.

2.2.2. Аналіз потреб, сильних і слабких сторін

У цьому розділі йдеться про досвід застосування підходу підтримки ініціатив спільнот.

Відповідно до [Основного гуманітарного стандарту якості та звітності](#) (див. додаткову інформацію в [розділі 4.1. Підзвітність](#)), підхід ГПП ґрунтується на розумінні, що постраждалі громади вже знають свої потреби та, реагуючи на кризу в першу чергу, уже мають системи, спрямовані на вирішення кризи та виявлених труднощів.

Підхід ГПП заснований на **підході, що базується на сильних сторонах** та починається з **позитивного оцінювання ситуації**, яке ґрунтується на наявних можливостях і місцевих потужностях. По суті, аналіз сильних сторін передбачає розгляд реагування на кризу, яке вже розпочали постраждалі громади, та опитування в цих громадах щодо способів втілення засобів реагування, а також навичок і мереж, які використовуються за цих обставин (див. пункти щодо [«позитивного оцінювання ситуації»](#) нижче).

Користь підходу ГПП полягає в процесі аналізу, який повністю змінює традиційні відносини між суб'єктами, що надають підтримку, та постраждалими громадами у визначенні їх потреб і пріоритетів. Відповідно, постраждалі внаслідок кризи громади заохочуються до того, що очолювати процес збору інформації та визначення першочергових дій, виходячи з їх наявного розуміння контексту, кризи та потреб. Цей процес, у свою чергу, підсилює їх відчуття спроможності, психосоціальні переваги, стійкість та почуття гідності.

16. Міжвідомчий постійний комітет (2018 р.). Посібник з гендерних питань для гуманітарної діяльності. Контрольна група Міжвідомчого постійного комітету з питань гендеру та гуманітарної діяльності, див., наприклад, практичний інструмент в Інструментарії МКЧХ про безпечну грошову допомогу – [Рекомендації щодо даних із розбивкою за статтю, віком та інвалідністю](#).

17. Див. детальні рекомендації в [Збірнику ГВД-ГЗН \(2019 р.\)](#).

Розроблення та стратегічне планування

1

2

3

4

5

6

Додатки

Комплексний погляд. Аналіз потреб, сильних і слабких сторін для ГПП зміщує акцент із секторальних відмінностей та ґрунтується на комплексному погляді, що об'єднує всі сектори.

Контекст. Потрібний тип і глибина аналізу потреб, сильних і слабких сторін залежить від контексту, залучених суб'єктів та характеру кризи:

- ➔ У проєктах, спрямованих на посилення стійкості громад або таких, що мають місце в умовах тривалої кризи, рекомендується використовувати партисипативну оцінку вразливості та потужностей (ПОВП)¹⁸. ПОВП є методологією, у якій застосовуються партисипативні інструменти, що дають громадам змогу виявляти власні потужності та слабкі сторони в контексті реагування на надзвичайні ситуації, розробляти стратегії пом'якшення та розбудовувати стійкість для відповіді на прийдешні ризики¹⁹.
- ➔ В умовах реагування на несподівані надзвичайні ситуації, рекомендується застосовувати підхід ПНДК з набору [проєкту «Підтримка ініціатив спільнот»](#). Оцінка сильних сторін, потреб і слабких місць у громаді особливо актуальна для ГПП. Викладені нижче деталі ПНДК можна легко включити до процесів ОВП.

Наведений нижче текст цитується відповідно до формату №1 проєкту «Підтримка ініціатив спільнот» ПНДК²⁰

Ціллю ПНДК є створення інформаційних систем²¹, якими володіють, керують і користуються самі громади в кризовій ситуації. Вона має на меті швидко надати громадам, які постраждали від кризи (й організаціям, що надають підтримку), можливість краще зрозуміти спроможності й можливості громад для самодопомоги та співпраці з іншими. Тобто ПНДК спрямоване на посилення дієвості, ефективності, звітності, інклюзивності та виявлення чинників, що призводять до конфлікту, у межах заходів реагування за участі громади та завдяки таким заходам. Процеси ПНДК також можна використовувати для планування та вжиття заходів зовнішніми суб'єктами (уряд, національні НУО, МНУО, ООН, приватний сектор).

Огляд можливих складових процесу ПНДК, що входять до [проєкту «Підтримка ініціатив спільнот»](#):

- 1°- Формування групи волонтерів з громади для ПНДК з метою збору, документування та розповсюдження інформації.
- 2°- Оперативне визначення та відображення структури активних організацій із самодопомоги, наприклад, наявних організацій громади, неформальних традиційних інститутів, нових груп самодопомоги (ГСД), ключових осіб, які вже допомагають іншим у громаді поза межами своїх сімей і можуть робити більше.
- 3°- Підтримка постраждалих від кризи громад для швидкого покращення їх розуміння можливостей самодопомоги шляхом проведення власного **позитивного оцінювання ситуації**²² (швидке виявлення та поширення успішних механізмів, ініціатив та ідей для подолання проблем).

18. Наприклад, методичні рекомендації та інструменти МФЧХ з ОВП, МФЧХ 2007 р.: <https://www.ifrc.org/vca>

19. (Гоу, без дати)

20. Див. Навчальний пакет проєкту «Підтримка ініціатив спільнот», день 2 — «ПНДК»

21. Тобто засоби збору, аналізу та повідомлення інформації в громадах.

22. Позитивне оцінювання ситуації є підходом, спрямованим на зміни, що засновуються на сильних, а не слабких сторонах.

Розроблення та стратегічне планування

1

2

3

4

5

6

Додатки

- 4°** Спонування ГСД та ГО з-поміж постраждалого населення до розроблення власних ідей щодо розширення самопомоги й інформування про те, як подати заявку на додаткову підтримку за потреби (кошти, навички, контакти та зв'язки) ... це безпосередньо пов'язано зі швидким поданням заявки на мікрогранти в умовах надзвичайних ситуацій.
- 5°** Визначення оптимальних місцевих систем **підзвітності та прозорості**, які можна використовувати для посилення перевірки й моніторингу пропозицій громад і «захисту» місцевих груп від негативного впливу грантів.
- 6°** Моніторинг будь-яких аспектів заходів втручання, які **ненавмисно завдають шкоди** (незалежно від того, пов'язано це з проблемами ширшого конфлікту, питаннями безпеки й захисту, згуртованістю та солідарністю громади, негативними змінами структури влади), а також дієвістю заходів, спрямованих на зменшення ризиків.
- 7°** Покращення розуміння питань **інклюзії** та виключення груп/осіб у поточному процесі самопомоги (а також зв'язку між маргіналізацією та інтерсекційними аспектами ідентичності, у т.ч. віком, гендером, етнічною приналежністю, економічним або соціальним статусом, працездатністю тощо) та їх потреби в додатковій допомозі.
- 8°** Підвищення обізнаності про **психосоціальні** проблеми та можливості реагування на місцях.
- 9°** Поширення місцевих ідей та сприяння обговоренню можливостей **усунення першопричин** вразливості та кризи.
- 10°** Допомога місцевим зацікавленим сторонам у швидкому отриманні й обміні знаннями (результатами навчання через досвід) за наслідками завершених і поточних заходів втручання, щоб інформувати про подальші автономні дії громад (тобто що працює, а що ні).
- 11°** Підтримка постраждалих від кризи громад з метою з'ясування, чого вони не можуть досягти через самопомогу (аналіз прогалин) і **визначення пріоритетних ролей зовнішніх суб'єктів** (уряд, НУО, приватний сектор).
- 12°** Вивчення варіантів зміцнення **місцевих систем координації**, де це необхідно, які можуть доповнювати й інформувати урядові та кластерні системи координації.

Виходячи з проєкту «Підтримка ініціатив спільнот», команди/волонтери ПНДК можуть досліджувати такі питання для інформування про ГГП:

Наведений нижче текст цитується відповідно до формату №3 проєкту «Підтримка ініціатив спільнот» ПНДК²³

Позитивне оцінювання ситуації – це оцінка можливостей для максимальної самопомоги

- 1°** Які ініціативи члени громади вже запроваджують для успішного задоволення першочергових потреб? Чи є приклади результативних дій, які можна масштабувати, щоб допомогти іншим?

23. Див. [Навчальний пакет проєкту «Підтримка ініціатив спільнот»](#), день 2 – «ПНДК»

Розроблення та стратегічне планування

1

2

3

4

5

6

Додатки

2°- Хто є тими активними групами й окремими особами, які вже запроваджують ініціативи з метою допомоги малозабезпеченим членам ширшої громади (тобто за межами їхніх найближчих родин), і де вони перебувають?

3°- Яка підтримка їм потрібна для розширення діяльності із самопомоги та підвищення її результативності: кошти? Навички? Зв'язки та союзи?

Механізм підзвітності, прозорості та мінімізації шкоди

4°- Як можна переконатися в найкращий спосіб, що здійснення ГПП не спричиняє проблем (не провокує плутанину, дезінформацію, заздрість, плітки, місцеву напруженість чи навіть конфлікти)?

5°- Які засоби є найкращими для забезпечення місцевої підзвітності та належного використання всіх ГПП відповідно до затверджених планів?

6°- Чи є напруга, конфлікти або випадки підвищеної небезпеки, які ненавмисно спровоковані якимось заходами втручання? Якщо так, що можна зробити, щоб розв'язати ці проблеми й уникнути їх у майбутньому?

Аналіз прогалів та соціальної інклюзії [деякі питання додано до первинного інструменту ПНДК для відповідності контексту ГПП]

7°- Чи залишаються поза увагою певні прошарки суспільства? Наприклад, жінки, діти, люди похилого віку, інваліди, етнічні групи? Якщо так, що ще треба зробити, щоб допомогти їм? (альтернатива: які групи найбільше маргіналізовано або найчастіше виключаються із заходів громади, та чому їх виключають? Як можна найкраще забезпечити їх включення?)

8°- Якими є потенційні перешкоди в ставленні, соціальні стигми або напруження, що заважають деяким людям брати участь у заходах групи або громади?

9°- Чи є конкретні потреби, які не можна задовольнити на місці та які потребують зовнішніх заходів? Чи є якісь засоби допомоги або відновлення, які неможливо отримати на ринку за розумними цінами та в необхідних кількостях?

10°- Чи є докази появи психосоціальних проблем і психічних травм у результаті кризи? Чи є частини суспільства, які страждають більше, ніж інші? Чи достатньо місцевої самопомоги для усунення психосоціальних проблем і чи потрібна додаткова стороння допомога?

Гендер [додано до первинного інструменту ПНДК як те, що має відношення до ГПП] (це виключно орієнтовний перелік, й організаціям варто його пристосовувати та розширювати відповідно до своїх потреб):

11°- Чи можуть жінки брати участь у заходах, які відбуваються в публічній площині?

12°- Якими є перешкоди до доступу та участі жінок до заходів у публічній площині/структурах громади? Які перешкоди заважають жінкам брати участь в ухваленні рішення та обіймати керівні посади? Як можна усунути ці перешкоди?

13°- Чи буде участь жінок або їхнє лідерство в процесах ГПП безпечною для них, як у громаді, так і вдома?

14°- Як вплине участь жінок у групах на їхнє навантаження вдома? Чи можуть вони впоратися з обома навантаженнями, або як можна знизити ризик перенавантаження?

Розроблення та стратегічне планування

1

2

3

4

5

6

Додатки

Координація й обмін інформацією з іншими учасниками

- 15°**- Яких пріоритетів місцевої координації вимагають громади? Які є варіанти створення або підтримки місцевих механізмів координації для задоволення цих потреб?
- 16°**- Які є можливості для зміцнення позитивної співпраці між зовнішніми заходами втручання (з боку органів влади, НУО, МНУО, ООН) і заходами втручання за участі громади?

Довготривала стійкість та розв'язання першопричин

- 17°**- Які є ідеї для кращого відновлення?
- Для зниження вразливості до подібних катастроф у майбутньому?
 - Для початку усунення першопричин таких криз і виявлених слабких сторін?

Документування результатів

Наведений нижче текст цитується відповідно до формату №4 проєкту «Підтримка ініціатив спільнот» ПНДК²⁴

Результати ПНДК необхідно документувати з використанням усіх або деяких із таких інструментів (які можна поєднувати з інструментами ОВП):

- ➔ **Карта великого масштабу²⁵** цільової місцевості/ділянки, де наведено основну інформацію щодо наслідків кризи та поточних групових заходів, зокрема:
 - Пересування населення та його динаміка (наприклад, ВПО, біженці, інтеграція в громади, що приймають)
 - Території, які найбільше постраждали від різних аспектів кризи²⁶
 - Поточні/заплановані/завершені заходи (з місцевими та зовнішніми учасниками), із зазначенням типу діяльності, охоплення та виконавця
 - Доступні ринки
 - Окремі зони підвищеного ризику на місцевості (наприклад, погано освітлені вулиці), що їх визначили члени громади
- ➔ **Перелік наявних можливостей для розвитку** (наприклад, місцевих знань, досвіду, навичок, ресурсів, ГСД, ГО) у межах постраждалої громади й органів місцевої влади, які можна додатково підтримати з метою надання місцевим групам можливості покращити заходи реагування на кризу.
- ➔ **Перелік** (за можливості, із зазначенням кількісних і якісних показників) різних типів **першочергової допомоги** (для постраждалої громади), що дасть змогу використати потенціал ГПП на повну (сума потрібних ГПП/коштів, конкретні матеріали або обладнання, якого немає на ринку, потрібні види навчання навичкам, потрібні зусилля з адвокації, відповідні контакти й мережі).
- ➔ **Перелік заходів, визначених зовнішніми суб'єктами** для заповнення прогалів у місцевих заходах реагування, тобто невідкладні потреби, які місцева громада не може задовольнити, навіть за наявності ГПП і навчання. Підтримувані групи та організації, що надають підтримку, можуть послуговуватися цим списком для зусиль з адвокації та створення мереж для просування подальшої підтримки.

24. Див [Навчальний пакет проєкту «Підтримка ініціатив спільнот»](#), день 2 – «ПНДК»

25. Карту можна скласти у вигляді звичайного малюнка на папері (якщо карти немає).

26. Необхідно надзвичайно уважно фіксувати окремі домогосподарства, оскільки такий рівень деталей про окремих осіб може призводити до соціальної стигматизації або напруження.

Розроблення та стратегічне планування

1

2

3

4

5

6

Додатки

Навчання: Інформацію для навчання волонтерів ПНДК можна знайти на вебсайті L2GP/«Підтримка ініціатив спільнот» – [Навчальний пакет \(день 2\)](#).

ПРИКЛАД 2 | Ситуаційний аналіз у ситуації конфлікту або стихійного лиха

Назва	Проект «Підтримка ініціатив спільнот» на Філіппінах ²⁷
Організація, що надає підтримку	Ecosystems Work for Essential Benefits, Inc. (ECOWEB)
Вид підтримуваної групи	<ul style="list-style-type: none"> • ВПО, які згуртувалися довкола ініціатив самопомоги • ГСД для реагування на землетрус • ГО, що здійснює заходи з відновлення у відповідь на паводок
Період	2016–2017 рр.
Місце	Мараві (басейн річки Агусан) та Surigao (Філіппіни)
Кількість людей, для яких проект був корисним	Мараві: 47 900 осіб Surigao: 63 домогосподарства Агусан: 745 домогосподарств

У цьому прикладі висвітлено різницю у використанні підходів до ситуаційного аналізу в різних контекстах на Філіппінах унаслідок пристосування та адаптації процесу аналізу до сценарію кризи з боку національної організації, що надає підтримку (ECOWEB). У кожному з відповідних контекстів підхід до проведення оцінки потреб з громадами було пристосовано для врахування доступності, характеру надзвичайної ситуації, безпеки, місцевого та культурного контексту, а також можливостей цільових груп. Ситуаційний аналіз ґрунтувався на заході з оцінювання, уже проведеного постраждалими внаслідок кризи громадами, для розуміння впливу надзвичайної ситуації. Вони застосували процес партисипативної оцінки, коли персонал, що надає підтримку, і волонтери ECOWEB разом із місцевими партнерами взаємодіяли в межах новосформованих та наявних груп.

Конфлікт у Мараві та переміщення — волонтери ПНДК. У випадку Мараві, де населення було переміщене внаслідок конфлікту, ECOWEB оперативно мобілізувала свої мережі, підтримавши наявні ГО та нових волонтерів для започаткування їхнього власного процесу оцінки потреб за допомогою підходу ПНДК. Мережі

27. Антекіза і Корбетт (2018 р.). Навчання на прикладі реагування постраждалих та громади на кризу на Філіппінах. Докладніше див. (ECOWEB, без дати)

Design and strategic planning

1

2

3

4

5

6

Додатки

було використано для дієвого інформування переміщених осіб про доступні послуги та їхнє право на доступ до них, у т.ч. доступність ГПП. Навіть у контексті конфлікту й переміщення ГСД очолювали процес визначення своїх продовольчих і непродовольчих потреб, а також господарської діяльності. Потім ГСД та волонтерські мережі використали результати оцінки для подачі заявки на підтримку з боку ECOWEB. Згодом ECOWEB зібрала визначених лідерів ГСД на семінар з питань лідерства для обговорення методів виявлення та вирішення проблем, що виникають в їхніх громадах, на майбутнє.

Землетрус у Сурігао — самооцінювання з боку ГСД. У випадку із Сурігао члени постраждалої внаслідок землетрусу громади своїми силами організувалися в ГСД та виявили, як можуть відбудувати свої будинки для підвищення стійкості в разі майбутніх землетрусів. Місцевий інженер, разом з іншими місцевими жителями, проконсультувався з родинами, постраждали найбільше, щодо їхніх потреб. Разом із волонтерами, яких мобілізувала ECOWEB, вони в результаті змогли сформулювати чітку проектну пропозицію та ГПП, а ГСД підтримала в такий спосіб 63 окремі домогосподарства в закупівлі потрібних товарів.

Паводок в Агусані — волонтерська мережа громади усталеної організації громадянського суспільства (ОГС). коли в Агусані відбувся паводок, наявна волонтерська мережа уможливила охоплення ситуаційним аналізом віддалених районів, які були недоступними для організації, що надає підтримку, як до, так і після стихійного лиха. ГО та її волонтери були єдиними, хто міг безпосередньо відреагувати на паводок в Агусані. Виявлені завдяки ситуаційному аналізу потреби та сильні сторони стали підґрунтям для ухвалення рішень щодо того, які групи й заходи необхідно підтримати за рахунок ГПП. Наприклад, одне селище подало заявку на переміщення поселення на постійній основі в інше місце. Як мешканці селища, так і ECOWEB підкреслили, що реалізація такого заходу не була б можливою в межах традиційної гуманітарної допомоги.

Схожість: усі три підходи зосереджувалися на сильних сторонах громад та самостійно визначених потребах, і використовували цю інформацію для створення простих, але дієвих проектних планів. У результаті підтримані групи змогли пріоритизувати свої потреби на власний розсуд і спланувати заходи, спрямовані на зменшення їх відповідних вразливостей у довгостроковій перспективі.

Розроблення та стратегічне планування

1

2

3

⋮

4

⋮

5

⋮

6

⋮

Додатки

2.2.3. Розуміння ринків

Пов'язаний інструмент: **Інструмент 8** | Інструмент аналізу ринку для груп

Аналіз ринку: На відміну від ГВД на рівні окремих осіб або домогосподарств, наявна ринкова економіка не є обов'язковою умовою для ГПП. Є суттєві відмінності в тому, чого потребують підтримувані за рахунок ГПП групи, тому організації, що надають підтримку, не можуть використовувати стандартний аналіз ринку для визначення доцільності ГПП. Однак загальне уявлення про ринок стане в пригоді — його можна отримати з вторинних ресурсів та через консультації з підтримуваними групами ([див. доступ на ринок та обізнаність](#)).

Вплив на ринок: Вирішуючи, яким групам слід надавати допомогу, організації, що надають підтримку, повинні зважити, чи можуть запропоновані заходи вплинути на ринок. Якщо є ймовірність впливу на ринок, організації, що надають підтримку, мають забезпечити мінімальний моніторинг та сприяти зміні заходів у такий спосіб, щоб запобігти шкоди ринкам.

Див. додаткову інформацію в [розділі 3.2.2. Здійснення закупівель групами](#).

2.2.4. Оцінка варіантів здійснення переказу

Пов'язаний інструмент: **Інструмент 6** | Оцінка варіантів здійснення переказу

Доступ та побажання громади: Оцінка варіантів здійснення переказу в межах ГПП повинна ґрунтуватися на доступі й побажаннях громади, а також на безпекових міркуваннях. Рішення про варіанти здійснення переказу повинно ухвалюватися спільно організаціями, що надають підтримку, іншими відповідними зацікавленими сторонами та постраждалими громадами.

Обраний механізм надання допомоги можна згодом змінити в координації з підтримуваними групами, а для різних груп можна обирати різні механізми. Див. додаткову інформацію в [розділі 3.2.1. Переказ коштів та управління коштами](#).

2.2.5. Залучення відповідних зацікавлених сторін

Пов'язаний інструмент: **Інструмент 7** | Аналіз зацікавлених сторін

Аналіз зацікавлених сторін: Як і в будь-якому проекті, організація, що надає підтримку (в ідеалі, спільно з волонтерами громади), під час роботи з ГПП повинна провести аналіз відповідних зацікавлених сторін. У цьому контексті термін «зацікавлена сторона» може означати формальні або неформальні структури, місцевих суб'єктів та організації в межах громади.

Розроблення та стратегічне планування

1

2

3

⋮

4

⋮

5

⋮

6

⋮

Додатки

Як основу підтримуваних груп можна використати схему зацікавлених сторін для формування зв'язків та партнерств з різними суб'єктами. Групи необхідно підтримувати у їх постійній взаємодії з найбільш актуальними для проєкту зацікавленими сторонами. Див. додаткову інформацію в [розділі 5. Координація](#).

Основні етапи аналізу зацікавлених сторін²⁸:

- ➔ **установлення контакту з окремими особами та групами**, які можуть бути в змозі вплинути на виявлені проблеми, скористатися перевагами або мають інший інтерес у зв'язку з такими проблемами;
- ➔ **підготовка переліку потенційних зацікавлених сторін** у приватному, публічному та громадському секторах. Зацікавлені сторони необхідно виявляти в процесі обговорення з представниками постраждалих внаслідок кризи груп населення, з відображенням різноманітних точок зору;
- ➔ **складання схеми зацікавлених сторін** відповідно до рівня їх впливу та зацікавленості в проблемах, які підлягають вирішенню

Відповідний перелік зацікавлених сторін необхідно оновлювати впродовж усього часу реалізації проєкту.

[Інструмент 7. Аналіз зацікавлених сторін](#) може стати в пригоді для визначення потрібного рівня аналізу зацікавлених сторін та залучення.

ПРИКЛАД 3 | План дій громади для постраждалих груп населення у М'янмі²⁹

Назва	Програма стійкості громади
Організація, що надає підтримку	Товариство червоного хреста М'янми (ТЧХМ), Міжнародна федерація червоного хреста та червоного півмісяця (МФЧХ)
Вид підтримуваної групи	Селищні комітети стійкості (СКС)
Тип проєкту	Підтримка господарської діяльності, заходи зі зниження ризику стихійних лих та заходи у сфері водопостачання, санітарії та гієни
Період	2017–2019 рр.
Місце	Центральний регіон Ракхайн, райони Сіттве та Мінб'я.

28. Додаткові рекомендації можна знайти в Посібнику на випадок надзвичайних ситуацій Міжнародного руху червоного хреста та червоного півмісяця: [M2_1_4_1 Key stakeholders matrix template](#).

29. Товариство червоного хреста М'янми (2020 р.). Програма стійкості громади. Фаза I (січень 2017–червень 2020 р.) Звіт про завершення програми.

Розроблення та стратегічне планування

1

2

3

⋮

4

⋮

5

⋮

6

⋮

Додатки

Сума ГГП	До 3000 швейцарських франків (3 виплати по 1000 франків)
Кількість людей, для яких проєкт був корисним	29 079 осіб

У цьому прикладі проілюстровано, як групи або комітети, підтримані за рахунок ГГП, можуть залучати ширші постраждалі групи населення в питанні створення та реалізації планів дій громади (ПДГ).

Розроблення ПДГ. ТЧХМ, за підтримки МФЧХ та переважно з допомогою місцевих волонтерів, підтримало наявні селищні комітети стійкості (СКС) у розробленні проєктів на користь ширших груп населення у своїх громадах. Метою було розроблення ПДГ, виходячи з потреб різних груп у межах постраждалих громад, що були визначені під час консультацій з чоловіками, жінками, хлопцями та дівчатами, а також маргіналізованими групами. Після консультацій ПДГ було організовано за секторальними пріоритетами (господарська діяльність, зменшення ризиків стихійних лих, а також водопостачання, санітарія та гігієна) на колективних зустрічах громади. Згодом план дії громади виступив основною для формування пропозицій до СКС, які були подані для отримання ГГП.

Розбудова потужностей для СКС. Перед розробленням ПДГ ТЧХМ провело навчання для СКС з питань залучення громади, встановлення зв'язків з органами влади й іншими відповідними суб'єктами, керівництва, менторської підтримки та розвитку навичок у контексті мультидисциплінарності програми. Також було підготовлено прості зразки місцевою мовою, де виявлені пріоритети громад викладені в пропозиціях СКС.

Відповідальність громади. Унаслідок цього процесу серед членів громади підсилилося почуття відповідальності, а СКС стали «опікунами» ПДГ та процесу їх втілення.

2.3 | Аналіз реагування та розроблення програми

Примітка: див. більш детальну інформацію щодо цього кроку в [Наборі інструментів контролю якості програм мережі CaLP](#) про аналіз реагування та розроблення програми.

У цьому розділі йдеться переважно про розроблення програми. З огляду на тісний зв'язок між аналізом заходів реагування та розробленням програми ГГП, ці дві теми представлено під одним заголовком.

Розроблення та стратегічне планування

1

2

3

4

5

6

Додатки

Аналіз реагування відбувається на перетині ситуаційного аналізу та розроблення програми, коли організація, що надає підтримку, порівнює та визначає найкращі способи реагування в конкретній ситуації. У разі використання організацією, що надає підтримку, цих методичних рекомендацій, припускається, що рішення про використання ГГП вже ухвалено. Проте аналіз реагування все ж можна застосувати для визначення, чи потрібно організації, що надає підтримку, вживати інших гуманітарних заходів або надавати інші послуги паралельно з проєктом ГГП. У Наборі інструментів контролю якості програм мережі CaLP наведено більше інформації та ресурсів про проведення аналізу реагування. Логіка аналізу реагування в контексті підходу ГГП переважно полягає в підготовці до розроблення програми.

Наведені нижче характеристики розроблення програми зосереджено на відборі:

- 1) видів груп, які підлягають підтримці в конкретному контексті;
- 2) способів надання допомоги таким групам;
- 3) підходів до роботи з конкретними місцевостями, де здійснюються ГГП.

Під час розроблення програми необхідно зважати на деякі важливі загальні аспекти, а саме:

- Заохочення груп до розроблення планів дій, виходячи з [аналізу потреб, сильних і слабких сторін](#). Групи можна заохочувати та підтримувати в процесі перетворення їх ідей на плани дій. В ідеалі, цільові групи вже є залученими в громадах, де буде реалізовуватися проєкт. Тож групові плани дій можуть допомогти обмежити дані, яких потребує організація, що надає підтримку, для забезпечення сприяння й технічної підтримки.
- Приділення особливої уваги підтримці жінок у реалізації їхніх власних ініціатив та заохочення груп до залучення жінок до ухвалення рішень та виконання керівних ролей.
- Забезпечення гнучкості щодо видів заходів і можливих змін у проєкті.
- Створення простору для стійкості та взаємодії, навіть в умовах реагування на кризу.
- **Забезпечення захисту:** Як уже було зазначено вище, усі гуманітарні організації, у т.ч. ті, що підтримують здійснення ГГП, повинні забезпечувати захист під час впровадження всіх заходів. Відповідно, організація, що надає підтримку, повинна дотримуватися принципів захисту та забезпечити їх розуміння й виконання всіма членами персоналу. Більше рекомендацій щодо забезпечення захисту можна знайти в [посібнику проєкту «Сфера» \(2018 р.\)](#).

2.3.1. Залучення груп

Пов'язані інструменти: **Інструмент 2** | Детальні критерії для груп, які збираються подавати заявку на отримання ГГП
Інструмент 3 | Анкета заявника

Іншими пов'язаними з цим розділом інструментами є [Інструмент 4: Контрольний список для розгляду заявок для ГГП](#) та [Інструмент 5: Документування рішень комісії](#) (див. [розділ 3.2.1 Передача коштів та управління коштами](#)).

Розроблення та стратегічне планування

1

2

3

⋮

4

⋮

5

⋮

6

⋮

Додатки

Критерії та відбір груп. Визначення критеріїв та відбір груп, яким надаватиметься підтримка, повинні включати кілька етапів:

- Організація, що надає підтримку, створює перелік власних основних критеріїв. Це можна зробити заздалегідь.
- Інші міркування інклюзивності повинні ґрунтуватися на [*аналізі потреб, сильних і слабких сторін](#).
- Визначення типів груп для підтримки повинно відбуватися у співпраці з представником³⁰ групи людей з цільової місцевості для забезпечення відповідності обраних критеріїв контексту.
- Групи повинні мати визнану на місцевому рівні доброчесність та легітимність, а також намір долучитися до забезпечення більш загального добробуту й дотримання принципу «не нашкодь».
- Групи повинні бути в змозі виконати проєкт ГГП. Організаціям, що надають підтримку, рекомендовано визначити сфери, у яких розбудовуватимуться потужності підтримуваних груп на етапі початкового залучення замість обмеження обсягу очікуваних результатів.

Типи груп. Прийнято вважати, що ГГП не надаються формально зареєстрованим організаціям, наприклад, НУО та ГО, а натомість зосереджується на групах на найнижчому рівні³¹. Деякі приклади суб'єктів, залучених до ГГП, включають такі, але не обмежуються ними:

- ГСД, групи з ведення певного виду господарської діяльності (наприклад, рибалки) або районні угруповання, що вже сформовані або самоорганізувалися внаслідок надзвичайної ситуації.
- Наявні структури громади, наприклад, селищні комітети, групи жінок, молодіжні групи, ощадні групи та інші структури, що вже працюють з організацією, що надає підтримку.

Інклюзія в підтримуваних групах. Хоча на стадії формування заявки може кортіти встановити критерії представництва в підтримуваних групах (наприклад, за гендером, етнічним різноманіттям, віком, інвалідністю тощо), визначення критеріїв обмежить відбір груп. Більш вдалою практикою є забезпечення здатності організації, що надає підтримку, долучитися до дискусій про інклюзивність у межах постраждалих громад з метою надання допомоги підтримуваним групам у включенні елементу інклюзії в їх проєкти. Підтримка декількох груп у цільовій місцевості також може сприяти забезпеченню інклюзивності в процесі ГГП, у т.ч. потенційно маргіналізованих груп. Інтеграція місцевих волонтерів на стадії залучення груп може особливо посприяти інклюзивності, адже місцеве населення краще обізнане про потенційні похибки виключення та маргіналізовані групи, ніж зовнішні суб'єкти.

Скільки груп мають отримати допомогу³²? Кількість груп для надання допомоги залежить від контексту та виду кризи.

Найпоширенішою є підтримка декількох груп з різними пріоритетами, що створює середовище, у якому можна працювати з більш різноманітними проєктами, які також з більшою ймовірністю спрямовані на ширшу групу наділених правами осіб. Співпраця між різними групами заохочується та наголошується як передова практика, що може призвести до нових цікавих заходів навіть за умови обмеженого фінансування, що виділяється на одну групу.

30. Репрезентативною групою в контексті ГГП вважається менша за чисельністю група осіб, які мають ознаки більшої групи в плані віку, статі, вразливості, господарської діяльності тощо.

31. Вимоги до формалізації таких груп заважатимуть розгляду певних груп, а в інших групах може бути більша ймовірність наявності маргіналізованих сегментів громади серед її членів. Оскільки очікувана фінансова вартість ГГП є низькою, група не буде управляти значними сумами грошовим коштів, тому офіційна реєстрація не потрібна.

32. Спільнота фахівців-практиків проєкту «Підтримка ініціатив спільнот» розробляє пам'ятку з рекомендаціями щодо оптимальної кількості груп та розподілу бюджету. Цю пам'ятку можна знайти на їхньому вебсайті за другий або третій квартал 2021 р.

Розроблення та стратегічне планування

1

2

3

⋮

4

⋮

5

⋮

6

⋮

Додатки

Масштаб у кількості підтримуваних груп є важливим: надто незначна кількість грантових можливостей може мати негативний ефект на інклюзивність, ставити в менш сприятливе становище тих, хто міг не проявити активність одразу після настання кризи, та втратити значний мультиплікативний ефект від ГПП.

Деякі організації, що надають підтримку, можуть вирішити працювати з однією групою, яка вважається такою, що представляє ширшу громадськість, наприклад, селищний комітет. За умови роботи з однією групою, організація, що надає підтримку, повинна переконатися, що заходи погоджено широким загалом, а планування та розроблення проекту є інклюзивними³³.

Контрольний перелік розгляду заявок допоможе організаціям, що надають підтримку, визначити критерії та обрати групи для підтримки. Цей перелік необхідно розробити та/або контекстуалізувати.

Пов'язаний інструмент: **Інструмент 4 | Контрольний список для розгляду заявок на ГПП**

2.3.2. Розроблення відповідних ГПП

На цьому етапі процесу організація, що надає підтримку, повинна мати чітке розуміння контексту й реалістичності впровадження ГПП. Виходячи з ситуації та аналізу реагування, можна починати ухвалювати рішення стосовно різних деталей проекту. Нижче наведені теми є прикладами таких рішень, на яких організаціям, що надають підтримку, варто зосереджуватися на цьому етапі розроблення програми.

Мінімальні стандарти проектів гуманітарного реагування³⁴

Оскільки проект ГПП надає громадам повноваження ухвалювати рішення про задоволення власних потреб, дотримання Гуманітарної хартії/посібника проекту «Сфера» може бути непростим або не настільки важливим завданням. Послаблення вимог щодо дотримання цих стандартів не означає нехтування вимогами якості та підзвітності, проте зміщує акцент на якість на основі стандартів, які встановлює постраждале населення, а також підзвітності «згори вниз».

Інтегровані несекторальні проекти

Організації, що надають підтримку, мають розглянути способи оптимальної підтримки інтегрованого підходу, коли проекти ГПП ґрунтуються на [аналізі потреб, сильних і слабких сторін](#) та можуть функціонувати в різних секторах. Деякі організації, що надають підтримку, можуть віддавати перевагу проектам певного тематичного спрямування, наприклад, миротворча або господарська діяльність, якщо цього вимагають донори або конкретний мандат організації.

33. Працюючи з громадами зі значною гендерною нерівністю та гендерними прогалинами в участі, організації, що надають підтримку, мають звертати увагу на те, чи відведено в підтримуваних групах місце жінкам, особливо зважаючи на доступ жінок до груп зі змішаним гендерним складом та більш публічних сфер. Якщо залучення жінок до цих груп є неможливим, організації, що надають підтримку, мають розглянути сценарій, який сприяє наданню підтримки кільком групам; деякі з них можуть бути жіночими.

34. Посібник проекту «Сфера» (2018 р.). <https://handbook.spherestandards.org/en/sphere/#ch001>

Розроблення та стратегічне планування

1

2

3

4

5

6

Додатки

Основна рекомендація полягає в тому, щоб взяти за основу відкритий підхід до організаційних або галузевих стандартів, забезпечити обґрунтування проєктів ГГП виключно потребами, пріоритетами й можливостями громади, що були визначені під час [аналізу потреб, сильних і слабких сторін](#).

Встановлення показників

Пов'язаний інструмент: **Інструмент 1** | Приклади показників результатів

За умови реалізації потенційно великого різноманіття проєктів ГГП, навіть у тій самій місцевості, на етапі розроблення програми неможливо встановити стандартні показники. Але супровідний до цих методичних рекомендацій [Інструмент 1. Приклади показників результатів](#) містить деякі можливі показники. Запропоновані показники переважно відображають результати для груп, що беруть участь, а не для окремих членів громади.

Вибір методу

Методи, обмеження та умови³⁵

На відміну від традиційної ГВД, вибір методу й можливості встановлення обмежень та/або умов щодо ГГП є простішим:

- ➔ **Метод.** Методом надання допомоги за замовчуванням є грошова допомога.
- ➔ **Обмеження.** У принципі, ГГП не є обмеженими за характером. Але ГГП можуть використовуватися підтримуваною групою за її вибором, який при цьому відповідає потребам і пріоритетам постраждалого населення. Після отримання ГГП від групи очікується витрата коштів відповідно до плану або погодження змін з організацією, що надає підтримку.
- ➔ **Умови.** Для ГГП зазвичай не встановлюється жодних умов. Деякі заходи можуть передбачати умови у формі надання допомоги кількома платежами, коли підтримувані групи повинні реалізувати першу частині проєкту перед тим, як отримають додаткові кошти для його продовження. Установлення умов щодо витрат зазвичай застосовується до більших сум ГГП.

Див. додаткову інформацію про механізми здійснення переказів у розділі 2.2.4. Оцінка варіантів переказів, що пов'язана з вибором механізму їх здійснення.

Cash for Work: (гроші за працю). У деяких проєктах ГГП одним із видів діяльності, до якої можуть долучатися групи, є програма Cash for Work³⁶. Необхідно відзначити, що не всі наявні суб'єкти, що долучаються до ГГП, погоджуються в тому, що Cash for Work має бути частиною проєктів ГГП, оскільки Cash for Work вважається індивідуальною грошовою допомогою. Основна відмінність програми Cash for Work у межах ГГП від звичайного формату полягає в тому, що весь процес розроблення, координації, відбору отримувачів, нагляду за роботою та надання грошової допомоги працівникам має очолюватися підтримуваними ГГП групами. Організації, що

35. Див. визначення в [гlossарії мережі CaLP](#).

36. У більшості випадків групи не направляють запит саме про Cash for Work, але натякають на цей метод, пропонуючи надання певних послуг членами групи або членами ширшої громади на умовах підяду за оплату. Організація, що надає підтримку, може запропонувати додаткову допомогу підтримуваним групам у розробленні методу Cash for Work.

Design and strategic planning

1

2

3

4

5

6

Додатки

надають підтримку, можуть допомагати групам в оцінці актуальності й доцільності Cash for Work згідно з відповідними стандартами та наявною практикою³⁷. Супровідний до цих методичних рекомендацій інструмент є прикладом, як ТЧХМ визначає Cash for Work у своїх проєктах ГГП

Пов'язаний інструмент: Інструмент 19 | Cash for Work

ГВД домогосподарствам або окремим особам. Зазвичай, грошова допомога домогосподарствам або окремим особам не є частиною ГГП і вважається методом надання ГВД, який може впроваджуватися паралельно з ГГП. Якщо організація, що надає підтримку, надає грошову допомогу домогосподарствам або окремим особам, вона має дотримуватися стандартів ГВД (див., наприклад, Набір інструментів контролю якості програм мережі CaLP).

Якщо групи бажають розподілити допомогу між домогосподарствами або окремими особами (наприклад, надзвичайно вразливими особами, яким інші суб'єкти не надають підтримку):

- ➔ Група має подбати про всі пов'язані процеси, у т.ч. вибір отримувачів і розподіл допомоги.
- ➔ Якщо організація, що надає підтримку, може надати поради щодо проведення якісної ГВД та забезпечення захисту (наприклад, забезпечення безпечного доступу на ринки та ПФП, забезпечення захисту особистості окремих бенефіціарів за потреби тощо).

Основний принцип полягає в тому, що організація, що надає підтримку, не наймає групу для розподілу допомоги домогосподарствам або окремим особам, а група сама скеровує процес пріоритизації потреб та ухвалення рішення про безпосередню підтримку окремих осіб або домогосподарств.

Експрес-допомога в надзвичайних ситуаціях

Хоча процес, передбачений для ГГП, загалом вважається більш оперативним порівняно з традиційною ГВД або допомогою в натурі, можуть виникати ситуації, коли необхідно пропустити деякі етапи з метою надання допомоги протягом кількох годин або днів. Якщо організація, що надає підтримку, працює в місцевості, де є ймовірність численних та несподіваних надзвичайних ситуацій, необхідно розглянути можливість розроблення систем більш оперативного надання грошової допомоги, наприклад, встановлення меншої кількості вимог до заявок груп, забезпечення можливості швидко переказати кошти тощо. Процес оперативного здійснення ГГП має бути внутрішньо узгоджений. Загалом, ГГП вважається доцільними за будь-якого сценарію.

2.3.3. Визначення суми та регулярності допомоги

Гнучкість суми. Найбільш загальноприйнятим є підхід визначення суми ГГП в певному діапазоні, у якому групи можуть подавати заявки на фінансування. Така гнучкість у сумі допомоги забезпечує найбільше різноманіття у видах діяльності, які можуть здійснювати підтримувані групи.

Сума допомоги, заявлена вже залученими до ГГП суб'єктами, варіюється в діапазоні від 200 до 7000 дол. США на проєкт. У середньому надані групам суми варіюються в діапазоні від 2000 до 3000 дол. США.

37. Див., наприклад, набір інструментів Cash for Work в [Інструментарії «Грошова допомога в надзвичайних ситуаціях»](#).

Розроблення та стратегічне планування

1

2

3

⋮

4

⋮

5

⋮

6

⋮

Додатки

Сума допомоги³⁸. На суму допомоги впливають декілька чинників, у т.ч. бюджет організації, що надає підтримку, намір щодо охоплення кількості груп та місцевостей, вид реагування, тривалість проєкту і підхід «не нашкодь».

Спільне визначення суми та частоти. Як і на інших етапах, організація, що надає підтримку, повинна гарантувати, що сума й частота допомоги визначаються репрезентативними членами громади в цільових місцевостях (у співпраці з організацією, що надає підтримку).

38. **Мінімальний кошик витрат.** Оскільки ГПП зазвичай не надаються домогосподарствам та окремим особам (див. вище), мінімальний кошик витрат не береться до уваги в проєктах ГПП. Однак організаціям, що надають підтримку, може бути доцільно розуміти мінімальний кошик витрат у відповідній місцевості, інформацію щодо якого можна отримати шляхом участі в координаційних зусиллях.

Фото: Нільс Кастенсен / L2GP

3

Впровадження

Примітка: див. додаткові рекомендації щодо цього етапу в [Наборі інструментів контролю якості програм мережі CaLP](#) щодо впровадження.

У цьому розділі посібника детально описано рекомендований процес впровадження підходу ГГП.

Рисунок 4: Фокус розділу 3

Впровадження

1

2

3

4

5

6

Додатки

3.1 | Процес подачі заявки на ГГП

3.1.1. Оголошення про ГГП

Після еventуального встановлення критеріїв для груп організація, що надає підтримку, повинна забезпечити публічне оголошення та інформування про можливість подати заявку на отримання ГГП. Це має включати таку інформацію:

- Коли кошти будуть доступні
- Скільки коштів буде доступно
- Ціль доступних ГГП
- Критерії для груп і проєктів, які можуть подаватися на отримання фінансування

Публічні оголошення мають бути зроблені офлайн та онлайн у засобах, що є легкодоступними для членів громади та/або розміщені в місцях, до яких усі мають доступ. Доступ до інформації різниться залежно від розстановки сил, гендерних норм, віку та працездатності, тому, з метою забезпечення інклюзивності, необхідно використовувати декілька методів одночасно, наприклад³⁹:

- Використання наявних місцевих мереж
- Усні оголошення, «сарафанне радіо» та зустрічі громади
- ЗМІ, наприклад, телебачення, соцмережі та, можливо, сповіщення за допомогою смс-повідомлень
- Поширення інформації в місцях скупчення людей через плакати/брошури, наприклад, у приміщеннях муніципалітету, шкіл, ринків тощо.

Організація, що надає підтримку, разом із волонтерами повинна провести сесію з інформування для забезпечення розуміння з боку постраждалого населення мети ГГП та вимог подачі заявок на їх отримання.

3.1.2. Опис проєктних пропозицій групи

Наведена нижче інформація зосереджена переважно на ролі підтримуваних груп. На цьому етапі організація, що надає підтримку, встановила процес перевірки, див. [розділ 2.3. Аналіз реагування та розроблення програми](#).

Пов'язаний інструмент: Інструмент 10 | Опис пропозиції групи

Опис пропозицій має подаватися групами, що мають загальне розуміння потреб і пріоритетів громади, а також ідеї щодо реагування на них. Вони можуть спиратися на результати [аналізу потреб, сильних і слабких сторін](#) або розроблятися більш спонтанно. Групи заохочуються до складання планів дій, які можуть залучати ширшу громаду, на користь якої спрямовано проєкт. Навчені волонтери громади (у разі наявності) можуть підтримувати цей процес, за потреби⁴⁰.

39. ІУ деяких ситуаціях, коли розміщення публічного оголошення може бути неможливим або є ймовірність виникнення внаслідок цього шкоди, найкраще спрямувати повідомлення про ГГП «сарафаним радіо», чому можуть сприяти волонтери громади та/або персонал організації, що надає підтримку.

40. Підтримка групових планів дій та пропозицій повинна надаватися лише безпосередньо, якщо це не зумовлює несправедливої переваги для певних груп порівняно з іншими.

Впровадження

1

2

3

4

5

6

Додатки

Процес підготовки пропозиції має бути простим і необтяжливим для груп. Організація, що надає підтримку, може підтримати групові пропозиції шляхом надання простих бланків, які нескладно заповнити (див. пов'язаний інструмент).⁴¹

Грамотність. У випадках, коли деякі члени групи є неграмотними і, відповідно, не можуть заповнити бланк пропозиції, заявку має заповнити інший грамотний член групи або волонтер. Однак, у силу невід'ємної для проєктів ГПП гнучкості, підтримувані групи можуть також пропонувати власний метод(методи) подачі пропозицій — змішаними аудіовізуальними засобами, комбінацією зображень та тексту — за погодженням з організацією, що надає підтримку.

Для забезпечення об'єктивності організація, що надає підтримку, та/або комітет громади, до якого входять місцеві представники, мають заздалегідь розробити [критерії для груп та проєктів](#) (у т.ч. щодо бюджету) для подальшого відбору груп і пов'язаних проєктів, яким надаватиметься підтримка.

3.1.3. Пропоновані бюджети груп

Наведена нижче інформація зосереджена переважно на ролі підтримуваних груп. На цьому етапі організація, що надає підтримку, встановила процес перевірки, [див. розділ 2.3. Аналіз реагування та розроблення програми.](#)

Пов'язаний інструмент: Інструмент II | Рекомендації щодо групового бюджету

Як і опис пропозицій, процес підготовки бюджету для пропозицій проєктів, має бути інтуїтивним і необтяжливим для груп. Групам може надаватися визначений простий формат. За потреби організація, що надає підтримку, має надавати допомогу шляхом навчання членів групи або залучення волонтерів для допомоги групам у заповненні бланку. Волонтери також можуть надавати групам рекомендації щодо реалістичності запропонованого бюджету та збільшення/скорочення видатків.

ПРИКЛАД 4 | Пропозиції кількох програм ГПП у Газі⁴²

Назва	Заходи за участі громади в Газі на практиці (пілотний проєкт «Підтримка ініціатив спільнот»)
Організації, що надають підтримку	Центр розвитку МА'АН та Асоціація культури та вільної думки
Період	Липень – грудень 2019 р.

41. Зауважте, що за можливості бланки необхідно перекласти місцевою мовою, щоб вони були більш зрозумілими.

42. Джарар та ін. (2020 р.). Коротка довідка: заходи під керівництвом громади в Газі на практиці.

Впровадження

1

2

3

4

5

6

Додатки

Місця	7 громад/районів у Езбет Абед Раббо (північ Гази), Аль-Туффа (м. Газа), Аль-Саварха (середня провінція), Нове поселення (середня провінція), Аль-Насер (провінція Рафа), Аль-Мавасі (Кан Юніс) та Аль-Ябані (Кан Юніс), Палестина
Розмір ГПП	Від 2500 до 7000 дол. США на проєкт
Безпосередні бенефіціари	73 700

Цей приклад ілюструє потенціал підходу ГПП у наданні постраждалому населенню поштовху до започаткування заходів із самозахисту та стійкості.

Цільова місцевість — місто. З огляду на переважно міський ландшафт Гази, МА'АН та Асоціація культури та вільної думки, які допомагали в підході ГПП, мали стратегічно обрати найбільш вразливі райони для надання підтримки. МА'АН працювала в п'яти районах, а Асоціація культури та вільної думки — у трьох (один із них перетинався з територією, де працювала МА'АН). Зрештою Асоціація культури та вільної думки не надала групам грошову допомогу, але допомогла їм безпосередньо вжити заходів. Відповідно, наведена нижче інформація зосереджена на підтриманих МА'АН процесах.

Деякі ініціатив та пропозицій ГПП. МА'АН залучила жителів районів за допомогою публічних сесій, на яких оголосила про доступність ГПП і пояснила процедури, яких мають дотримуватися групи для подачі заявок. Потім МА'АН надала групам технічну допомогу відповідно до потреб. Цей інклюзивний процес призвів до одержання пригломшливих 244 заявок від груп, до яких входили мешканці п'яти цільових районів.

Перевірка пропозицій. Персонал МА'АН провів первинну перевірку пропозицій, виходячи з попередньо погоджених критеріїв. Подальший відбір було передано до селекційного комітету у складі п'яти осіб: одна від МА'АН, одна від місцевої ГО, активіст громади, технічний експерт з ГПП і представник волонтерського комітету в Газі.

Відбір пропозицій. Згодом комітет обрав одинадцять ініціатив для отримання ГПП на підтримку проєктів. Рішення про остаточний відбір було оголошено на громадських зборах. Після того, як результати було оскаржено, МА'АН, разом з селекційним комітетом, пояснила процес та обґрунтувала, чому деякі ініціативи не було відібрано.

Впровадження

1

2

3

4

5

6

Додатки

Різноманіття проєктів. Різноманіття відібраних проєктів дає певне уявлення про те, наскільки широкі масштаби представляли 244 первинні заявки, що також доводить здатність ГПП відповідати на різні потреби та пріоритети. Наприклад, відібрані проєкти стосувалися як удосконалення інфраструктури громади та зручностей, наприклад, вуличного освітлення, відновлення вулиць, так і постачання сміттєвих баків, фільтрів демінералізації, створення громадського парку, а також медичних послуг і послуг підвищення обізнаності у сфері охорони здоров'я.

Різноманіття в групах. Представленість гендерів у групах була ключовою. Жінки склали в середньому 40% групи по 8–15 осіб. Ретельний відбір, а також потужне залучення волонтерів протягом усього процесу сприяли різноманіттю груп у розрізі гендеру, статусу працевлаштування, віку та працездатності.

3.2 | Управління ГПП

3.2.1. Переказ коштів та управління коштами

Документування рішень: Організація, що надає підтримку, повинна запровадити інструмент документування оцінки групових пропозицій. За основу можна взяти пов'язаний [«Інструмент 5. Документування рішень комісії»](#). Документовані рішення також можуть використовуватися для підвищення прозорості під час повідомлення причин про відбір одних проєктів та відхилення інших (див. [зворотний зв'язок від громадськості щодо проєктів](#)).

Пов'язаний інструмент: **Інструмент 5 | Документування рішень комісії**

Механізм здійснення переказів. [Оцінка варіантів надання допомоги, наведена в розділі 2.2.2](#), має надати достатньо інформації для вибору механізму здійснення переказів, а також ухвалення рішення, який механізм є найбільш доступним і становить найменший ризик.

Отримувачі. Кожна група призначає принаймні двох своїх членів для отримання/зняття коштів та розпоряджання бюджетними видатками. Для забезпечення максимальної прозорості групи мають обирати таких членів голосуванням за умови, якщо всі члени групи можуть висловити свою точку зору.

Багато груп ГПП висловлюватимуть бажання обрати представників і розподілити деякі обов'язки між членами. Організації, що надають підтримку, можуть спиратися на попередній досвід і наявну практику для підтримки цих процесів, наприклад, з боку ощадних груп⁴³. Організації, що надають підтримку, повинні забезпечити визначення рівня делегування та формалізації самими членами групи.

43. Див: [Формування ощадних груп](#).

Впровадження

1 | 2 | **3** | 4 | 5 | 6 | Додатки

У цих методичних рекомендаціях загалом наведено обмежений обсяг інформації про формування та формат груп. Але деяка інформація наведена в [розділі 3.3. Підтримка та навчання груп](#) та в [розділі 4.1. Звітність](#) – визначення структури управління. Додаткову інформацію про врахування видів груп для підтримки див. у [розділі 2.3.1. Залучення груп](#).

Закон «Про боротьбу з тероризмом». У підході ГПП немає окремих питань, пов'язаних із законом «Про боротьбу з тероризмом». Загальна рекомендація полягає в уникненні перевірок окремих членів групи (як у випадку з домогосподарствами та окремими особами для ГВД). У цих методичних рекомендаціях детально не пояснюються заходи закону «Про боротьбу з тероризмом», оскільки організації, що надають підтримку, і потенціальні партнери, що надаватимуть підтримку, повинні брати до уваги свою внутрішню політику для дотримання вимог закону «Про боротьбу з тероризмом» та внутрішні заходи управління ризиками, що можуть бути застосовані до ГПП (наприклад, встановлення верхньої межі ГПП на групу).

3.2.2. Здійснення закупівель групами

Наведена нижче інформація зосереджена на ролі підтримуваних груп.

Пов'язані інструменти: **Інструмент 8** | Інструмент аналізу ринку для груп
Інструмент 9 | Рекомендації зі здійснення закупівель на підтримку документування групами видатків

«Оцінка ринку» групами. Не всі проєкти груп вимагають значних закупівель. У разі потреби в здійсненні більшої закупівлі підтримувані групи мають лише дізнатися ціну та інформацію про якість у кількох постачальників у межах «оцінки ринку». Ціль полягає в тому, щоб не змушувати групи проводити тривалу оцінку ринку та процедури закупівель*.

За умови реальної ринкової економіки рекомендовано, щоб організація, що надає підтримку, не здійснювала закупівлю матеріалів або послуг (наприклад, робіт) від імені підтримуваних груп⁴⁴.

Відмова від контролю «згори вниз». Щоб підхід ГПП був успішним, найважливіше, щоб організації, що надають підтримку, прагнули послабити окремі внутрішні вимоги та процедури. Наприклад, від груп не варто вимагати дотримання процедур закупівель організації, що надає підтримку, адже нав'язування правил щодо закупівель створить додатковий прошарок складності, що може вплинути як на процес, так і на результати ГПП. В інструментах у цих методичних рекомендаціях містяться пропозиції щодо забезпечення базового документування з боку груп, водночас забезпечуючи максимальну простоту процесу (наприклад, наявність документації для забезпечення первинної горизонтальної підзвітності).

44. Здійснення закупівель організаціями, що надають підтримку. Хоча умови реальної ринкової економіки є перевагою в контексті запровадження проєкту, вони не є суворою вимогою. У деяких випадках організації, що надають підтримку, можуть допомогти із закупівлею товарів, які не є доступними на місцевих ринках, або якщо місцева економіка не є ринковою. Проте здійснення закупівель організацією, що надає підтримку, заохочується лише в тому разі, якщо запит про таку допомогу надходить від підтримуваних груп, а не як захід «згори вниз». Організації, що надають підтримку, у жодному разі не повинні здійснювати закупівлі за замовчуванням. Натомість можна надати підтримку групам в оцінці місцевих ринків або домовитися з місцевими постачальниками про постачання потрібних товарів для проєктів.

Впровадження

1

2

3

4

5

6

Додатки

Підзвітність закупівель. Хоча створення комітету закупівель не вимагається, можуть бути переваги у створенні невеликого комітету закупівель за участі громади або в сприянні проведення групами селищних зборів для підвищення рівня підзвітності перед ширшою громадою. Створений комітет закупівель повинен відповідати за інвентаризацію відповідних товарів і послуг, обрання постачальників послуг/товарів та гарантування якості закупівель. Від груп очікується отримання чеків за більші закупівлі (див. [Підзвітність заходів у Посібнику на випадок надзвичайних ситуацій — закупівлі громади](#)).

Контроль якості матеріалів. Для деяких проєктів організаціям, що надають підтримку, може бути актуально забезпечити рівень контролю якості до початку здійснення закупівель групами. Наприклад, ТЧХМ залучило інженера, який може допомогти групам скласти кошторис і надати рекомендації щодо закупівлі потрібних матеріалів. Але сама закупівля здійснюється безпосередньо групою. За контроль якості товарів може відповідати комітет закупівель громади.

Доступ до ринку та обізнаність. Навіть на етапі подачі пропозицій від груп очікується базове розуміння щодо наявності необхідних товарів на місцевих ринках, можливості їх придбання ними та прийнятної відстані до таких ринків для них. У випадках, коли групи мають обмежене розуміння ринків, організація, що надає підтримку, може підтримати процес здійснення закупівель групами шляхом навчання та надання рекомендацій.

Групам також можуть знадобитися навчання та рекомендації в першій взаємодії з певними структурами, наприклад, місцевими органами влади. Потреба в навчанні може стосуватися, наприклад, отримання дозволів на окремі проєкти.

3.3 | Підтримка та навчання груп

Пріоритетне навчання. Частиною процесу впровадження ГГП є надання постійної підтримки відібраним групам. Пріоритети видів потенціалу, що вимагають підтримки, повинні узгоджуватися з результатами [аналізу потреб, сильних і слабких сторін](#), а також зі спрямованістю відібраних проєктів.

Простота та необов'язковість. Як і на інших етапах, дуже важливо, щоб навчання було простим, і члени групи могли легко засвоювати інформацію, і щоб це не займало надто багато часу, який можна було витратити на втілення проєктів. Деякі тренінги також можуть бути необов'язковими.

Фасилітатори та волонтери громади, які присутні постійно, можуть взаємодіяти з групами щодо змін контексту та відповідних змін у проєктах, а також надавати загальні рекомендації. Волонтери можуть бути спеціально призначені для груп з низьким рівнем грамотності. Залучення членів груп, які вже втілювали проєкти ГГП, до навчання та обміну інформацією або як волонтерів для нових груп може бути чудовою ідеєю.

Включення потреб у потужностях до пропозицій. Групи необхідно заохочувати включати заходи із розбудови потужностей до їх пропозицій. Наприклад, вони мають закладати в бюджет навчання, яке може проводити урядова установа.

Впровадження

1

⋮

2

3

4

⋮

5

⋮

6

⋮

Додатки

Технічні тренінги. З огляду на мультисекторальну природу проєктів ГГП, від організацій, що надають підтримку, не очікується здатність надавати підтримку з усіх технічних питань, але вони мають започатковувати зв'язки з іншими суб'єктами, які можуть надати потрібну підтримку. Такими суб'єктами є МНУО, установи ООН, НУО, ГО, приватні компанії, окремі особи, місцеві органи влади тощо.

Проєктний та фінансовий менеджмент. Організації, що надають підтримку, повинні проводити навчання для всіх груп як з проєктного, так і з фінансового менеджменту, оскільки такі тренінги мають бути частиною бюджету проєкту ГГП від самого початку. Тренінги такого виду можуть допомогти групам підвищити свою функціональність, а отже, і відповідність критеріям фінансування з інших джерел. Проте важливо, щоб ці тренінги залишалися такими, що ґрунтуються на спрощених процесах та інструментах, і не ставали для організації, що надає підтримку, нагодою для запровадження своїх звичайних вимог проєктного та фінансового менеджменту.

4

Підзвітність, моніторинг і навчання⁴⁵

Примітка: див. додаткові рекомендації щодо цього етапу в [Наборі інструментів контролю якості програм мережі CaLP](#) щодо моніторингу.

У цьому розділі детально викладені рекомендовані процеси підзвітності, моніторингу та навчання. На цих етапах організації, що надають підтримку, повинні постійно нагадувати зацікавленим сторонам (і самим собі) про необхідність відмови від контролю з метою підтримки підходу «знизу вгору» в питаннях моніторингу, підзвітності та координації.

Рисунок 5: Фокус розділу 4

45. У цих методичних рекомендаціях не йдеться про зовнішнє оцінювання.

Підзвітність, моніторинг і навчання

1

2

3

4

5

6

Додатки

4.1 | Підзвітність

Пов'язаний інструмент: Інструмент 13 | Підзвітність

Подібно до інших гуманітарних програм, підхід ГПП повинен включати різноманітні механізми звітування. Як зазначено вище, підхід ГПП вважається таким, що ставить людей у центр уваги, що є також ключовим моментом в основному гуманітарному стандарті. Застосовуючи ГВД, необхідно виконувати зобов'язання за основним гуманітарним стандартом, тому цей стандарт застосовний також і до ГПП.

Горизонтальна підзвітність та підзвітність «згори вниз». Підхід ГПП загалом віддає перевагу горизонтальній підзвітності та підзвітності «згори вниз» над підзвітністю донорам «знизу вгору». Горизонтальна підзвітність означає, що підтримувані групи відповідають перед своїми громадами/ширшим загалом, а не перед організаціями, що надають підтримку. Горизонтальної підзвітності можна найкраще досягти за рахунок прозорості та поширення інформації (див. [розділ 4.1.1. Прозорість та поширення інформації](#)).

За умови чітких заходів із забезпечення прозорості зростає ймовірність реагування з боку постраждалих груп на будь-які підозри в неетичній поведінці, наприклад, нецільовому використанні коштів підтримуваними групами. Такі заходи із забезпечення прозорості допомагають з'ясувати, хто причетний до неетичної поведінки та як вона впливає на ширшу громадськість.

Підзвітність «знизу вгору». Організації, що надають підтримку, не можуть цілковито уникнути вимог підзвітності «знизу вгору», але повинні прагнути взяти на себе основний тягар підзвітності цього рівня, а не перекладати його на підтримувані групи. Відповідно, вони повинні просувати можливості прийняття донорами інформації, отриманої шляхом простого звітування та моніторингових структур за участі громади в поєднанні з моніторингом з боку організацій, що надають підтримку. Просте [звітування груп](#), а також [описи пропозицій](#) та [фінансові пропозиції](#) можуть використовуватися для цілей звітування «знизу вгору», але не мають ставати першочерговою метою цих етапів.

У разі виявлення нецільового використання коштів. Подальші дії залежить від типу нецільового використання, але підхід ГПП не спрямований на покарання осіб, адже це може створити середовище, у якому члени групи приховують виявлені випадки нецільового використання. Натомість, групи й постраждалі громади необхідно заохочувати до вжиття демократичних заходів для вирішення цього питання. По-перше, організація, що надає підтримку, повинна розслідувати повідомлений випадок нецільового використання, щоб зрозуміти масштаб проблеми та встановити причетних осіб. Важливо скористатися цим досвідом як можливістю для навчання. Організація, що надає підтримку, може організувати сесії для груп, де помилки будуть обговорені в спосіб, який запропонують самі члени групи⁴⁶.

Встановлення управлінської структури. Як зазначено вище, дозвольте підтримуваній групі самій ухвалити рішення щодо її структури та призначити членів на окремі посади. Наприклад, лідер може обиратися голосуванням або членів групи, або ширшої громади. Усі члени групи повинні підтвердити, що мають довіру до встановленої структури та відчують, що вона забезпечує підзвітність як усередині групи, так і стосовно членів громади. Докладніше див. [розділ 2.3.1. Залучення груп](#).

46. Див., наприклад, «Коли все йде не так», [навчальний пакет проєкту «Підтримка ініціатив спільнот», день 4, роздаткові матеріали — «Навчання на досвіді»](#).

Підзвітність, моніторинг і навчання

1

2

3

4

5

6

Додатки

Механізм подачі скарг та зворотного зв'язку. Члени громади повинні повсякчас мати змогу безпечно та конфіденційно надавати зворотний зв'язок щодо заходів, які стосуються їх та інших членів громади, та мають одержувати відповідь на такий зворотний зв'язок або скарги вчасно. У проєктах ГПП механізми подачі скарг і зворотного зв'язку можуть бути запроваджені на різних рівнях, наприклад, як в організації, що надає підтримку, так і в підтримуваних групах та/або на рівні волонтерів⁴⁷. Процес визначення відповідних і бажаних механізмів має бути партисипативним та може становити частину аналізу потреб, сильних і слабких сторін. Організація, що надає підтримку, повинна забезпечити наявність механізму конфіденційної подачі скарг із чутливих питань (корупція, сексуальні домагання тощо), а також його доступність для всіх членів постраждалих груп населення.

Механізми підзвітності можуть встановлюватися у формі контрольного листа, коли і організація, що надає підтримку, і самі групи можуть слідкувати за виконанням кожного заходу.

4.1.1. Прозорість та розповсюдження інформації

Публічні оголошення про доступність ГПП: з цього питання див. [розділ 3.1.1 Оголошення про ГПП](#).

Зворотний зв'язок та пропозиції громадськості. Організації, що надають підтримку, заохочуються до проведення громадських зустрічей під керівництвом волонтерів громади та/або використання рад із питань прозорості для надання зворотного зв'язку про проєкти та групи, що були або не були відібрані, та надання конструктивного зворотного зв'язку щодо причин.

Використання соціальних мереж. У разі наявності достатнього доступу до технологій і належного рівня грамотності використання соціальних мереж, як-от Facebook і WhatsApp, може стати основними інформаційними каналами. Наприклад, їх можна використовувати для завантаження світлин чеків видатків, звітів про здійснені заходи та світлин проєкту за доцільності. Використання соціальних мереж повинно завжди доповнюватися іншими механізмами для забезпечення доступності інформації для всіх членів постраждалих груп населення.

4.1.2. Звітування групи

Наведена нижче інформація зосереджена переважно на ролі підтримуваних груп.

Звітування щодо описів і фінансових пропозицій групи повинно бути спрямоване на збір інформації про вжиті заходи в не надто обтяжливий спосіб. Як описові, так і фінансові звіти варто робити в спрощеному форматі, який групи можуть згодом адаптувати під себе.

Описовий звіт

Пов'язаний інструмент: **Інструмент 14 | Бланк описового звіту**

47. Ці механізми не мають ставати адміністративним тягарем, проте можуть бути представлені в простих форматах, наприклад, скринька з пропозиціями, контактна особа або волонтер у громаді чи гаряча лінія на випадок невідкладних ситуацій. Механізми не обов'язково мають бути однаковими на різних рівнях, але вони мають доповнювати один одного.

Підзвітність, моніторинг і навчання

1

2

3

4

5

6

Додатки

Метою описового звіту є можливість для самих груп поміркувати над проектом та навчитися на ньому. Організація, що надає підтримку, не повинна використовувати цю інформацію для оцінювання або як інструмент підзвітності. Цей звіт також може сприяти підзвітності груп перед визначеними бенефіціарами проекту та поширенню інформації серед інших зацікавлених сторін у разі відповідного бажання групи.

Комплексний підхід. Формат звітування організації, що надає підтримку, повинен ґрунтуватися на комплексному підході, що дає підтримуваним групам змогу чітко озвучувати свій прогрес, виклики, ризики та зміни. Простий формат звітування може включати відкриті запитання, у яких у загальних рисах запитується інформація про підтримувані ГГП проекти. До звітів також можуть додаватися світлини, що спрощує демонстрацію групами свого прогресу, труднощів тощо.

Цифрове звітування. Якщо це дозволяє час та наявне цифрове обладнання, організації, що надають підтримку, можуть поекспериментувати з наданням групами звітів усно або через відео. Використання цифрового звітування також може допомогти подолати прогалини в рівні грамотності, які можуть заважати підтримуваним групам повноцінно висловитися на письмі.

Підтримка. Організація, що надає підтримку, може допомагати групам готувати як описові, так і фінансові звіти за допомогою місцевих волонтерських мереж або окремих співробітників.

Фінансова звітність

Пов'язаний інструмент: **Інструмент 15** | Бланк фінансового звіту групи

Фінансова звітність спрямована на порівняння запланованих і фактичних видатків з метою підзвітності перш за все перед іншими членами групи та ширшою громадою, а вже потім — перед організацією, що надає підтримку. Ідея полягає не в тому, щоб організація, що надає підтримку, схвалювала спосіб використання ГГП, а в тому, щоб запобігти будь-якому можливому нецільовому використанню коштів або відслідкувати його⁴⁸. Крім того, досвід у підготовці фінансової звітності може сприяти розвитку навичок бюджетного планування та управління, а також кращому залученню групи в майбутніх проектах.

Фінансова звітність має бути доступною для всіх членів підтримуваної групи, а група повинна скеровувати вивчення сумнівних аспектів шляхом перегляду наявної документації про видатки.

ПРИКЛАД 5 | Звітність «згори вниз» у контексті ГГП

У цьому прикладі було забрано назви, тому не вказано ні країну, ні організацію, що надає підтримку.

48. Як зазначено в [розділі 4.1 про звітність](#), метою фінансової звітності є не запобігання нецільовому використанню за рахунок нагляду, а сприяння навчанню та заохочення підтримуваних груп до вжиття власних заходів для виправлення можливого нецільового використання грантів.

Підзвітність, моніторинг і навчання

1

2

3

4

5

6

Додатки

Назва	Пілотний проєкт надання грошової допомоги громаді
Вид підтримуваної групи	Комітет громади, який представляє різні інтереси в місті (обрано в межах пілотного проєкту надання грошової допомоги громаді)
Тип проєкту	Закупівля триколісного сміттевозу (мотоцикл) ⁴⁹ для перевезення сміття до місця спалювання відходів
Період	Листопад 2015 р.– березень 2016 р.
Сума ГПП	3000 дол. США
Підтримані бенефіціари	90 000 осіб

У цьому прикладі проілюстровано вирішення питання щодо випадку шахрайства, пов'язаного з проєктом ГПП, зусиллями членів комітету, який представляє громаду, що приймає, та переміщену громаду.

Відбір проєкту для ГПП. Для проєкту шляхом голосування було відібрано комітет громади у складі 15 осіб. Комітету було доручено розробити та втілити проєкт ГПП на суму 3000 дол. США на користь ширшої громади. Спочатку члени комітету подали від імені групи населення, яку вони представляють, дев'ять пропозицій. Члени комітету ухвалили рішення, виходячи з попередньо встановлених та погоджених усіма критеріїв. Шляхом голосування комітет вирішив інвестувати кошти в придбання триколісного сміттевозу (мотоцикл) для перевезення відходів, особливо з ринків, до місця спалювання відходів, збудованого неподалік.

Заходи підзвітності. На засідання, де відбулося голосування, а також на наступні засідання комітет запросив журналістів, й у місцевих змі було опубліковано відповідні новини. Тобто місцеве населення знало про проєкт завдяки радіопрограмам. Після закупівлі сміттевозу було проведено його публічну демонстрацію, а також церемонію передачі. Проте протягом публічної демонстрації було виявлено, що придбаний мотоцикл для вивезення сміття був таким, що вже перебував у використанні, а у звіті комітету із закупівель зазначалося про необхідність закупівлі нового. Члени ширшої громади висловили протест, і члени комітету скликали екстрене засідання, запросивши на нього організацію, що надає підтримку.

49. Триколісний вантажний мотоцикл.

Підзвітність, моніторинг і навчання

1

2

3

4

5

6

Додатки

Заходи, спрямовані на виправлення ситуації. Під час засідання було виявлено, що в процесі закупівель мали місце шахрайські дії, а голова та заступник голови комітету, відповідальні за них, були усунуті з посад. Комітету також вдалося обміняти вживаний мотоцикл на новий. Цей приклад доводить, що механізми підзвітності «згори вниз», запроваджені для інформування ширшого загалу про проєкт, є дієвими, а неправомірні дії було виявлено та виправлено вчасно.

4.2 | Моніторинг проєктів ГГП

Пов'язані інструменти: *Інструмент 16 | Партнерський моніторинг проєктів ГГП*

Інструмент 17 | Моніторинг процесу та моніторинг після надання ГД

Інструмент 18 | Підбиття підсумків

Метою моніторингу гуманітарних програм є забезпечення здійснення програмних заходів відповідно до визначеної мети проєкту. Для ГГП стандартні практики моніторингу можуть являти певні труднощі, адже проєкти ГГП, найімовірніше, будуть кілька разів змінюватися впродовж проєктного циклу. Проте моніторинг загальних цілей проєкту та процесів має бути можливий з метою оцінки ефективного використання ресурсів та сприйняття постраждалими громадами підходу ГГП як успішного в контексті задоволення їхніх потреб. Описаний нижче процес моніторингу має забезпечити належні рівні аналізу й інформації для цілей підзвітності як «знизу вгору», так і «згори вниз», а також для цілей навчання та адаптації.

У проєкті ГГП основні запитання моніторингу мають зосереджуватися на такому:

- 1) Який тип проєктів було втілено групами, підтриманими ГГП?
- 2) Чи були проєкти спрямовані на задоволення потреби, визначених громадами в цільових місцевостях? Якщо ні, як процеси ГГП вплинули на нездатність задовольнити першочергові потреби та як проєкти ГГП можна покращити для задоволення потреб?
- 3) Хто одержав користь від проєктів ГГП? Чи охоплювали проєкти ГГП різних членів громади, і як можна покращити інклюзивність?
- 4) Що змінилося в результаті проєкту ГГП та яким є значення цих змін (докладну інформацію див. у [розділі 4.2.1. Підбиття підсумків](#))?
- 5) Які заходи з розбудови потужностей організації, що надають підтримку, проводили з підтримуваними групами? Чи були інші потреби в розбудові потужностей, які не було задоволено?
- 6) Яким є загальне сприйняття груп процесу ГГП загалом (у плані дієвості та ефективності)?

Підзвітність, моніторинг і навчання

1 | 2 | 3 | **4** | 5 | 6 | Додатки

- 7) Як підтримувані групи могли встановити зв'язки з іншими місцевими суб'єктами та наявними структурами, актуальними для проекту ГГП? Чи можна було підтримати встановлення таких зв'язків в інший або більш дієвий спосіб?
- 8) Які нові мережі та випадки співпраці було започатковано в результаті проекту ГГП?
- 9) Наскільки гнучкими є/були організації, що надають підтримку, до змін та адаптацій групових проєктів?

Для надання відповідей на наведені вище запитання можуть застосовуватися різні рівні моніторингу⁵⁰. Пріоритети уже залучених до ГГП суб'єктів охоплюють:

- ➔ Процес підбиття підсумків та загальний акцент на моніторингу результатів (див. [розділ 4.2.1. Підбиття підсумків](#) та [Інструмент 18. Підбиття підсумків](#), де детально викладена наведена нижче методологія)
- ➔ Моніторинг після надання допомоги як із боку організації, що надає підтримку, так і з боку репрезентативних членів громади/підтримуваних груп (див. [Інструмент 16. Партнерський моніторинг проєктів ГГП](#))
- ➔ Моніторинг процесу, пов'язаний із заходами підзвітності, наприклад, відслідковування та перехресна перевірка виплат ГГП або обговорення у фокус-групах із членами громади, коли надається оцінка складових проєкту ГГП і наданих послуг (див. [Інструмент 17. Моніторинг процесу та моніторинг після здійснення ГГП](#))
- ➔ Поширення та публічне обговорення результатів моніторингу для спільного вдосконалення підходів і процесів ГГП у конкретному контексті (див. [розділ 4.2.2. Навчання та обмін досвідом між групами](#))

Моніторинг ринку. Актуальність і глибина моніторингу ринку залежатиме від взаємодії проєктів підтримуваної групи з ринком. Як зазначено вище, організація, що надає підтримку, може долучитися до цього, якщо підтримувані групи стикнулися з труднощами в плані доступу до товарів (якість, кількість або ціна) або з метою розуміння ширших наслідків ГГП для місцевих ринків. Моніторинг ринку не є вимогою ГГП, і рішення про його проведення повинно ухвалюватися в співпраці з місцевими суб'єктами, зокрема підтримуваними групами та іншими членами постраждалих громад.

Кого слід долучати до моніторингу?

Моніторинг з боку «рівних» (інших організацій та членів постраждалих унаслідок кризи громад). До проведення моніторингу та зусиль зі збору даних дуже заохочується залучення підтримуваних партнерських груп і представників ширшого загалу, що одержують переваги від проєктів ГГП. Наприклад, підтримувані групи можуть долучатися до проведення партнерського моніторингу інших підтримуваних груп, а волонтери, які брали участь в [аналізі потреб, сильних і слабких сторін](#) також можуть входити до складу моніторингових команд. Місцеві органи влади також можуть безпосередньо долучатися до збору даних і моніторингу або ж як інформатори. Моніторинг також можна доручити ГО або іншій місцевій організації, що не є безпосереднім бенефіціаром проєкту ГГП, з метою запровадження додаткової гарантії об'єктивності.

Під час моніторингу груп, підтримуваних ГГП, для підтримки процесу залучення постраждалих унаслідок кризи груп населення було розроблено простий інструмент партнерського моніторингу.

Пов'язаний інструмент: [Інструмент 16 | Партнерський моніторинг проєктів ГГП](#)

50. Моніторинг на рівні домогосподарств зазвичай не вважається найбільш доречним у контексті ГГП, але може застосовуватися до інших складових ширшої програми.

Підзвітність, моніторинг і навчання

1

2

3

4

5

6

Додатки

Моніторинг, що здійснюється організацією, що надає підтримку. Організація, що надає підтримку, повинна також долучатися до моніторингу. Як зазначено вище, від активних діячів/фасилітаторів громади очікується залучення впродовж періоду імплементації проекту. Так, фасилітатори громади можуть проводити моніторинг у режимі реального часу та допомагати вносити зміни до проектів відповідно до потреб. Крім того, організації, що надають підтримку, можуть залучити свій персонал з питань моніторингу та оцінювання, зокрема, для підбиття підсумків (див. [розділ 4.2.1. Підбиття підсумків](#)) та узагальнення досвіду.

Пов'язаний інструмент: Інструмент 17 | Моніторинг процесу та моніторинг після здійснення ГПП

Методи та джерела збору інформації повинні включати таке:

- 1) обговорення у фокус-групах з підтримуваними групами, членами громади, що одержують переваги від проектів ГПП, та, за потреби, членами громади, які вважаються такими, що не отримують переваги від проектів ГПП;
- 2) інтерв'ю з ключовими інформантами: з фасилітаторами та волонтерами громади, а також іншими суб'єктами й зацікавленими сторонами.

Терміни та періодичність

Моніторинг необхідно проводити впродовж усього процесу ГПП, зокрема з метою збору інформації про зміни до проекту, які можуть знадобитися. У разі залучення фасилітаторів громади моніторинг може проводитися шляхом їх послідовної взаємодії з групами. Організації, що надають підтримку, заохочуються до розроблення планів моніторингу разом із підтримуваними групами на етапі запуску проекту. Щодо термінів, можна зважати на сезонність та очікувану тривалість групових проектів. У разі надання допомоги в кілька платежів моніторинг повинен проводитися між платежами, виходячи з критеріїв організації, що надає підтримку, та плану видатків, розробленого підтримуваною групою. У більш тривалих проектах (12 місяців та більше) моніторинг може відбуватися кожні три місяці, а в коротших (до 12 місяців) — щомісячно або кожні два місяці.

Коригування курсу/адаптивний менеджмент

Процеси підзвітності та моніторингу повинні сприяти виявленню потрібних змін, які мають запроваджуватися як організацією, що надає підтримку, так і підтримуваними групами. Як зазначено вище, організації, що надають підтримку (та партнери з фінансування) мають дотримуватися принципу гнучкості впродовж усього процесу ГПП та бути готовими до внесення змін до проекту.

4.2.1. Підбиття підсумків (спрощено)

Пов'язаний інструмент: Інструмент 18 | Підбиття підсумків

З огляду на характер ГПП та відмінності проектів стандартні або узагальнені дані результатів проектів ГПП встановити важко. Відповідно, рекомендується використовувати **спрощений варіант підбиття підсумків**.* Підбиття підсумків є партисипативним підходом, який може використовуватися для оцінки впливу ГПП у контексті конкретних результатів проекту та

Підзвітність, моніторинг і навчання

1

2

3

4

5

6

Додатки

загальних результатів, як-от зміцнення стійкості або зміни в поведінці. Підбиття підсумків відповідає загальному підходу ГГП, оскільки зосереджується на споживачі та охоплює якісні показники змін у діях, відносинах, практиках та політиках. Підтримувані групи повинні бути частиною процесу визначення успіху та способів моніторингу результатів.

**У цих методичних рекомендаціях йдеться про спрощене підбиття підсумків, оскільки докази можна зібрати переважно шляхом збору первинних даних, із обмеженою кількістю вторинних даних. Крім того, рекомендований процес підбиття підсумків ГГП було спрощено.*

Процес підбиття підсумків завжди необхідно адаптувати під конкретний проєкт.

«На відміну від деяких підходів до оцінювання, підбиття підсумків не вимірює прогрес відносно заздалегідь визначених цілей або результатів, а спрямований на збір доказів змін та ретроспективно визначає, чи стали заходи рушійною силою таких змін і в який спосіб. Результат може бути позитивним або негативним, навмисним або ні, прямим чи опосередкованим, але зв'язок між заходом і результатом повинен бути реальним».

Цитата з Р. Вільсон-Грай, (2015 р.). Підбиття підсумків BetterEvaluation:
https://www.betterevaluation.org/en/plan/approach/outcome_harvesting

Залежно від тривалості програми підбиття підсумків необхідно проводити кілька разів протягом строку впровадження проєкту для виявлення змін із плином часу.

Етапи підбиття підсумків для ГГП

- ➔ Визначити, хто бере на себе ініціативу щодо підбиття підсумків, наприклад працівники відділу моніторингу й оцінювання чи інша команда організації, що надає підтримку.
- ➔ Визначити основних користувачів і передбачуване використання підбитих підсумків, наприклад, з метою забезпечення можливості звітування перед громадами, доопрацювання проєктів та/або з метою навчання.
- ➔ Визначити ключових інформантів/агентів змін, наприклад, активні діячі громади, які тісно співпрацювали з проєктом, місцеві органи влади, члени групи та представники громади, які обізнані щодо цих заходів.
- ➔ Працювати з кожною групою, щоб зрозуміти, чого, на її думку, вже досягла їх ініціатива.
- ➔ Повернутися назад і розробити запитання для підбиття підсумків відповідних заходів на основі очікуваних досягнень (прикладі запитань наведено нижче).
- ➔ Зібрати дані від груп та інших представників постраждалого населення з метою розуміння способу досягнення результатів (тобто запитати про важливість змін і те, як ГГП сприяв цим змінам).
- ➔ Протягом усього процесу рекомендується використовувати **петлі зворотного зв'язку з громадами**, а результати процесу підбиття підсумків та основні висновки необхідно повідомити постраждалому населенню, органам влади, іншим суб'єктам гуманітарної діяльності, іншим громадам тощо.

Підзвітність, моніторинг і навчання

1

2

3

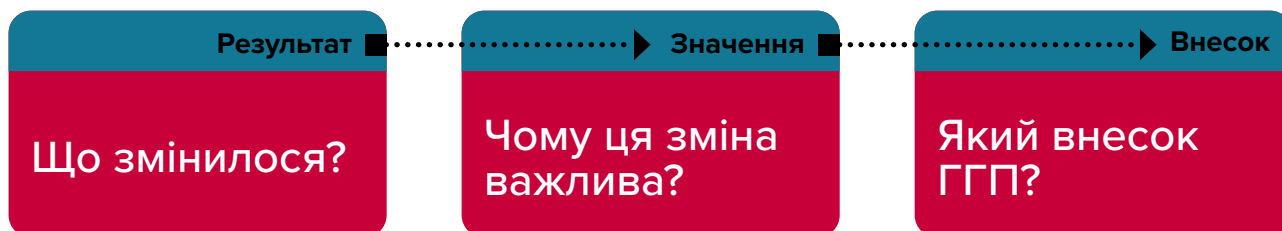
4

5

6

Додатки

Рисунок 6: Основні характеристики процесу підбиття підсумків

Приклади запитань для підбиття підсумків⁵¹

А. Визначений результат: вуличне освітлення підвищило рівень безпеки в нічний час.

Запитання для підбиття підсумків: як ГГП вплинули на підвищення рівня безпеки на вулиці в нічний час завдяки вуличному освітленню та що це означає, наприклад, у контексті пересуванні жінок вночі?

Запитання для підбиття підсумків: що ще, окрім ГГП, сприяло підвищенню рівня безпеки в нічний час?

В. Результат, повідомлений підтримуваною групою: члени групи жіночої статі відчують себе більш залученими до структур ухвалення рішень [вказіть ці структури]

Запитання для підбиття підсумків: які етапи процесу ГГП найбільше посприяли підвищенню залученості жінок до процесу ухвалення рішень?

Запитання для підбиття підсумків: які ініціативи могли вплинути на роль жінок у структурах, які ухвалюють рішення?

С. Результат, повідомлений підтримуваною групою: заходи групи рятують життя [вказіть групи осіб/окремих осіб]

Запитання для підбиття підсумків: яким був ефект від ГГП на життя цих життєво важливих заходів?

Запитання для підбиття підсумків: що було основним чинником, який дав змогу вжити ці життєво важливі заходи?

4.2.2. Навчання та обмін досвідом між групами

Як і в будь-якому гуманітарному проекті, організація, що надає підтримку, повинна включати набутий досвід до поточних і майбутніх проектів. Водночас зростає попит у межах підходу ГГП до інформування про набутий досвід підтримуваних груп у громад, які користуються перевагами проекту.

Обмін досвідом між групами. Організації, що надають підтримку, заохочуються до включення до бюджетів і планів спонукання до обміну досвідом між різними підтримуваними групами в різних місцевостях. Обмін досвідом між групами може бути забезпечений шляхом направлення репрезентативної групи або членів громади з різних громад до центральної місцевості та організації спільного семінару з обміну досвідом. Такі заходи дадуть їм змогу обмінятися досвідом та перевірити підсумки ширшого дослідження.

51. Усі ці зміни є позитивними, однак групи також можуть повідомляти про негативні результати або зміни, які також потрібно включати до підсумків.

Підзвітність, моніторинг і навчання

1

⋮

2

⋮

3

4

5

⋮

6

⋮

Додатки

Обмін досвідом між організаціями, що надають підтримку. Організації, що надають підтримку, також заохочуються до обговорення досвіду одне одного та навчання на ньому, як у різних контекстах, так і комплексно. Окрім поточних зусиль з координації, організації, що надають підтримку, можуть також залучати до своїх заходів з обміну досвідом суб'єктів, які поки що не залучені до ГГП, для проведення інформаційної кампанії.

Фото: Нільс Кастенсен / L2GP

5

Координація здійснення ГГП

У цьому розділі викладено рекомендації щодо координації ГГП на різних рівнях.

Хоча від організацій, що надають підтримку, очікується загальна координація у межах їх програм гуманітарного реагування, підхід ГГП може сприяти започаткуванню нових зв'язків та посиленню синергії між ініціативами, що вживаються місцевим населенням, іншими суб'єктами та групами, підтримуваними за рахунок ГГП.

Підзвітність, моніторинг і навчання

1

2

3

4

5

6

Додатки

Координація з ГПП заохочується на різних рівнях:

- ➔ Підтримка **встановлення зв'язків між групами**, які впроваджують ГПП у громадах та між ними, для створення можливостей для навчання та спілкування. Сприяння обмірковуванню та навчанню на досвіді з боку місцевих громад є надзвичайно важливим для створення переваг на основі одержаного досвіду та зв'язків.
- ➔ Підтримка **співпраці між групами** для посилення комплементарності проєктів⁵².
- ➔ **Допомога у встановленні зв'язків між групами та наявними мережами й платформами** на місцевому та національному рівнях⁵³.
- ➔ **Встановлення зв'язків між групами та іншими НУО** з метою співпраці, фінансування та/або можливостей із розбудови потенціалу⁵⁴.
- ➔ **Встановлення контакту груп з відповідними органами влади**, особливо в проєктах, де ці органи вважаються ключовими зацікавленими особами⁵⁵.
- ➔ **Координація програмних заходів з місцевим урядом** для уникнення дублювання. Співпраця з відповідними місцевими й національними урядовими установами також може сприяти зменшенню ризиків бюрократичних затримок або політичного втручання.
- ➔ **Координація програмних заходів з іншими локальними й національними акторами та міжнародними організаціями** з метою уникнення дублювання та підвищення підтримки допоміжних заходів. За використання ГПП у гуманітарному реагуванні очевидність включення цього підходу до наявних структур координації не є очевидною з огляду на численність та різноманіття підтримуваних групових заходів. Рішення з розміщення ГПП у координаційних структурах можна знайти шляхом консультацій з робочими групами з питань надання грошової допомоги або керівниками інших відповідних кластерів/секторів.

Координація гуманітарної діяльності на місцях. Окрім поточних зусиль з координації підхід ГПП також надає простір для виникнення локальних, впроваджуваних на конкретних територіях механізмів координації, що ґрунтуються на попиті. Згідно з глобальною дискусією щодо локалізації у ГПП координація зміщується на найбільш місцевий рівень шляхом визнання, що саме люди й наявні місцеві мережі є першочерговими рушійними силами змін, а не НУО. Ідеї з підтримки нових зусиль з місцевої координації можна знайти, наприклад, у моделях координації гуманітарної діяльності на місцях⁵⁶.

52. Співпраця не має обмежуватися підтримуваними ГПП групами і може включати комітети управління надзвичайними ситуаціями, групи матерів, ощадні кооперативи та асоціації, які можуть сприяти обміну досвідом.

53. Наприклад, [мережа START](#).

54. Також можна заохочувати співпрацю із суб'єктами ринку, ПФП, компаніями, що здійснюють перекази, і страховими компаніями, які можуть надати допомогу в проведенні заходів.

55. Наприклад, якщо група хоче відновити дорогу або побудувати лікарню.

56. Див., наприклад, ресурси, опубліковані [Центром глобального розвитку](#) (2020 р.), [Інститутом розвитку зарубіжних країн: гуманітарна діяльність за рахунок використання мереж](#) (2018 р.) та [Стандарти галузі у міському контексті](#) (2020 р.).

Фото: Крістер Ленкхолм

6

Фінансування/мобілізація ресурсів для ГГП

Пов'язаний інструмент: Інструмент 1 | Приклади показників результатів

Під час розробки програм ГПП та забезпечення їх фінансування найважливіше переконатися в наявності достатніх ресурсів для успішної реалізації підходу. Отже, організаціям, що надають підтримку, може знадобитися заздалегідь провести інформаційно-роз'яснювальну роботу з донорами (див. додаткову інформацію у «Використання потенціалу групових грошових переказів»). Важливі видатки, які необхідно брати до уваги, охоплюють таке:

- ➔ **Видатки на персонал.** Особливо для фасилітаторів громади, коли принаймні один фасилітатор має бути присутнім у місцевості, що її охоплює проєкт.

За умови реальної ринкової економіки рекомендовано, щоб організація, що надає підтримку, не здійснювала закупівлю матеріалів або послуг (наприклад, робіт) від імені підтримуваних груп⁴⁴.

- ➔ **Видатки на навчання та тренінг.** Розгляньте можливість проведення принаймні одного тренінгу для організацій, що надають підтримку, в ідеалі з залученням інших зацікавлених сторін. Організація навчання може вимагати додаткових видатків на нього для зовнішніх фасилітаторів, у т.ч. подорожі всередині країни та за її межами. Бюджет на навчання може включати видатки або послуги, що охоплюють питання захисту та інклюзії, наприклад, транспортні витрати учасників або осіб, які доглядають за дітьми (чиї батьки є учасниками).
- ➔ **Видатки на волонтерів.** Залежно від місцевості та різновиду організації витрати на волонтерів можуть охоплювати невеликі ініціативи, але в ідеалі мають покривати лише перекуси, їжу, напої та приміщення для зустрічей.
- ➔ **Видатки на ГПП.** Хоча суми підтримки, які запитують групи, передбачити не можна, організації, що надають підтримку, повинні визначити межі своїх можливостей та забезпечити рівновагу між загальною сумою підтримки груп, операційними видатками та супровідними видатками на проєкт загалом (наприклад, 60%–20%–20%). Загальна сума залежатиме від того, чи інтегровані ГПП у більший проєкт, оскільки складові інших проєктів можуть охоплювати деякі операційні видатки. У контекстах з високим рівнем інфляції організаціям може знадобитися передбачити резервні кошти.
- ➔ **Видатки на моніторинг та обмін досвідом.** Організації, що надають підтримку, заохочуються до закладення в бюджет заходів з обміну досвідом, наприклад, перевезення членів групи до місцевостей, де вони можуть обмінятися досвідом з групами з інших районів, підготовка навчальних матеріалів тощо.

Додаток 1

Інструменти

Додаток 1. Інструменти

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

Додатки

Інструмент 1 | Приклади показників результатів

Приклади показників результатів — визначення й опис процесів моніторингу в ГГП можна знайти в методичних рекомендаціях щодо групових грошових переказів (ГГП) [розділ 4.2. Моніторинг проєктів ГГП](#).

Етап

Розроблення

Як ви встановлюєте показники для заходів реагування?

Проєкти ГГП залежать від контексту, потреб та виду підтримуваних груп, і можуть відрізнятися. Відповідно, розробити стандартні показники непросто. Проте в цьому інструменті наводяться приклади показників результатів, які організації, що надають підтримку, та долучаються до ГГП, можуть використовувати або адаптувати під себе.

Хто здійснює моніторинг та звітує про показники?

Наведені нижче показники відслідковує організація, що надає підтримку, за рахунок звичайного моніторингу після здійснення ГГД або методів підбиття підсумків (див. визначення підбиття підсумків у [Методичних рекомендаціях, розділ 4.2.1. Підбиття підсумків \(спрощено\)](#)). В ідеалі, члени групи, а також інші члени громади, запрошуються до процесу розроблення інструментів моніторингу, збору даних та обговорення результатів. Показники переважно відображають результати підтримуваних груп, а не окремих членів громади.

Загальна мета*: підвищити стійкість⁵⁷ постраждалих внаслідок кризи громад у [місце]

Дати громадам змогу оперативно втілювати проєкти на випадок надзвичайних ситуацій, щоб рятувати життя в [місце]

*Загальна мета в подальшому залежатиме від того, чи є ГГП частиною ширшого проєкту.

Показник: відсоток повідомлення з боку підтримуваних груп про підвищення готовності та здатність членів громади реагувати на пріоритети громади у випадку гострої/тривалої кризи.

Показник: відсоток повідомлення з боку підтримуваних груп про підвищення рівня стійкості громади за рахунок проєктів ГГП.

Результат: підвищення здатності постраждалих груп населення вживати колективних заходів для зменшення ризиків і загроз/для реагування на надзвичайні ситуації

Показник: відсоток повідомлення з боку підтримуваних груп про підвищення здатності до розроблення та успішної реалізації заходів відповідно до пріоритетів громади.

Показник: відсоток членів громади, які повідомляють про користь заходів із розбудови потужностей для групи (та проєкту і ширшої громади, відповідно).

Забезпечення захисту⁵⁸

Показник: відсоток бенефіціарів (з розбивкою за статтю, віком та інвалідністю), які повідомляють про надання допомоги в безпечний, доступний, відповідальний та партисипативний спосіб.

Показник: відсоток відібраних представників громади, які повідомляють про відповідальний і партисипативний спосіб надання допомоги підтримуваним групам.

57. Стійкість означає здатність постраждалих громад швидко відновлюватися після потрясінь і труднощів.

58. Ці показники відповідають остаточному показнику забезпечення захисту Генерального директорату Єврокомісії з цивільного захисту та гуманітарної допомоги.

Додаток 1. Інструменти

1

2

3

4

5

6

Додатки

Показник гендерної рівності/розширення прав жінок*

* Додати показник гендерної рівності може бути доречним, якщо проект стратегічно спрямований на підвищення участі жінок у групах або структурах громади за рахунок ГГП. Це повинно мати місце в довгострокових проектах, але навряд чи підходить для короткострокових, окремих проектів, які не пов'язані з ширшим проектом.

Показник: відсоток членів групи жіночої статі.

Показник: відсоток членів групи жіночої статі, які повідомляють про те, що активно беруть участь в ухваленні рішень про використання ГГП.

Галузеві показники не включено до цього документа. Якщо проект має галузеве спрямування як першочергове, приклади відповідних показників можна знайти в [Показниках результатів програм з надання багатоцільової грошової допомоги \(БГД\)](#), [Indikit](#) та в [стандартах проекту «Сфера»](#).

Розбивка показників за статтю, віком, інвалідністю або контекстуальними критеріями вразливості може бути заскладною для ГГП. Має бути змога документувати різноманіття членів підтримуваних груп. Крім того, залежно від типу проекту, можливо також зафіксувати деталізовані дані про населення, яке одержує користь від групових проектів (як указано в таблиці вище). Хоча ймовірність наявності деталізованих даних на стадії розроблення проекту є невеликою, групи необхідно заохочувати до проведення певних підрахунків у своїх проектах ГГП. Посилення здатності груп до інклюзії на етапах розроблення й упровадження може допомогти їм досягти підрахованих показників. За обставин, коли збір даних із розбивкою за статтю й віком може бути ускладнений, організації, що надають підтримку, повинні відзначити відсутність цих даних та зробити припущення щодо співвідношення чоловіків, жінок і різних вікових груп, а також категорій працездатності, виходячи з даних, зібраних іншими гуманітарними організаціями або невеликими вибірковими опитуваннями⁵⁹. Крім того, організації, що надають підтримку, можуть користуватися своїми попередньо зібраними даними про цільове населення, якщо збір даних з розбивкою за статтю й віком проводився раніше в межах інших заходів.

59. [Посібник маркерів гендеру та віку, Генеральний директорат Єврокомісії з питань цивільного захисту та операцій з гуманітарної допомоги, \(2014 р.\)](#).

Додаток 1. Інструменти

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

Додатки

Інструменти 2–5 | Визначення критеріїв для груп і проєктів з надання ГГП

Наведений нижче інструментарій проєкту «Підтримка ініціатив спільнот» у кризових ситуаціях може використовуватися для встановлення критеріїв оцінки груп та їх пропозицій ГГП. Організація, що надає підтримку, завжди має враховувати контекст і змінювати критерії у співпраці з представниками контексту, у якому вона працює (наприклад, волонтерами, які були залучені до аналізу потреб, сильних і слабких сторін). Публічні оголошення про ГГП необхідно робити місцевими мовами.

До наступних кроків має бути залучено комісію з 3–5 осіб. До її складу можуть входити представники організації, що надає підтримку; волонтери громади; традиційні лідери громади; директори шкіл; релігійні лідери; відповідні асоціації або організації громадянського суспільства та/або посадовці місцевих органів влади.

Додаток 1. Інструменти

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

Додатки

Інструмент 2 | Детальні критерії для груп, які збираються подавати заявку на отримання ГПП

Детальні критерії для груп мають ґрунтуватися на аналізі потреб, сильних і слабких сторін (див. [Методичні рекомендації, розділ 2.2.2 Аналіз потреб, сильних і слабких сторін](#)). Наведений нижче список є прикладом критеріїв для оцінювання груп, які подають заявки на ГПП. Критерії можуть відрізнятися залежно від контексту та конкретної кризи. Критерії має встановлювати організація-фасилітатор, в ідеалі це робиться в координації з волонтерами громади. Стислий або спрощений варіант критеріїв може використовуватися в публічному оголошенні про можливість подати заявку на ГПП.

Етап

Аналіз реагування та розроблення програми

Приклади з форми № 2, мікрогранти проекту «Підтримка ініціатив спільнот»

Для внутрішнього користування (тобто цей список не підлягає публікації та є внутрішнім контрольним списком для організації-фасилітатора, необхідний для визначення критеріїв перед створенням публічного оголошення про доступні ГПП). До цього переліку внесено декілька поправок.

- Як група чи установа, що вже існує, вона користується довірою та повагою з боку громади та відповідних органів влади.
- Група має назву та принаймні трьох осіб, здатних успішно реалізувати свою ініціативу (принаймні одна з цих осіб має бути грамотною/уміти рахувати)⁶⁰.
- Група вже організувала та проводила заходи самопомоги без будь-якого зовнішнього сприяння, щоб допомогти певній підгрупі населення чи громаді в цілому⁶¹.
- Група має чітку та реалістичну ідею щодо ініціативи, спрямованої на підвищення рівня загальної безпеки та добробуту її членів⁶², певної підгрупи населення чи громади загалом.
- Група покладатиметься не лише на ГПП у реалізації своєї ініціативи — вона також готова просити про внески своєї громади (готівкою, волонтерською працею чи внесками в натуральній формі).
- Група готова негайно реалізувати свої плани, але потребує для цього певної підтримки (кошти, формування навичок, обладнання, інформація чи зв'язки).
- Групи спроможні управляти коштами або готові використовувати механізми й отримувати підтримку від організацій, що надають підтримку, які допомагають управляти коштами безпечно та прозоро.

60. Наявність вимоги до групи щодо грамотного представника, якщо вони можуть отримати цю підтримку деінде, наприклад, від члена сім'ї представника групи, який знає грамоту/уміє рахувати, залишається спірною.

61. Частково це спрямовано на уникнення створення груп виключно через оголошення про ГПП.

62. У випадку, якщо ГПП призначено лише для представників групи, варто зазначити, що гранти не можуть бути надані окремим сім'ям або невеликим групам сімей.

Додаток 1. Інструменти

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

Додатки

- Заходи втручання не спричинять жодних проблем, розколу або негативної реакції в громаді (внутрішні проблеми можуть охоплювати погіршення становища маргіналізованих груп у громаді або створення/загострення соціальної напруги між етнічними групами чи групами за статусом переміщення) або будь-яких політичних і безпекових проблем для громади (зовнішні проблеми можуть включати виникнення спротиву місцевій політиці або привернення уваги схильних до насильства груп за межами громади)⁶³.
- Заохочуються такі ініціативи:
 - Подані групами, у яких жінки займають чіткі керівні посади
 - Націлені на найбільш уразливі, маргіналізовані та/або дискриміновані групи в громаді
 - Також підтримуються (фінансуванням або ресурсами) з інших джерел, наприклад від громади, уряду чи інших організацій або донорів⁶⁴.
- Пропозиції мають бути схвалені принаймні двома шанованими й обізнаними сторонніми спостерігачами (наприклад, традиційним лідером громади, директором школи, релігійним лідером, представником відповідної асоціації чи ОГС, авторитетним посадовцем місцевих органів влади тощо) або громадою через механізм репрезентативного зворотного зв'язку.
- Будь-яка подана пропозиція має бути розміщена та має залишатися в публічному місці, де громада має доступ до інформації. Вона повинна містити чіткі кроки для надання коментарів [організації, що надає підтримку].
- Гранти можуть надаватися на суму від до не більш ніж(указати валюту).

63. Поміркуйте, як це можна сформулювати делікатно, особливо в місцевостях з етнічними та релігійними поділами, великою кількістю ВПО чи біженців, а також у вражених конфліктом районах.

64. Ці якості потрібно розглядати не тільки так, як вони представлені в проєктних пропозиціях, але також з урахуванням того, як вони можуть змінитися після впровадження запропонованих проєктів. Відтак, ці елементи та їх потенціал варто розглядати на етапах подачі пропозиції, розроблення та впровадження, а не лише на етапі подання пропозиції.

Додаток 1. Інструменти

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

Додатки

Інструмент 3 | Анкета заявника

Цей бланк потрібно використовувати на етапі подання заявки.

Щоб отримати всі необхідні деталі, може знадобитися певна взаємодія з групою, чия пропозиція перебуває на розгляді.

Етап

Впровадження

Приклади з форми № 3, мікрогранти проекту «Підтримка ініціатив спільнот»

Для внутрішнього користування (тобто ця форма не підлягає публікації, є внутрішнім контрольним списком для організації, що надає підтримку, який використовується для розгляду груп і пропозицій).

Заповнюється розпорядником коштів для внутрішнього користування

1. Назва групи або організації	
2. Тип групи-заявника	
3. Місце	
4. ПІБ 3-х провідних членів (із зазначенням посад за наявності) і контактні дані кожного з них	- - -
5. Коли виникла група (Зауважте, що вона може бути абсолютно новою, неформальною та перебувати в процесі утворення)	
6. Коротко опишіть будь-який попередній досвід або підтверджену спроможність щодо:	
6.1. Розроблення та впровадження планів дій:	
6.2. Розроблення бюджетів і управління коштами:	
6.3. Звітування про заходи чи видатки:	

Додаток 1. Інструменти

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

Додатки

7. Коротко опишіть конкретні заходи, які група вже здійснила (без зовнішньої підтримки), щоб допомогти громаді впоратися з поточною кризою/викликом

8. Чи має група досвід реагування на інші кризи/виклики в минулому? Якщо так, то коротко опишіть, що це за досвід і який він (надайте конкретні деталі).

9. Репутація щодо доброчесності (дуже позитивна, достатня, слабка, невідомо)

9.1. Чи знаєте ви заявників?

Так Ні

9.2. Як би ви їх оцінили?

Дуже позитивно Прийнятно Слабо Не знаю

9.3. Як заявники описують свою репутацію в громаді?

Дуже позитивно Прийнятно Слабо Не знаю

9.4. Чи підтверджує це перехресна перевірка даних інших членів громади?

Так Ні

9.5. Як заявники описують свою репутацію серед місцевих органів влади?

Дуже позитивно Прийнятно Слабо Не знаю

9.6. Чи підтверджує це перехресна перевірка даних місцевих органів влади?

Так Ні

10. Додаткова ключова інформація про групу-заявника (пріоритети й фокус уваги групи загалом; стать, вік, статус інвалідності, етнічна приналежність, організаційна приналежність членів групи)

11. Бажаний спосіб переказу для підтримуваних груп, якщо вказано (див. [Інструмент 6, Оцінка варіантів здійснення переказу](#))

Якщо групу-заявника підтримала організація, що надає підтримку, під час вжиття інших заходів, надайте таку додаткову інформацію:

Під час яких основних заходів групі надавали підтримку?

Нова пропозиція групи доповнює попередні заходи чи є абсолютно новою? Надайте коротке пояснення

Додаток 1. Інструменти

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

Додатки

Інструмент 4 | Контрольний список для розгляду заявок на ГП

Етап

Впровадження

Приклади з форми № 5, мікрогранти проекту «Підтримка ініціатив спільнот»

Для внутрішнього користування (тобто ця форма не підлягає публікації, є внутрішнім контрольним списком для організації, що надає підтримку, яка використовується для розгляду груп і пропозицій; під час розгляду потрібно виходити з установлених детальних критеріїв для груп).

Для кожного запитання зазначте оцінку за такою шкалою: дуже позитивно (3); прийнятно (2); слабо (1); дуже негативно (0); не знаю (?); не застосовується (н/з)

1. Організаційні питання (розділ 1 можна скопіювати з інформації, зібраної в інструменті 3)		Бали
a) Як місцеве населення/ширша громада/організація, що надає підтримку, або партнери/авторитетні треті сторони оцінюють чесність і легітимність заявника?		
b) Чи видається спроможність заявника достатньою для ефективного впровадження його проекту й управління ним?		
c) Який досвід заявника в отриманні коштів і управління ними (спроможність у сфері фінансового менеджменту)?		
d) Яке співвідношення осіб різного гендеру/віку/статусу інвалідності/етнічної приналежності/інших ознак у керівництві групи-заявника?		
e) Чи має заявник попередні зв'язки та/або досвід роботи з цільовою групою та місцевістю?		
f) Укажіть інші показники (за наявності)		
2 Запитання, пов'язані з пропозицією (див. також Методичні рекомендації щодо ГП, розділ 3: Процес розгляду заявок на ГП)		Бали
a) Актуальність запланованого заходу та його цілей (тобто чи відповідає він пріоритетним потребам цільових груп)?		
b) Чи чітко визначено й обґрунтовано список цільових бенефіціарів пропозиції?		
c) Наскільки надійним є план впровадження (тобто чи є він найкращим способом досягнення цілей)?		
d) Чи добре продумані передбачені пропозицією та пов'язані з проектними заходами транспортні плани (економічно та практично, наприклад чи є необхідні транспортні послуги та чи безпечно ними користуватися)?		
e) Наскільки реалістичним та точним є бюджет?		
f) Чи є запропоновані видатки ефективним використанням обмежених коштів?		
g) Наскільки значущими та доречними є запропоновані місцеві внески в проект (волонтерська робота, готівка чи натура)?		

Додаток 1. Інструменти

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

Додатки

	Бали
h) Чи відповідають механізми місцевим умовам підзвітності/прозорості/розгляду скарг/комунікації?	
i) Чи достатньо проєкт скоординований із відповідними ініціативами інших суб'єктів у тій самій місцевості (місцевими органами влади чи іншими НУО або МНУО)?	
j) Чи сприятимуть заходи зміцненню солідарності та згуртованості громади (наприклад, чи не створять вони ризиків розколів у громаді)?	
к) Якщо проєкт буде реалізовуватися в зоні конфлікту, чи є заходи достатньо чутливими до безпекових і політичних міркувань? Чи сприятимуть заходи запобіганню подальшому конфлікту в цільовій місцевості?	

3 Додаткові контрольні заходи

Чи рекомендуєте ви ще якісь перевірки легітимності цієї групи? Якщо так, поясніть:

Чи потрібна додаткова технічна консультація для схвалення запропонованих заходів? Якщо так, поясніть:

Чи може організація, що надає підтримку, або партнери задовольнити за потреби додаткові запити щодо нефінансової допомоги?

Чи може організація, що надає підтримку, або партнери задовольнити за потреби додаткові запити щодо нефінансової допомоги?

Додаток 1. Інструменти

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

Додатки

Інструмент 5 | Документування рішень комісії

Етап

Впровадження

Приклади з форми № 6, мікрогранти проекту «Підтримка ініціатив спільнот»

Для внутрішнього користування (тобто ця форма не підлягає публікації, є внутрішнім інструментом для організації, що надає підтримку, який використовується для розгляду груп і пропозицій).

Дата засідання:

Присутні учасники комісії (див. вступ до інструментів 2–5):

(ПІБ і підпис)

А:

В:

С:

(Зауважте, що в умовах надзвичайних ситуацій зустрічі можна проводити віртуально телефоном, у Skype, WhatsApp тощо)

Пропозиції розглянуто (вказати ПІБ та номер)	Рішення окремих членів комісії із зазначенням причин у разі відмови*			Додаткові коментарі
	А	В	С	
1.				
2.				
3.				
4.				
Тощо				

Рішення ухвалюються на основі колегіальної перевірки відповідності контрольному списку. Члени комісії можуть ухвалити одне з таких рішень (також див. [Методичні рекомендації, розділ 3.2. Управління ГГП](#)):

- Негайне схвалення пропозиції без змін
- Попереднє схвалення пропозиції за умови відповідного роз'яснення невизначеностей та/або внесення незначних змін до плану дій або бюджету
- Відхилення пропозиції зі зверненням до заявника взяти до уваги причини відмови та оперативно розробити нову пропозицію для повторного подання
- Відхилення пропозиції без звернення до заявника щодо повторного подання.

Зазвичай комісія проводить обговорення до досягнення консенсусного рішення. Проте в разі його неможливості рішення ухвалюється шляхом голосування більшістю голосів.

Додаток 1. Інструменти

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

Додатки

Інструмент 6 | оцінка варіантів здійснення переказу

Приклад опитувальника

Етап

Забезпечення підготовленості/ситуаційний аналіз

Інструмент, наведений тут, поєднує інші численні інструменти⁶⁵, які використовуються для оцінки варіантів здійснення переказу, і був адаптований до групового контексту.

Наведені тут запитання призначені для використання групами, які є одержувачами або потенційними одержувачами ГПП. Вони спрямовані на оцінку реалістичності різних варіантів здійснення переказу. Цей шаблон можна використовувати до відбору груп для підтримки, пропускаючи більшу частину категорії загальної інформації.

Загальна інформація

Найменування групи:

Місце:

Тип групи (група самопомогі, організація громади, комітет тощо):

Загальна кількість членів групи:

Загальна кількість членів групи жіночої статі:

Загальна кількість членів групи чоловічої статі:

Дата створення групи: (дд.мм.рррр):

Чи є група офіційно зареєстрованою як організація в місцевих органах влади?* (Так/Ні)

* Зауважте, що реєстрація зазвичай не вимагається

Виходячи з минулого досвіду чи намірів вашої групи, ви віддасте перевагу більш частим або рідшим переказам коштів для досягнення встановлених цілей групи? Будь ласка, поясніть.

65. Інструмент оцінки механізму здійснення переказів УВКБ ООН, Набір інструментів МФЧХ «Грошова допомога в надзвичайних ситуаціях — Доступ громад до фінансових послуг та їх використання» та Інструменти безпечної грошової допомоги Міжнародного комітету порятунку.

Додаток 1. Інструменти

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

Додатки

1. Доступ до постачальників фінансових послуг

1.1. Яким офіційним (наприклад, банки, поштові відділення, мобільний банк, компанії, що здійснюють грошові перекази) та неофіційним (наприклад, кооперативи, ощадні групи) постачальникам фінансових послуг ви б віддали перевагу? Зазначте лише доступних ПФП у порядку пріоритетності (починаючи з найбільш пріоритетних).

Скільки членів групи мають доступ до цих послуг?*		
* Кількість/відсоток Усі (100%), багато (75%), половина (50%), небагато (25%), жодного (0%), жінки/чоловіки	%Ж	%Ч
1.		
2.		
3.		
4.		

1.2. Які засоби ідентифікації люди використовують найчастіше для доступу до цих фінансових послуг (наприклад, паспорт, ID-картка, наявність гаранта тощо). Зауважте спосіб ідентифікації для кожної відповідної послуги.

	Наприклад, банківський рахунок	Наприклад, паспорт, офіційне посвідчення особи
1.		
2.		
3.		
4.		

1.3. Обмеження щодо реєстрації більше, ніж однієї особи, як отримувача ГПП залежать від способу здійснення переказів. Чи погодиться група на отримання коштів одним представником групи? Якщо ні, який ще варіант надання ГПП можливий?

Додаткові дії для організації, що надає підтримку, спрямовані на з'ясування, чи може бути зареєстрована більше, ніж одна особа (з різних домогосподарств) у межах одного механізму здійснення переказів (наприклад, груповий банківський рахунок).

1.4. Чи були в членів групи труднощі з доступом до цих фінансових послуг у минулому? Чи є якісь труднощі зараз? Якщо відповідь на будь-яке із запитань «так», поясніть причину ускладнення.

1.5. Чи є конкретні безпекові ризики, на які б ви хотіли звернути увагу в контексті місцевих постачальників фінансових послуг?

Додаток 1. Інструменти

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

Додатки

У наведених нижче таблицях оцінки мають зосереджуватися лише на тих механізмах здійснення переказів, які доступні для груп і яким вони віддають перевагу (наприклад, не потрібно заповнювати всі таблиці варіантів здійснення переказу).

2. Доступ до постачальників фінансових послуг

2.1. Чи достатньо банківських відділень, доступних для групи?
Вкажіть їх місцезнаходження.

--

2.2. Чи комфортно членам групи відкривати банківський рахунок?

Кількість/відсоток членів групи, які почуваються комфортно*			%Ж	%Ч
* Усі (100%), багато (75%), половина (50%), небагато (25%), жодного (0%), жінки/чоловіки				
1.				
2.				
3.				
4.				

3. Картки (передплати, смарткартки, якими можна користуватися в місцевих банкоматах)

3.1. Чи мають члени групи безпечний доступ до банкоматів? Вкажіть їх місцезнаходження.

--

3.2. Чи комфортно членам групи використовувати картки для отримання грошових переказів?
Якщо ні, то чому?

--

4. Мобільний банк

4.1. Скільки членів групи мають мобільний телефон та/або користуються ним?

Кількість/відсоток членів групи, які почуваються комфортно*			%Ж	%Ч
* Усі (100%), багато (75%), половина (50%), небагато (25%), жодного (0%), жінки/чоловіки				
1.				
2.				
3.				
4.				

Додаток 1. Інструменти

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

Додатки

4.2. Чи комфортно членам групи використовувати мобільний банк для отримання грошових переказів? Якщо ні, то чому?

Зазначте відповідь чоловіків та жінок з групи окремо.

5. Агенти/у касі (наприклад, організації, що здійснюють переказ коштів)

5.1. Чи можуть агенти безпечно дістатися місцевості, де розташована група та її члени? Якщо ні, до якої найближчої місцевості вони можуть дістатися?

5.2. Наскільки впевнені члени групи в здатності агента постійно надавати послуги протягом потенційної кризи (природної, соціальної, економічної)?

6. Готівка⁶⁶

6.1. Чи дозволяє безпекова ситуація здійснювати виплати готівкою? Якщо ні, у чому полягають можливі ризики?

6.2. Чи є спеціальні місця, у яких групи можуть безпечно зберігати готівку? Якщо ні, яких дій має вжити група? (наприклад, купити сейф). Якщо так, поясніть, де може зберігатися готівка.

6.3. Чи дозволяє структура групи забезпечити бухгалтерський облік готівкових виплат? Якщо ні, які навички необхідно посилити?

66. Організація, що надає підтримку, має оцінити доречність та безпечність цього варіанту переказу і для себе теж.

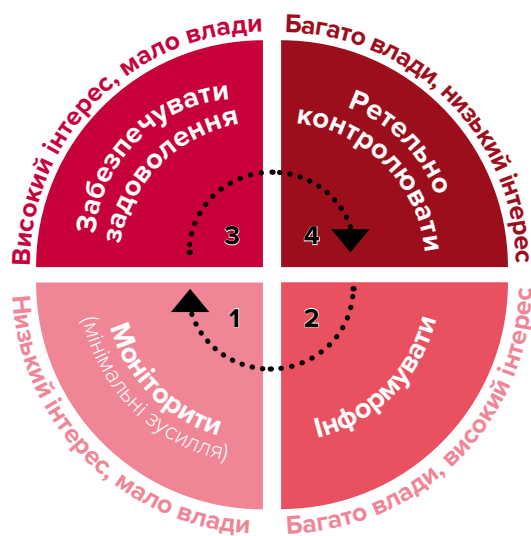
Додаток 1. Інструменти

Інструмент 7 | Аналіз зацікавлених сторін

Таблиця співвідношення влади та інтересів

За шкалою від 1 до 4:

- Скільки влади (як формальної, так і неформальної) має зацікавлена сторона у впливі на проєкт?
- Яка зацікавленість цієї сторони в проєкті?

Зауважте, що позиція зацікавленої сторони може змінюватися впродовж процесу здійснення ГПП відповідно до змін у проєктах та заходах. Одна зацікавлена сторона може бути розміщена на різних рівнях таблиці співвідношення залежно від групи, з якою взаємодіє.

Зацікавлені сторони можна додавати до такої матриці:

Ретельно контролювати 4
Назва зацікавленої сторони
Дії організації, що надає підтримку, і підтримуваної групи та відповідальний суб'єкт

Забезпечувати задоволення 3
Назва зацікавленої сторони
Дії організації, що надає підтримку, і підтримуваної групи та відповідальний суб'єкт

Інформувати 2
Назва зацікавленої сторони
Дії організації, що надає підтримку, і підтримуваної групи та відповідальний суб'єкт

Моніторити (мінімальні зусилля) 1
Назва зацікавленої сторони
Дії організації, що надає підтримку, і підтримуваної групи та відповідальний суб'єкт

Додаток 1. Інструменти

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

Додатки

Інструмент 8 | Інструмент аналізу ринку для груп

Цей інструмент необхідно використовувати в поєднанні з Інструментом 9: рекомендації зі здійснення закупівель групами.

Інструмент збору інформації про ціни/вибірki пропозицій

Етап

Впровадження⁶⁷

Чи є на ринку товари, необхідні підтримуваній групі для здійснення її заходів?

Коли від групи очікується здійснення аналізу ринку?

➤ Після початку імплементації проєкту.

Від груп очікується базове уявлення про наявність необхідних товарів на найближчих ринках або про те, де вони зможуть придбати такі товари на етапі пропозиції.

Від груп не очікується проведення поглибленої оцінки й аналізу ринку ні на стадії пропозиції, ні на стадії впровадження.

ГПП не повинна передбачати тривалих процесів закупівель, а створення комітету із закупівель не є обов'язковим (якщо цього не вимагає громада).

Від груп не вимагатиметься дотримання рекомендацій організації щодо закупівель

Який аналіз ринку очікується від груп?

Якщо закупівля товарів є частиною проєкту, від груп очікується збір інформації про ціну та якість від кількох постачальників⁶⁸. Якщо групи не впевнені в процесі відбору цін або в переговорах із постачальниками, активісти громади або співробітники організації, що надає підтримку, можуть надати групам підтримку. В ідеалі, це повинно проходити у формі навчання, а не виконання роботи замість них.

Які дані має зібрати група для ухвалення рішення про місце закупівлі товарів?

- Інформація про ціну
- Доступність на ринках поблизу
- Вчасність доставки
- Якість товарів

67. Це інструмент для груп, які підтримуються грошовими грантами, і тому він є частиною етапу впровадження.

68. Кількість постачальників, з якими необхідно проконсультуватися, може бути встановлена організатором за погодженням з членами громади в межах аналізу потреб, сильних і слабких сторін, а згодом і шляхом подальших консультацій. Кількість має бути реалістичною для груп, водночас забезпечуючи підзвітність з метою гарантування належного використання коштів. У віддалених районах вибір постачальників буде, найімовірніше, більш обмеженим.

Додаток 1. Інструменти

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

Додатки

Таблиця аналізу ринку

Використовувати лише за потреби, висловленої підтримуваними групами та/або громадами.
Товари, щодо яких проведено вибірку:

A: ціна за одиницю (у місцевій валюті)

B: потрібна кількість одиниць

C: чи може постачальник поставити необхідну кількість товарів, якщо їх потрібно декілька (Так/Ні)?

Якщо ні, то скільки він може поставити?

D: ринок, на якому є товар, та відстань до місця реалізації проекту

E: найменування та контактна інформація постачальника

F: тип постачальника (оптовий, роздрібний, неофіційний тощо)

G: коли товар може бути доставлено (дата)

H: якість товару*

* показники якості мають встановлюватися підтримуваною групою заздалегідь, оскільки стосуються конкретного типу товару.

No.	A	B	C	D	E	F	G	H
1.								
2.								
3.								
4.								

Документування рішення

Підтримувана група повинна задокументувати, у якого постачальника вирішили здійснити закупівлю та причину вибору саме його:

.....

.....

.....

.....

Додаток 1. Інструменти

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

Додатки

Інструмент 9 | Рекомендації для групових закупівель

Цей інструмент необхідно використовувати в поєднанні з [Інструментом 8: Інструмент аналізу ринку для груп](#).

Етап

Впровадження

Приклади з форми № 8, мікрогранти проекту «Підтримка ініціатив спільнот».
Цей інструмент призначено для використання підтримуваною групою.

1. Намагайтесь отримати квитанції від продавця на всі видатки.
На всі платежі, що перевищують (валюта), обов'язково отримайте квитанції в продавця.
2. Належно оформлена квитанція повинна містити таку інформацію:
 - Назва/ім'я та адреса продавця товару або постачальника послуг
 - Дата платежу
 - Вартість за одиницю і кількість різних придбаних позицій
 - Загальна вартість
 - Печатка (за наявності)
3. Якщо одержати чек за невеликі видатки (наприклад, місцевий транспорт) неможливо, заповніть та збережіть квитанцію оплати готівкою.
4. Для будь-яких одноразових планових видатків на суму, що перевищує (валюта), необхідно спочатку одержати письмові пропозиції від трьох різних постачальників (переконайтеся, що вся документація містить інформацію такого ж рівня, який передбачений для чеків вище (пункт 2), а також ім'я особи (осіб), які збирають пропозиції). Пропозиції можуть бути подані разом із остаточним звітом (див. [Інструмент 14: Бланк описового звіту](#) та [Інструмент 15: Бланк фінансового звіту](#)). Для ухвалення рішення щодо постачальника підписанти контракту про надання ГГП (див. [Інструмент 12: Групові контракти](#)) повинні провести відбір. Не обов'язково обирати пропозиції з найнижчою ціною (наприклад, ціна може бути нижчою через погану якість), але до остаточного звіту потрібно включити обґрунтування вибору постачальника, якого ви обрали.
5. Будьте обережні, щоб не вибрати таких постачальників, щодо яких є плітки або звинувачення в особистій зацікавленості (наприклад, членів сім'ї, друзів тощо).

Додаток 1. Інструменти

Інструмент 10 | Опис пропозиції групи

Приклади з форми № 4, мікрогранти проєкту «Підтримка ініціатив спільнот»
Цей інструмент призначено для використання підтримуваною групою.

Найменування групи			
Член групи, відповідальний за подачу пропозиції, впровадження проєкту або управління бюджетом	Ім'я та прізвище	Посада	Контактна інформація
	1. 2.	1. 2.	1. 2.
Місцезнаходження групи			
Вид діяльності/заходу			

1. Які цілі вашого заходу реагування на надзвичайну ситуацію?
2. Кому ця ініціатива принесе користь? Скільки таких осіб?
3. Поясніть, як ви зможете запобігти виникненню внаслідок цієї ініціативи напруження або конфлікту в громаді.
4. Чи є політичні або безпекові ризики, які може спричинити ця ініціатива? Якщо так, у чому вони полягають, та як ви плануєте з ними працювати?
5. Поясніть, хто управлятиме фінансами і як гарантуватиметься безпека коштів.
6. Поясніть, чи координується ця ініціатива з іншою програмою (програмами) у селищі (які здійснюються урядовими або іншими організаціями).
7. Надайте детальний план роботи, де відображено всі заходи, відповідальних осіб та час їх здійснення, у вигляді простої таблиці, приклад якої наведено нижче. Кожен захід необхідно зазначити в окремому рядку. Використовуйте стільки рядків, скільки потрібно.

Таблиця аналізу ринку

Заходи	Час здійснення заходу (кількість днів після надання гранту)	Хто його здійснюватиме?
1.		
2.		
3.		
Тощо		

Додаток 1. Інструменти

1

2

3

4

5

6

Додатки

Інструмент II | Рекомендації щодо групового бюджету

Найменування групи:

Місцерозташування:

№	Заходи, товари, послуги	Вартість одиниці	Потрібна кількість	Загальні видатки	Потрібна кількість*	Надходження з інших джерел (уточніть)**
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
Тощо						
Усього						

* від організації, що надає підтримку

** наприклад, від громади тощо.

Додаток 1. Інструменти

1

2

3

4

5

6

Додатки

Інструмент 12 | Групові контракти (угоди)

Приклади з форми № 7, мікрогранти проекту «Підтримка ініціатив спільнот»
Цей інструмент потрібно адаптувати до різних контекстів шляхом додавання або видалення погоджених критеріїв

Угода про надання ГГП між [назва організації, що надає підтримку] _____
та Групою [члени групи, що її представляють] [найменування групи] _____
за адресою _____

Ця угода визначає зобов'язання організації, що надає підтримку, та визначеної групи (що надалі іменується **Грантоодержувачем**) для впровадження проекту громади.

1. Підписуючи цю угоду, **організація, що надає підтримку, бере на себе зобов'язання щодо:**
 - a. Надання громаді гранту на загальну суму _____ (валюта) як групових грошових переказів (ГГП) групі _____, у місцевості _____ для впровадження проектної пропозиції, що додається до цього контракту.
 - b. Передачі коштів протягом _____ днів після підписання цього контракту готівкою/чеком/банківським переказом.
 - c. Проведення відповідного навчання з питань фінансового та проектного менеджменту відповідно до потреб.
 - d. Надання інших погоджених видів допомоги (наприклад, навчання новим технічним навичкам, тимчасове використання обладнання, встановлення зв'язків або представлення іншим особам), що перераховані в Додатку _____
 - e. Сприяння проведенню оцінки наприкінці проекту з відповідними зацікавленими сторонами із акцентом на обмін досвідом та підбитті підсумків та з метою посилення майбутніх заходів.
2. Підписуючи цю угоду, представники **грантоодержувача** беруть на себе зобов'язання щодо:
 - a. Впровадження всіх проектних заходів та здійснення всіх видатків відповідно до затвердженої та підписаної проектної пропозиції, що додаються.
 - b. Направлення запиту про надання допомоги або рекомендацій, за потреби, від місцевих органів влади, наявних постачальників послуг, організації, що надає підтримку, або інших суб'єктів.
 - c. Дотримання всіх основних вимог щодо закупівель, що додаються.
 - d. Дотримання всіх основних бухгалтерських вимог, що додаються.

Додаток 1. Інструменти

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

Додатки

- e. Утримання від внесення суттєвих змін під час впровадження робочого плану проєкту або здійснення видатків за проєктним бюджетом без попереднього направлення запиту про зустріч із організацією, що надає підтримку, для обговорення потрібних змін.
- f. Подання, після завершення проєкту та не пізніше цього, остаточного описового та фінансового звіту до організації, що надає підтримку, відповідно до вимог до остаточного звіту (у додатку).

Від організації, що надає підтримку

Перевірено:

Посада:

Дата перевірки:

Підпис:

Від імені групи, підтримуваної за рахунок ГГП

Перевірено:

Посада:

Дата перевірки:

Підпис:

Свідки з-поміж членів громади (ПІБ та підписи)

Додаток 1. Інструменти

Інструмент 13 | Підзвітність⁶⁹

Етап

Розроблення, впровадження й моніторинг

Цей контрольний список призначений для оцінювання та створення нових механізмів звітності для проекту ГПП. Цей список складається з двох частин, й обидві стосуються заходів забезпечення підзвітності, установлених організаціями, що надають підтримку, а також заходів, установлених групами.

Контрольний список допомагає визначити рівень, на якому організація, що надає підтримку, та підтримувані групи інформують громади й ключові зацікавлені сторони про свою організацію та програмну діяльність у доступний і відповідний контексту спосіб. Організації, що надають підтримку, також можуть використовувати цей інструмент для проведення самооцінювання. Нарешті, контрольний список допомагає визначити ступінь залучення груп до ключових заходів і рівень доступності інформації про такі заходи.

Структури підзвітності завжди варто створювати після консультацій із місцевим населенням. Початкові кроки зі створення цих структур потрібно робити ще на фазі розроблення.

Система світлофора забезпечує простий спосіб оцінювання ступеню виконання кожного критерію (**червоний** — не виконано, **жовтий** — робота триває або **зелений** — повністю виконано). Це надає працівникам і представникам групи загальний огляд сфер обміну інформацією та повідомленнями, які наразі є сильними, а які потребують подальшої підтримки.

Організація, що надає підтримку	Ключові запитання/критерії		
	Червоний	Жовтий	Зелений
Інформаційні плакати про проект розміщуються на місці впровадження проекту та в громадському місці для підзвітності та прозорості (з інформацією про наявні кошти, типи охоплених ними ініціатив, вимоги до груп для подання заявок тощо)			
Організація, що надає підтримку, проводить консультації та узгоджує з громадами/ключовими зацікавленими сторонами найкращі способи передачі інформації (тобто відомостей про групові заходи) , враховуючи контекст програми.			
Організація, що надає підтримку, інформує громади/ключові зацікавлені сторони про конкретні цілі програми, заходи, вартість і процес відбору проектів для ГПП , а також звітує перед громадою та членами підтримуваної групи про перебіг заходів та їх адаптацію.			
За участі постраждалих груп населення створено доступні для всіх груп і окремих осіб механізми зворотного зв'язку та розгляду скарг.			

69. Під час складання цього інструменту використано контрольний список обміну інформацією, який ДКН використовує для проектів за програмою «Грошові гранти для громад» (його адаптовано з ресурсу організації Save the Children Programme Accountability Guidance Pack, Пакет рекомендацій із забезпечення підзвітності програм, 2013 р.), а також контрольний список для моніторингу, який використовує Товариство Червоного Хреста М'янми для програм підвищення стійкості громад, і дані, отримані під час інтерв'ю з ключовими інформантами, та з огляду літератури.

Додаток 1. Інструменти

1 2 3 4 5 6

Додатки

<p>Громадам і ключовим зацікавленим сторонам повідомляють інформацію про те, як надати відгук або подати скаргу щодо роботи організації, що надає підтримку, підтримуваних груп та/або конкретних програмних заходів.</p>			
<p>Установлено стандарти для обміну інформацією між МНУО й організацією, що надає підтримку, а також між організацією, що надає підтримку, і громадами.</p>			
<p>Організація, що надає підтримку, контролює через консультації з громадами та ключовими зацікавленими сторонами, наскільки добре інформація поширюється, наскільки її розуміють і сприймають.</p>			
<p>Групи, що підтримуються за рахунок ГГП</p>			
<p>Постраждале населення інформують про дії груп, що отримують підтримку, через публічні оголошення, плакати тощо.</p>			
<p>Посади представників груп, що отримують підтримку, визначено в партисипативний спосіб. Наприклад, обрано представників групи (голову, заступника голови), а також визначено осіб із правом підпису за отримання грантів на основі вибраних варіантів переказу.</p>			
<p>Представники підтримуваної групи погоджують і затверджують підготовлений план заходів.</p>			
<p>Група погоджується проводити періодичні зустрічі й дотримується цього графіку. Групи визначають періодичність зустрічей відповідно до розкладу заходів проекту.</p>			
<p>Група оголошує про перебіг і досягнення проекту через публічні зібрання, плакати, місцеві ЗМІ або в будь-який інший доступний для громади способом.</p>			
<p>Запроваджено доступні для постраждалого населення й узгоджені всіма механізми розгляду скарг і відгуків, як-от скриньки для пропозицій, контактні особи, гаряча лінія тощо.</p>			
<p>Створено канали зв'язку з організацією, що надає підтримку, на випадок зривів під час реалізації проекту.</p>			
<p>Закупівлі здійснюють відповідно до вимог щодо здійснення закупівель для груп та за погодженням на зустрічах групи.</p>			
<p>Групи, що отримують підтримку, підготували описовий та фінансовий звіти щодо свого проекту.</p>			

Додаток 1. Інструменти

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

Додатки

Інструмент 14 | Бланк описового звіту

Етап

Впровадження та моніторинг

Приклад бланку з програми «Без обмежень»: агенти змін

Як і бланк опису пропозиції ([Інструмент 10: Опис пропозиції групи](#)), описовий звіт також повинен бути стислим, простим і зважати на нагальні справи, рівень грамотності, переваги й недоліки від заповнення звіту, а також на час, що на це витрачається.

Агенти змін — звіт за проектом

1. Через які потреби або труднощі вашої громади ви обрали цей проєкт і чого ви хотіли досягти?
2. Розкажіть про те, як це відбувалося під час роботи над проєктом. Чи були якісь труднощі, яких ви не передбачали? Як ви з ними впоралися?
3. Чи потрібні вам були додаткові кошти/ресурси, окрім грантових коштів програми «Без обмежень: агенти змін» для досягнення вашої мети? Якщо так, як ви одержали ці ресурси?
4. Наскільки змінилося життя у вашій громаді?
5. Чи є інші проєкти у вашій громаді, які можна було б втілити так само?
6. Що ще ви б хотіли повідомити людям про свою громаду та свій проєкт?
7. Якщо ви не змогли завершити проєкт, що завадило і що вам було потрібно для успіху?

Додаток 1. Інструменти

Інструмент 15 | Бланк фінансового звіту групи

Етап

Впровадження

Цей інструмент фінансового звітування сформовано шляхом поєднання шаблону Товариства Червоного Хреста М'яни та інструменту фінансової звітності проекту «Підтримка ініціатив спільнот»

Бланк фінансового звіту групи має узгоджуватися з видатками, зазначеними у фінансовій пропозиції та повинен порівнювати заплановані та фактичні видатки. Бланк, що наведений нижче, необхідно доповнити, щоб він містив ті самі статті видатків, які пропонувалися на початку.

Після заповнення звіту підписанти контракту мають поставити на ньому підпис і дату.

Звіт/форма перевірки видатків

Місце: _____

Тип підтриманого проекту: _____

Дата початку проекту: _____

Дата закінчення проекту: _____ / (триває) ()

Перевірка видатків: 1-го переказу (), 2-го переказу (), 3-го переказу ()

- A:** перелік запланованих видатків окремо за статтями відповідно до первинного бюджету
- B:** перелік фактичних видатків окремо за статтями, а також будь-які незаплановані видатки
- C:** номер кожного чеку, що додається до звіту (наприклад, принаймні 1 чек на статтю видатків)
- D:** різниця між фактичними та запланованими видатками (за наявності)
- E:** обґрунтування різниці між запланованими та фактичними видатками

№	A	B	C	D	E
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
Тощо					
	Усього запланованих видатків	Усього фактичних видатків			

Додаток 1. Інструменти

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

Додатки

1. Якщо ваші загальні фактичні видатки є більшими, ніж заплановані, як ви доплатили різницю?
2. Якщо ваші загальні фактичні видатки є нижчими за заплановані, як ви плануєте витратити залишок?
3. Що ви дізналися про планування бюджетів для таких проєктів? Чи зробили б ви щось інакше наступного разу, щоб вдосконалити свої навички планування бюджету?
4. Що ви дізналися про управління фактичними видатками, кошти на які ви отримуєте як грант, ведення бухгалтерського обліку й видатки?
Чи зробили б ви щось інакше наступного разу, щоб удосконалити свої навички фінансового менеджменту?
5. Чи було виявлено на цьому досвіді додаткові потреби в навчанні або зміцненні спроможності для планування бюджету або фінансового менеджменту, які допомогли б зміцнити вашу організацію чи групу? Якщо так, то які?

Від імені групи, підтримуваної ГГП

Перевірено:

Посада:

Дата перевірки:

Підпис:

Від організації, що надає підтримку

Перевірено:

Посада:

Дата перевірки:

Підпис:

Додаток 1. Інструменти

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

Додатки

Інструмент 16 | Партнерський моніторинг проєктів ГПП⁷⁰

Приклади запитань для моніторингу «рівний рівному» як частини заходів щодо підзвітності (ці запитання можна змінити, або провести партнерський моніторинг повністю неформально й без використання бланків) наведено в [методичних рекомендаціях щодо ГПП, розділ 4.2. Моніторинг проєктів ГПП](#). Див. там само визначення й опис процесів моніторингу в ГПП.

Етап

Впровадження та моніторинг

Ми заохочуємо проведення партнерського моніторингу за проєктом:

- партнерськими групами⁷¹
- За потреби їм можуть допомагати волонтери громади

Ці групи можуть адаптувати й використовувати наведений нижче бланк. Інструмент спрямований на збір як кількісних, так і якісних даних.

Дата збору даних:

Загальна інформація

Назва групи, яка проводить моніторинг:

.....

Назва групи, щодо якої проводиться моніторинг:

.....

Тип групи (група самопомоги, організація громади, комітет тощо):

.....

Місце, де група, щодо якої проводять моніторинг, впроваджує проєкт:

.....

Дата створення групи: (дд.мм.рррр):

.....

70. Цей інструмент є поєднанням інструментів, розроблених програмами продовольчої безпеки SORUDEV, FSTP і ZEAT BEAD, що фінансуються Європейським Союзом, а також інструменту для обговорень у фокус-групах за програмою Community Cash Grants (Грошові гранти для громад), який використовується DKN та спирається на інструментарії МКЧХ та МФЧХ Cash in Emergencies Toolkit (Інструментарій надання грошової допомоги в надзвичайних ситуаціях) щодо Вказівок для обговорень у фокус-групах для проєктів подолання критичних загроз.

71. Партнерські групи — це інші групи, які беруть участь у здійсненні власних проєктів у тій самій місцевості чи деінде за допомогою ГПП.

Додаток 1. Інструменти

1

2

3

4

5

6

Додатки

1. Добросесність групи**1.1.** Чи збирається група регулярно за участі всіх її членів?
2. Сприйняття проєкту**2.1.** Які заплановані заходи вже виконано за проєктом?
2.2. Які зміни внесено в заходи за проєктом?
2.3. З якими основними проблемами зіткнулася група, що отримує підтримку?
3. Вплив/наслідки проєкту**3.1.** Що наразі змінилося в постраждалій від кризи громаді в результаті впровадження проєкту?
3.2. Що наразі змінилося в групі, що отримує підтримку, у результаті впровадження проєкту?
4. Ризики**4.1.** Чи були якісь негативні наслідки в результаті впровадження проєкту?
4.2. З якими трьома основними побоюваннями/ризиками зараз має справу група, що отримує підтримку?

Додаток 1. Інструменти

1

|

2

|

3

|

4

|

5

|

6

Додатки

5. Висновок

5.1. До уваги групи, що проводить моніторинг:

Яку інформацію варто надати громадськості за підсумками цього моніторингу?
Коли та хто повинен надати таку інформацію?

5.2. До уваги групи, що проводить моніторинг:

Яку інформацію за підсумками цього моніторингу варто надати організації, що надає підтримку?

Щиро дякуємо за витрачений час!

Додаток 1. Інструменти

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

Додатки

Інструмент 17 | Моніторинг процесу та моніторинг після здійснення ГПП

Етап

Впровадження та моніторинг

Приклад НУО Diakonie Katastrophenhilfe (DKH)

Попри те, що моніторинг проектів ГПП заохочується у форматі партнерського моніторингу і на поточній основі, у деяких випадках організація, що надає підтримку, усе ж долучатиметься до певного рівня моніторингу процесу та моніторингу після здійснення ГПП. Під час проведення моніторингу після здійснення ГПП необхідно узгоджувати моніторинг зі встановленими показниками (за наявності). Його можна використовувати для цілей як звітування «знизу вгору», так і «згори вниз», а також для ухвалення рішень про внесення змін до поточного або майбутнього проекту ГПП.

Моніторинг після здійснення ГПП: волонтери та організації, що надають підтримку

Зауважте, що запропоновані запитання та відповіді є орієнтовними і **мають бути адаптовані до ваших заходів та контексту**. Це опитування ґрунтується на рекомендаціях щодо моніторингу після здійснення ГПП організації DKH та було доповнено інформацією, отриманою з посібника МКЧХ та МФЧХ «Інструменти грошової допомоги в надзвичайних ситуаціях».

Наведену нижче таблицю можна використовувати для обговорення у фокус-групах з представниками членів групи.

ПЕРЕД ПОЧАТКОМ Представлення	
Дата	
ПІБ (члена персоналу) особи, яка проводить інтерв'ю	
Місце	

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ Група члени (уповноважені на одержання ГПП)	
ПІБ	
Стать респондентів (для всіх учасників)	Ч / Ж
Посада в комітеті	

Додаток 1. Інструменти

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

Додатки

ЗАПИТАННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З ПРОЦЕСОМ

Чи задоволені ви механізмом здійснення переказу, який було використано для надання вам допомоги?

Так До певної міри Ні

Чому? Чому ні?

Чи були у вас технічні проблеми з отриманням допомоги?

Так Ні

У разі відповіді «так», які це були проблеми?

Закінчився строк дії картки Заблокований рахунок Банківська комісія Забув(-ла) PIN-код
 Складнощі з використанням технології
 Обмежена кількість місць для зняття готівки
 Проблеми з біометричними технологіями (зчитувач відбитків пальців тощо)
 Дуже позитивно На відповідному ринку не приймаються смарткартки
 У разі відповіді «інше», уточніть:

Чи почувалися ви в безпеці під час отримання, пересування та витрачання грошей?

Так До певної міри Ні

Якщо «до певної міри» або «ні», поясніть, чому

Чи одержали ви переказ у повному обсязі?

Як ви дісталися до місця отримання коштів? (наприклад, пішки, автомобілем, автобусом...)

Скільки часу забрала дорога?

< 15 хв. < 30 хв. < 1 год. 1–2 години > 2 год. Не знаю

Чи задоволені ви процесом здійснення переказу?

Так До певної міри Ні

Якщо «до певної міри» або «ні», поясніть, чому

Скільки вам потрібно було чекати в місці отримання фінансових послуг для отримання коштів?

< 15 хв. < 30 хв. < 1 год. 1–2 години > 2 год. Не знаю

Чи поставилися до вас представники фінансової установи з повагою?

Так До певної міри Ні

Якщо «до певної міри» або «ні», поясніть, чому

Додаток 1. Інструменти

1

2

3

4

5

6

Додатки

ЗАПИТАННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З РЕЗУЛЬТАТОМ

Передача коштів цільовій групі

Яку суму коштів ГПП (ДОДАЙТЕ МІСЦЕВУ ВАЛЮТУ) ви вже отримали?

Скільки переказів ви вже отримали в межах цього проєкту?

Коли ви отримали останній переказ?

Дата:

Скільки із загальної суми отриманих коштів ГПП ви витратили?

Для особи, яка проводить інтерв'ю: перевірте на предмет відповідності звітам комітету

Місцева валюта:

Чи відповідає одержана сума тій сумі, про яку вам повідомляли?

Так Ні

Хто з вашого комітету отримав кошти (указати посаду особи в комітеті)?

Хто у вашому комітеті ухвалює рішення щодо видатків?

Чи були будь-які суперечності щодо використання коштів проєкту ГПП?

Так, ми багато сперечалися

Іноді в нас була дискусія, але ми доходили згоди

Ні, суперечностей не було

Чи спричинило отримання коштів для вас будь-які проблеми?

Проєкт ГПП не спричинив жодних проблем

Проєкт ГПП спричинив незначний конфлікт

Проєкт ГПП спричинив конфлікт

У разі обрання варіанту про спричинення (деяких) проблем, розкажіть, із ким мав місце конфлікт через проєкт ГПП:

Лідери громади Персонал проєкту Сусіди та друзі Громада Інше

У разі відповіді «інше», уточніть:

Чи можете ви сказати, що здійснені наразі закупівлі було використано ефективно для виконання проєкту громади?

Так Ні Не знаю

У разі відповіді «ні», поясніть, чому:

Додаток 1. Інструменти

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

Додатки

Схема закупівель

Чи витратили ви кошти ГГП, надані громаді, як це було заплановано в проєктній пропозиції?

Так Ні Не знаю

Для особи, що проводить інтерв'ю: перевірте відповідь, підтвердивши відповідність чеків проєкту бюджету та задокументуйте розбіжності за наявності

Моніторинг видатків і витрат проєкту

Чи вистачило суми коштів ГГП для завершення проєкту?

Так, повністю Мабуть Не впевнений(-а) Ні

У разі відповідей «мабуть», «не впевнений(-а)», «ні», з якої причини коштів не вистачило?

Додаток 1. Інструменти

Інструмент 18 | Підбиття підсумків – зразок інструменту

Етап

Впровадження та моніторинг

Як визначено в цих методичних рекомендаціях, підбиття підсумків — це діяльність, що залежить від контексту, тому для неї неможливо надати стандартний інструмент. У поданій нижче таблиці наведено зразок інструменту, який організації, що надають підтримку, можуть пристосувати для запису висновків із процесу підбиття підсумків. Цю таблицю можна створити в Microsoft Excel, а на аркуші додати позначку відповідно до визначених кінцевих результатів (наприклад, стійкість, порятунок життів, розширення прав і можливостей жінок тощо).

Визначений кінцевий результат			
Конкретний груповий проєкт(-и), щодо якого (яких) здійснюється моніторинг			
Хто визначив кінцевий результат?			
Запитання для підбиття підсумків - Чому ця зміна важлива?			
Запитання для підбиття підсумків - Який внесок проєкту ГПП до цієї зміни?			
Запитання для підбиття підсумків - Що ще вплинуло на зміну?			
Як саме інформацію про зібрані кінцеві результати поширено в громадах, залучених до проєкту або дотичних до нього?			
Зауважте всі реакції ширшої громади на визначені кінцеві результати та висновки.			
Яких заходів ужито через визначений кінцевий результат, коли та ким.			

Додаток 1. Інструменти

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

Додатки

Інструмент 19 | Cash for Work

Примітка: не всі організації, що залучаються до надання ГГП, вважають Cash for Work (гроші за працю) актуальним або доречним для ГГП інструментом. Відповідно, рекомендується провести ретельний аналіз доречності та реалістичності Cash for Work у відповідному контексті та його актуальність для проекту перед розглядом цього варіанту.

Нижче наведено короткий допоміжний контрольний список, підготовлений Товариством Червоного Хреста М'янми (ТЧХМ) на випадок, якщо підтримувані ГГП комітети бажають застосувати компонент Cash for Work як складову підтримуваного проекту⁷². Контрольний перелік може використовуватися іншими організаціями для інших ідей, але його потрібно пристосовувати до контексту й адаптовувати до вимог організації, що надає підтримку.

Cash for Work як компонент ГГП

Програма стійкості громади: Ракхайн, М'янма, ТЧХМ⁷³

Ці рекомендації та контрольний перелік стосуються саме Cash for Work, але також є частиною загального механізму програми та повинні розглядатися в контексті наявних рекомендацій програми.

Виявлення проєктів Cash for Work:

Тип заходів, що вживатимуться в межах проєкту Cash for Work, повинен бути пов'язаний із процесами планування в межах громади, що здійснюється за сприяння Програми стійкості громади. План дій громади (ПДГ) повинен бути керівним інструментом для визначення заходів Cash for Work. Ужиті в межах проєкту Cash for Work заходи повинні акцентувати на розбудові капіталу громади, адже проєкти мають іти на користь усій громаді. Селищний комітет стійкості (СКС) повинен регулярно оновлювати ПДГ, щоб забезпечити відповідність визначені проєкти Cash for Work потребам.

Групова грошова допомога (ГГП) та метод використання Cash for Work:

ТЧХМ розробило інноваційний підхід під назвою «Грантова допомога громадам», у межах якої фінансова допомога надається інститутам громади, наприклад, СГС, для втілення невеликих проєктів за участі громади для розбудови інфраструктури громади. Cash for Work необхідно імплементувати як ГГП, коли СГС бере на себе провідну роль в управлінні проєктом.

Управління компонентом Cash for Work з боку селищного комітету стійкості:

Селищні комітети стійкості відповідають за управління та адміністрування ГГП, що передбачає нагляд за здійсненням заходів Cash for Work. ТЧХМ має розбудовувати потужності цих селищних комітетів стійкості, щоб вони могли належно виконувати адміністративні завдання, у т.ч. обрання бенефіціарів, управління робочою силою, ведення бухгалтерського обліку, нагляд за якістю робіт,

72. Деякі елементи контрольного списку було виключено.

73. Це твердження стосується програми ТЧХМ у Ракхайні, а не загалом. Замість ГГП ТЧХМ використовує грантову допомогу громадам.

Додаток 1. Інструменти

1 2 3 4 5 6

Додатки

гарантування безпеки працівників, дотримання циклів оплати та забезпечення прозорості. СГС на рівні села, підкомітети, наприклад, з питань водопостачання, санітарії та гігієни та скорочення ризиків, пов'язаних із надзвичайними ситуаціями, також повинні залучатися до планування та втілення заходів Cash for Work.

Основні аспекти втілення Cash for Work включають таке:

- ➔ Оскільки Cash for Work має місце як частина ГГП, необхідно дотримуватися всіх процедур, застосованих до ГГП.
- ➔ Проведення партисипативного відбору бенефіціарів відповідно до попередньо погоджених критеріїв відбору, з активним залученням СГС.
- ➔ Кількість бенефіціарів, яких необхідно включити, залежатиме від виду визначеної роботи та загальної кількості робочих днів, потрібних для виконання роботи. Кожний бенефіціар повинен у середньому одержати принаймні 20 днів оплачуваної праці.
- ➔ Розмір денної заробітної плати слід ухвалювати спільно з громадою з урахуванням інших ринкових факторів (наприклад, гонорари Cash for Work інших організацій, установлений мінімальний кошток витрат тощо). Очікуваний розмір денної заробітної плати для проекту ТЧХМ становить 7 тис. м'янманських к'ятів. Відмінності в розмірі денної заробітної плати залежно від навичок працівників необхідно погоджувати заздалегідь та забезпечити належну систему адміністрування цих виплат.
- ➔ Бенефіціаром може бути обрано лише одну особу на домогосподарство. Це спрямовано на максимізацію кількості домогосподарств, які скористаються перевагами Cash for Work.
- ➔ У програмах Cash for Work заборонено використовувати дитячу працю. Мінімальний вік бенефіціарів становить 18 років.
- ➔ Під час втілення проєктів Cash for Work необхідно забезпечувати належну прозорість на рівні громади, з висвітленням інформації про проєкт, оплату та очікуваний термін виконання робіт.
- ➔ ТЧХМ повинен забезпечити наявність механізмів подання скарг та зворотного зв'язку для підвищення рівня підзвітності бенефіціарів.
- ➔ Селищні комітети стійкості, за підтримки ТЧХМ, повинні вести погоджені системи документообігу, наприклад, журнал обліку відвідування/списки персоналу, реєстр виплат та інші відповідні документи.

Матеріальна підтримка для виконання робіт:

Запровадження Cash for Work вимагає різних видів інструментів та обладнання, а також природних ресурсів, наприклад, бамбук, каміння тощо. Очікується, що громади намагатимуться забезпечити якомога більше з цих ресурсів у межах власного селища. Але бюджети проєктів Cash for Work повинні передбачати видатки на закупівлю основних матеріалів та інструментів, які громади не можуть забезпечити. Персонал ТЧХМ має підтримувати СГС у коректній розробці таких бюджетів та проводити для нього навчання щодо закупівлі матеріалів.

Виплата заробітної плати бенефіціарам:

Після завершення п'яти днів роботи селищний комітет стійкості здійснює виплати бенефіціарам відповідно до погодженої процедури. Персонал ТЧХМ та СГС повинен бути залучений до процесу здійснення виплат з метою забезпечення дотримання вимог усіх погоджених систем.

Додаток 2

Глосарій групових грошових переказів

Глосарій групових грошових переказів (ГГП) спрямований на полегшення розуміння та узгоджене використання термінів у сфері ГГП. Наведені тут визначення не обов'язково відображають програми ГГП у всіх контекстах. Терміни, що зазвичай використовуються в програмах грошової та ваучерної допомоги (ГВД), не включено до глосарію. Користувачі можуть знайти необхідні уточнення та пояснення в [глосарії мережі CaLP](#).

Додаток 2. Глосарій групових грошових переказів

1

2

3

4

5

6

Додатки

Термін	Скорочення	Пояснення
Громадські організації	ГО	Неприбуткові неурядові групи, що працюють на місцевому рівні. ГО зазвичай офіційно зареєстровані та можуть мати певну спеціалізацію або ж широкий підхід до їх секторального залучення. Співпраця з ГО може бути дуже корисною для проекту, адже ГО зазвичай засновані та забезпечені персоналом на місцевому рівні, мають значну контекстуальну обізнаність і досвід, а також володіють місцевою мовою (мовами).
Групи громади	н/з	Групи або організації, які створені та функціонують для певної мети або для надання певних послуг у громаді ⁷⁴ .
Групи самопомоги	ГСД	Неформальна група, зазвичай у складі 10–20 осіб, які добровільно об'єдналися для вирішення спільної проблеми або з метою надання одне одному підтримки. В іншому разі програма надання допомоги може ініціювати створення ГСД для збереження бажаних результатів для бенефіціарів. ГСД спрямовані по своїй суті на забезпечення погодженості вживаних заходів та взаємної підтримки членів.
Групові грошові перекази	ГПП	Підхід до надання ресурсів у формі грошової допомоги обраним групам населення для здійснення проектів на користь певної підгрупи громади або всієї громади. ГПП є способом реагування, спрямованим на передачу керування ситуацією постраждалим унаслідок кризи групам населення (зазвичай у межах певного географічного регіону) або групам у межах громади ⁷⁵ для задоволення їхніх потреб та пріоритетів.
Групові мікрогранти		«Групові мікрогранти» є терміном, що використовується спільнотою фахівців-практиків проекту «Підтримка ініціатив спільнот» на позначення ГПП, тобто грошові перекази окремим особам, групам, громадам або організаціям для досягнення заздалегідь визначених або більш загальних результатів. Мікрогранти не підлягають поверненню організації, що надала фінансування, та зазвичай коливаються в діапазоні 50–5000 дол. США.
Координація гуманітарної діяльності на місцях ⁷⁶	н/з	Підхід, який переспрямовує координацію гуманітарної діяльності в напрямку систем, що організовані довкола потреб постраждалих груп населення, а не базується на галузевих мандатах і отже, ставить під сумнів поточний кластерний підхід.

74. Визначення (2020 р.). <https://www.definitions.net/definition/community+group>

75. Наприклад, групи самопомоги, організації громади, комітети громади та інші офіційні й неофіційні структури.

76. Джеремі Кониндик, Патрік Саец та Роуз Уорден, 2020 р. «Інклюзивна координація: побудова моделі координації гуманітарної діяльності в місцевому контексті». Програмний документ ЦГР. Вашингтон: Центр глобального розвитку. <https://www.cgdev.org/publication/inclusive-coordination-building-area-based-humanitarian-coordination-model>

Додаток 2. Глосарій групових грошових переказів

1

2

3

4

5

6

Додатки

Локалізація	н/з	Єдиного визначення терміну «локалізація» немає. Відповідно до Великої угоди, 63 підписанти взяли зобов'язання щодо «забезпечення того, щоб гуманітарна реакція максимально місцевою, але настільки міжнародною, наскільки потрібно», при цьому продовжуючи визнавати ключову роль міжнародних суб'єктів, зокрема в ситуаціях збройного конфлікту. У вузькому значенні локалізацією можна вважати посилення міжнародних інвестицій та поваги до ролі місцевих суб'єктів з метою скорочення видатків та збільшення охоплення гуманітарної діяльності. У ширшому значенні її можна розглядати як спосіб переосмислення сфери ведення гуманітарної діяльності за принципом «знизу вгору». Отже, визнається, що переважна більшість гуманітарної допомоги вже надається місцевими суб'єктами ⁷⁷ .
Локальні та національні актори	н/з	<p>Велика угода стосується «національних і локальних суб'єктів, що здійснюють реагування, у т.ч., урядів, громад, національних Товариств Червоного Хреста та Червоного Півмісяця та громадянського суспільства на місцях». Щодо вимірювання прогресу в досягненні фінансової мети, підписанти Великої угоди погодилися на такі визначення⁷⁸.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➔ «Локальні та національні неурядові організації: «Організації, що надають допомогу, розміщені та функціонують незалежно в країні, де така допомога надається, і не пов'язані з міжнародними НУО (місцева організація не вважається пов'язаною лише в силу її перебування в мережі, конфедерації або об'єднанні, якщо вона має незалежні системи фінансування та управління)». ➔ «Національні та внутрішньонаціональні урядові організації: «Урядові організації у відповідній країні, де надається допомога, залучені до надання допомоги на локальному або національному рівні». <p>Локальні та національні актори вважаються такими, що включають ГО, організації для жінок та організації, спрямовані на захист прав жінок, організації для біженців тощо. Крім того, локальні та національні мережі, об'єднання та координаційні платформи можуть також вважатися локальними й національними акторами.</p>
Мікrokредити	н/з	Невеликі кредити, що надаються особам (або групам осіб), зазвичай у вигляді мікрофінансування. Можуть надаватися організаціями або за допомогою компаній, наприклад, для започаткування або розширення діяльності, що приносить прибуток.
Моніторинг після здійснення ГПП	н/з	Інструмент, що використовується організаціями, що надають підтримку, щоб відслідковувати прогрес підтримуваних проектів та збирати зворотний зв'язок від підтримуваних груп з питань якості, дієвості та очікуваних ризиків надаваної допомоги. Моніторинг після здійснення ГПП проводиться після надання коштів та/або додаткових послуг підтримуваним групам. Результати моніторингу після здійснення ГПП використовуються для пристосування та наповнення процесів розроблення програм та навчання на досвіді.

77. Текст взято з Великої угоди — напрямок діяльності: локалізація. (2018 р.). http://media.ifrc.org/grand_bargain_localisation/wp-content/uploads/sites/12/2018/06/categories_for_tracking_direct_as_possible_funding_to_local_and_national_actors_003.pdf

78. Текст взято з Великої угоди — напрямок діяльності: локалізація. (2018 р.). http://media.ifrc.org/grand_bargain_localisation/wp-content/uploads/sites/12/2018/06/categories_for_tracking_direct_as_possible_funding_to_local_and_national_actors_003.pdf

Додаток 2. Глосарій групових грошових переказів

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

Додатки

Наділені правами особи	н/з	Кращий термін, що розширює можливості осіб, який використовується замість «бенефіціар» або «отримувач» у контексті заходів громади. Термін використовується на позначення кожного окремого члена цільової громади. «З погляду захисту прав людини, усі особи наділені правами та можуть правомірно претендувати на дотримання їхніх прав з боку конкретних зобов'язаних суб'єктів, наприклад, держав та інших суб'єктів, на які покладено обов'язки та які можуть бути притягнуті до відповідальності за свої дії» ⁷⁹ .
Обмеження в контексті ГПП	н/з	Обмеження зазвичай стосуються умов використання коштів або ваучерів, у формі яких надається допомога ⁸⁰ . Однак, обмеження в контексті ГПП зазвичай передбачають обмеження проекту певною сферою або галуззю. Наприклад, це може бути вимога донора щодо витрати коштів на гранти для підтримання економічної діяльності або проекти, спрямовані на трансформацію конфлікту. Організаціям рекомендовано відстоювати гнучкість у фінансуванні, проте, можливо урівноважувати обмеження з пріоритетами громади (див. також Методичні рекомендації, розділ 2.3.2. Розроблення відповідних ГПП).
Організації, що надають підтримку	н/з	Термін, що використовується на позначення локальних і національних акторів, міжнародних неурядових організацій, а також установ ООН, які надають підтримку групам населення у постраждалих унаслідок кризи регіонах для вжиття їх власних засобів реагування на кризові ситуації та виклики. Термі використовується з метою наголосу на тому, що такі організації повинні передавати повноваження з ухвалення рішень і готовність діяти групам, яким вони надають підтримку, у питаннях розроблення, впровадження та моніторингу їх власних проектів та перш за все сприяють втіленню цих процесів із боку підтримуваних груп.
Оцінка вразливостей і потужностей	н/з	Метод, що зазвичай використовується в аналізі ризиків надзвичайних ситуацій для визначення місцевих пріоритетів. Він передбачає використання низки партисипативних інструментів з метою розуміння вразливостей і потужностей на рівні окремих осіб, домогосподарств та громад. Оцінка вразливостей і потужностей зосереджується на вразливості до ризиків, виявляє найбільш вразливі групи та причини їх більшої вразливості, а також висвітлює першочергові потреби та прогалини. Цей метод також зважає на наявні потужності та спонукає постраждалі громади до вжиття заходів відповідно до їх пріоритетів, наприклад, шляхом розроблення планів дій громад ⁸¹ . У контексті ГПП оцінка вразливостей і потужностей може використовуватися в умовах довгострокових, тривалих криз або в проектах із розбудови стійкості (на відміну від більш оперативного ПНДК).

79. Текст взято з «Соціальний захист та права людини» (без дати). Наділені правами особи. <https://socialprotection-humanrights.org/key-issues/universality-of-protection-and-effective-access/rights-holders/>

80. Див. більш детально визначення «обмежень» у глосарії мережі CaLP: <https://www.calpnetwork.org/wp-content/uploads/2020/03/calp-glossary-english.pdf#page=7>

81. На основі визначення Міжнародної Федерації Товариств Червоного Хреста та Червоного Півмісяця (2006 р.). Що таке оцінка вразливостей і потужностей? Вступ до оцінки вразливостей і потужностей. <https://www.ifrc.org/Global/Publications/disasters/vca/whats-vca-en.pdf>

Додаток 2. Глосарій групових грошових переказів

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

Додатки

Ощадна група / селищне ощадно-кредитне об'єднання	н/з	<p>Ця модель передбачає створення самокерованих ощадних груп, у яких кожен член робить фінансові внески, з суми яких інші члени можуть брати кредити, зазвичай по черзі або в контексті окремих заходів. До ощадної групи входить зазвичай від 10 до 25 членів. Вони можуть створюватися і за підтримки організації, що надає підтримку, але по суті повинні спиратися на ініціативи групи.</p> <p>У контексті ГГП ощадні групи зазвичай розглядаються на тлі навчання фінансового менеджменту на досвіді для невеликих, неформальних груп. Див., наприклад, ресурси мережі SEEP для додаткових даних і рекомендацій щодо ощадних груп.</p>
Партисипативне навчання в дії в умовах кризи	ПНДК	Процес, який в умовах підтримки ініціатив спільнот спрямований на запровадження громадою методів оперативного ситуаційного аналізу, позитивно орієнтованого дослідження (див. вище), управління інформацією, мобілізації, аналізу прогалин та навчання на досвіді.
Підбиття підсумків	н/з	Підбиття підсумків є методом партисипативного моніторингу та оцінювання, що передбачає залучення персоналу, який бере участь у впровадженні проєкту, і бенефіціарів стосовно процесу виявлення, опису, формулювання, перевірки та аналізу результатів. Це стосується контекстів, де причини й наслідки не є очевидними, а, відповідно, аналіз здійснюється в ретроспективі, спрямований на розуміння того, як заходи програми вплинула на зміни ⁸² (див. також Методичні рекомендації розділ 4.2.1. Підбиття підсумків (спрощено))
Підтримка ініціатив спільнот	Проєкт «Підтримка ініціатив спільнот»	<p>Назва «Підтримка ініціатив спільнот» була запропонована спільнотою фахівців-практиків ініціативи «Від локального до глобального захисту» на позначення підходу до реагування за участі та за ініціативою громад для вжиття заходів гуманітарного реагування, які інакше вживалися б зовнішніми суб'єктами гуманітарної діяльності.</p> <p>Підтримка ініціатив спільнот може здійснюватися на довгостроковій основі, у ситуації тривалої кризи, несподіваних надзвичайних ситуаціях, надзвичайних ситуаціях, що виникають поступово, а також у програмах із розбудови стійкості. Підтримка ініціатив спільнот включає складову ГГП, де остання іменується «груповими мікрогрантами».</p> <p>Назва проєкту «Підтримка ініціатив спільнот» англійською пишеться малими літерами — sclr, оскільки не вважається стандартним методом. Це є набором рекомендацій, що еволюціонують та постійно змінюються і пристосовуються до контексту.</p> <p>Див. додаткову інформацію тут.</p>
План дій громади	ПДГ	План дій громади, також відомий як груповий план дій, є процесом, у якому члени громади визначають першочергові потреби та шляхи їх задоволення, зосереджуючись на заходах, які можуть бути вжиті на користь підгрупи громади або громади як такої (наприклад, сільського населеного пункту, групи домогосподарств, окремих демографічних груп). Термін «громада» не означає залучення всіх членів, що входять до її числа, оскільки заходи найчастіше розробляються та втілюються окремою виборною групою або комітетом. ПДГ визначає конкретні часові межі та ресурси, необхідні для здійснення заходів (наприклад, грошові кошти, людські ресурси та матеріали). Визначальним для ефективності ПДГ є його розроблення, управління та здійснення безпосередньо постраждалими громадами.

82. Див. більш детальне визначення «обмежень» у глосарії мережі CaLP: <https://www.calpnetwork.org/wp-content/uploads/2020/03/calp-glossary-english.pdf#page=7>

Додаток 2. Глосарій групових грошових переказів

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

Додатки

Позитивно орієнтоване дослідження	н/з	Складова процесу збору даних, що відповідає підходу за участі громади та спирається на сильні сторони й потенціал заходів самопомоги шляхом визначення та розповсюдження успішних механізмів подолання, ініціатив та ідей.
Програма Cash for Work	н/з	Див. визначення у глосарії мережі CaLP . У контексті ГГП Cash for Work може бути складовою частиною групового проєкту. Критерії таких заходів Cash for Work мають розроблятися з урахуванням інформації, наданої постраждалими громадами. Від групи, на підтримку якої спрямована допомога, очікується сприяння здійсненню переказів особам, що зайняті працею, а також нагляду за заходами Cash for Work. Якщо допомога на здійснення проєктів, які включають Cash for Work, передбачається для кількох груп у межах однієї громади або в громадах, розташованих поруч, місцевий партнер має забезпечити подібність процесів (наприклад, кількість днів/залучених осіб, суми грошових переказів тощо).
Реагування за участі громади	н/з	Заходи, які розробляються та здійснюються групою людей, що мають спільну мету, якої вони хочуть досягти, або проблему(-и), яку вони хочуть розв'язати разом від імені громади або членів групи. Проблеми, на вирішення яких спрямовані такі заходи, можуть варіюватися від несподіваних кризових явищ до довгострокових проєктів, спрямованих на розвиток стійкості.
Спільнота фахівців-практиків	н/з	Група людей, які мають спільний інтерес або захоплення. Особи в межах спільноти фахівців-практиків регулярно обмінюються досвідом, найкращими підходами, висновками тощо з метою вдосконалення роботи й навчання. Спільнота фахівців-практиків може існувати онлайн або офлайн. Прикладом спільноти фахівців-практиків є дискусійні групи мережі CaLP
Умови в контексті ГГП	н/з	Під умовами ⁸³ здійснення грошових переказів зазвичай мають на увазі передумови, які необхідно задовольнити для одержання грошей або ваучерів (наприклад, на проходження навчання). Але ГГП зазвичай є безумовними, тобто такі умови не застосовуються до ГГП.

83. Див. більш детальне визначення «умов» у глосарії мережі CaLP: <https://www.calpnetwork.org/wp-content/uploads/2020/03/calp-glossary-english.pdf#page=7>

Перелік використаної літератури

- Л. Адамс (січень 2017 р.). Навчання на досвіді реагування на цунамі шляхом надання грошової допомоги: остаточний звіт / Adams, L. (2017, January). Learning from cash responses to the tsunami Final Report. <https://www.odi.org/sites/odi.org.uk/files/odi-assets/publications-opinion-files/4860.pdf>
- Л. Адамс, Р. Вінаг'ю (жовтень 2006 р.). Навчання на досвіді реагування на цунамі шляхом надання грошової допомоги: приклади з практики / Adams, L., & Winahyu, R. (2006, October). Learning from cash responses to the tsunami Case Studies. <https://www.ennonline.net/attachments/870/learning-cash-responses-tsunami.pdf>
- С. Альфайєз, К. Атемнкенг, М. Батілі, А. Берганагрос, М. Джре, А. Ферракуті, Б. Фієро, М. Кімані, Д. Панетта, Н. Пост, Р. Рейнолдс, С. Саланті, К. Ванаджу, С. Уорд, К. Уїлсон (2019 р.). Ощадні групи для біженців: 10 порад для організацій з розвитку та надання гуманітарної допомоги. / Alfayez, S., Atemnkeng, K., Bathily, M., Berganagros, A., Djre, M., Ferracuti, A., Fierro, B., Kimani, M., Panetta, D., Post, N., Reynolds, R., Salanti, S., Wanjau, K., Ward, S., & Wilson, K. (2019). Savings Groups for Refugees: 10 tips for Development and Humanitarian actors. https://seepnetwork.org/files/galleries/SEEP_SGs-for-Refugees_FINAL_20200326.pdf
- М. Ананд, А. Меканьї, М. Пірача (без дати). Практичні інструменти та механізм вимірювання представництва у заходах з розширення прав і можливостей жінок в економічній сфері. / Anand, M., Mecagni, A., & Piracha, M. (n.d.). Practical Tools and Frameworks for Measuring Agency in Women's Economic Empowerment. 18.
- Р. Антекіза, Дж. Корбетт (2018 р.). Короткий виклад досвіду Філіппін: 13. / Antequisa, R., & Corbett, J. (2018). Philippines Learning Brief: 13.
- Дж. Брайант (1995 р.). Визначення місцевих потужностей та підтримки для більш дієвого гуманітарного реагування. 8. / Bryant, J. (2019). Mapping local capacities and support for more effective humanitarian responses. 8.
- CARE (без дати). Оцінка життєздатності ощадних груп як засобу розширення прав і можливостей жінок в Африці: досвід Кенії, Танзанії, Уганди та Ефіопії. / CARE. (n.d.). Assessing the Viability of Savings Groups as a Vehicle for Women's Economic Empowerment in Africa Findings from Kenya, Tanzania and Uganda and Ethiopia. Retrieved November 13, 2020, from https://mangotree.org/files/galleries/CARE_Savings-Groups-for-WEE-Outcomes.pdf
- Дж. Корбетт (без дати). Досвід поточних пілотних проєктів на підтримку реагування з боку громад у межах поєднання готовності та стійкості. 13. / Corbett, J. (n.d.). Lesson from ongoing pilots to support community-led response to crisis of the Linking Preparedness Response and Resilience (LPRR). 13.
- С. Дусі, Д. Джонсон, К. Робінсон (2008 р.). Гранти в гуманітарній допомозі: досвід неурядових організацій в провінції Ачех, Індонезія, після цунамі в Індійському океані 2004 р. / Doocy, S., Johnson, D., & Robinson, C. (2008). Cash Grants in Humanitarian Assistance: A Nongovernmental Organization Experience in Aceh, Indonesia, Following the 2004 Indian Ocean Tsunami. Disaster Medicine and Public Health Preparedness, 2(2), 95–103. <https://doi.org/10.1097/DMP.0b013e318170b5b4>
- Д. Еванс, С. Хаусладен, К. Косек, Н. Піз (2014 р.). Грошова допомога на базі громад із умовами в Танзанії: результати рандомізованого випробування. Світовий Банк. / Evans, D., Hausladen, S., Kosec, K., & Reese, N. (2014). Community-Based Conditional Cash Transfers in Tanzania: Results from a Randomized Trial. The World Bank. <https://doi.org/10.1596/978-1-4648-0141-9>
- Л. Фаст (грудень 2019 р.). Поза межами місцевої та міжнародної гуманітарної діяльності / Fast, L. (2019, December). Beyond local and international Humanitarian action at the margins. https://www.odi.org/sites/odi.org.uk/files/resource-documents/intermediaries_briefing_note_web.pdf
- С. Грандін, Л. Саадех (2018 р.). Навчання на досвіді реагування під проводом громад на окупованих палестинських територіях. 13. / Grundin, S., & Saadeh, L. (2018). Learning from community-led resilience responses in the occupied Palestinian territories. 13.
- З. Гамільтон, Дж. Кассуелл, А. Алонсо (2020 р.). Людиноцентричне планування в гуманітарному контексті: методологія інклюзивності. 23. / Hamilton, Z., Casswell, J., & Alonso, A. (2020). Human-centred design in humanitarian settings: Methodologies for inclusivity. 23.
- Академія гуманітарного лідерства (жовтень 2019 р.). Про локалізацію. / Humanitarian Leadership Academy. (2019, October). Unpacking Localization. <https://www.icvanetwork.org/system/files/versions/Unpacking%20Localization%20ICVA-HLA.pdf>
- Мережа ICVA (березень 2020р.). Підсилити, підсилити, підсилити: локалізація в глобальному гуманітарному реагуванні на пандемію COVID-19. / ICVA. (2020, March). Reinforce, ReinforceReinforce: Localization in the COVID-19 Global Humanitarian Response. https://www.icvanetwork.org/system/files/versions/ICVA_Localization_COVID19.pdf

Перелік використаної літератури

- Джеремі Кониндик, П. Саец, Р. Уорден (жовтень 2020 р.). Інклюзивна координація: побудова моделі координації гуманітарної координації на місці. / Jeremy Konyndyk, Saez, P., & Worden, R. (2020, October). Inclusive Coordination: Building an Area-Based Humanitarian Coordination Model. <https://www.cgdev.org/sites/default/files/inclusive-coordination-konyndyk-saez-worden.pdf>
- Дж. Джодар (листопад 2020р.). Передача повноважень місцевим суб'єктам надання ГВД: риторика проти реальності. / Jodar, J. (2020, November). Transferring power to local CVA actors : Rhetoric vs Reality. <https://www.calpnetwork.org/blog/transferring-power-to-local-cva-actors-rhetoric-vs-reality/>
- Дж. Джодар, А. Кондакчян, Р. Маккормак, К. Пічі, Л. Фелпс, Г. Сміт (липень 2020 р.). Ситуація у сфері надання грошової допомоги у 2020 році: грошова та ваучерна допомога в гуманітарній діяльності. / Jodar, J., Kondakhchayan, A., McCormack, R., Peachey, K., Phelps, L., & Smith, G. (2020, July). The State of the World's Cash 2020: Cash and Voucher Assistance in Humanitarian Aid. <https://www.calpnetwork.org/publication/the-state-of-the-worlds-cash-2020-full-report/>
- Дж. Кониндик, Р. Уорден (без дати). Реагування під проводом населення: уповноваженість та участь у гуманітарній діяльності. 30. / Konyndyk, J., & Worden, R. (n.d.). People-Driven Response: Power and Participation in Humanitarian Action. 30.
- Д. Кусума, М. Макконнелл, П. Берман, Дж. Коен (2017 р.) Вплив грошової допомоги домогосподарствам та громадам на споживання дітьми їжі в Індонезії. Превентивна медицина, 100, 152–158. / Kusuma, D., McConnell, M., Berman, P., & Cohen, J. (2017). The impact of household and community cash transfers on children's food consumption in Indonesia. Preventive Medicine, 100, 152–158. <https://doi.org/10.1016/j.ypmed.2017.04.020>
- Дж. Леджервуд (березень 2020 р.). Короткий виклад досвіду підходу ринкових систем до ощадних груп. / Ledgerwood, J. (2020, March). Learning Brief: A Market Systems Approach to Savings Groups. https://seepnetwork.org/files/galleries/SEEP_A-Market-Systems-Approach-to-SGs_20200422_FINAL.pdf
- В. Лор-Мехдіабаді, Л. Адамс (без дати). Оцінка та перегляд використання грошової та ваучерної допомоги в гуманітарних кризах. / Lor-Mehdiabadi, W., & Adams, L. (n.d.). Evaluation and Review of the Use of Cash and Vouchers in Humanitarian Crises. Retrieved January 14, 2021, from https://ec.europa.eu/echo/files/evaluation/2008/cash_review_report.pdf
- С. МакХетті (2016 р.). Звіт за результатами оцінки пілотного проєкту надання грошової допомоги громадам організацій Diakonie Katastrophenhilfe та PAP-RDC в Оїча, Північному Ківу, Демократичні Республіці Конго. / McHattie, S. (2016). Rapport d'Évaluation Projet Pilot Cash Communautaire de Diakonie Katastrophenhilfe et PAP-RDC à Oïcha, Nord-Kivu, République Démocratique du Congo.
- В. Меткалф-Хоу (2020 р.). Майбутнє Великої Угоди. 15. / Metcalfe-Hough, V. (2020). The future of the Grand Bargain. 15.
- В. Меткалф-Хоу, В. Фентон, Б. Уїллїтс-Кінг, А. Спенсер (червень 2020 р.). Велика угода: щорічний незалежний звіт 2020 р. / Metcalfe-Hough, V., Fenton, W., Willits-King, B., & Spencer, A. (2020, June). Grand Bargain annual independent report 2020. https://www.odi.org/sites/odi.org.uk/files/resource-documents/gb_2020_full_report_web.pdf
- П. Мурс (1998 р.). Валютні системи громад: можливість для співпраці в країнах, що розвиваються? 79. / Moers, P. (1998). Community Currency Systems: A Co-operative Option for the Developing World ? 79.
- Товариство червоного хреста М'янми (без дати). Грошові гранти громадам: шлях розбудови стійкості. / Myanmar Red Cross Society. (n.d.). Community Cash Grants: A Pathway for Building Resilience. Retrieved January 12, 2021, from https://gallery.mailchimp.com/a55eb3b87b453e5e66ee30580/files/8269d3ab-4326-416b-b8c3-4f56a225eeae/Community_Cash_Grant_final.pdf
- Товариство червоного хреста М'янми (2020 р.). Короткий виклад програми 2019 р. Надання гуманітарної допомоги в Ракхайні за рахунок програм надання грошової допомоги Товариства Червоного Хреста М'янми у Ракхайні за підтримки МФЧХ. / Myanmar Red Cross Society. (2020a). Programme Summary 2019, Delivering Humanitarian Assistance in Rakhine through Cash-based Interventions Myanmar Red Cross Society's cash transfer programmes in Rakhine supported by IFRC.
- Товариство червоного хреста М'янми (жовтень 2020 р.). Програма стійкості громади. Етап I (січень 2017–червень 2020 р.). Звіт про виконання програми. / Myanmar Red Cross Society. (2020b, October). Community Resilience Programme (CRP) Phase I (January 2017 - June 2020) Programme Completion Report. <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/CRP-Phase-Report-FINAL17.12.20.pdf>

Перелік використаної літератури

- Підбиття підсумків (5 березня 2015 р.). BetterEvaluation / Outcome Harvesting. (2015, March 5). BetterEvaluation. https://www.betterevaluation.org/en/plan/approach/outcome_harvesting
- OXFAM (без дати). Гранти на відновлення громади: забезпечення житла, продовольчої безпеки та засобів до існування для швидкого відновлення постраждалих від землетрусу людей на Суматрі, Індонезія. / OXFAM. (n.d.). Community Recovery Cash Grant Responding to the shelter, food security and livelihood needs to enable early recovery of earthquake affected people in Sumatra, Indonesia. Retrieved September 18, 2020, from <https://www.calpnetwork.org/wp-content/uploads/2020/03/final-efsl-west-sumatra-report-v100310-1.pdf>
- OXFAM (6 листопада 2020 р.). Перші висновки щодо надзвичайних ситуацій у часи ковіду — вебінар і брифінг для запуску. Від бідності до сили. / OXFAM. (2020, November 6). Initial Findings on Emergent Agency in a time of Covid - launch webinar and briefing. From Poverty to Power. <https://oxfamblogs.org/fp2p/emergent-agency-in-a-time-of-covid-launch-webinar-and-briefing/>
- Кетрін Рікард (2019 р.). Розширення прав і можливостей жінок і ощадні групи: інструментарій моніторингу та вимірювання результатів / Rickard, Katherine. (2019). Women's empowerment and Savings Groups: Monitoring and results measurement toolkit. https://seepnetwork.org/files/galleries/SG_Womens_Empowerment_MRM_Toolkit_FINAL_Sept_2019.pdf
- Кетрін Рікард, А. Джонссон (без дати). Коротка довідка: Розширення прав і можливостей жінок та ощадні групи: що ми знаємо? / Rickard, Kathrine, & Johnsson, A. (n.d.). Learning Brief: Women's Empowerment and Savings Groups: What Do We Know? Retrieved November 13, 2020, from <https://seepnetwork.org/files/galleries/2019-SG-LB-Womens-Empowerment-And-SGs-EN-DIGITAL.pdf>
- М. Сковдал, В. Мвасіаджі, А. Вебал, А. Томкінс (2011 р.). Створення компетентних громад для дітей-сиріт: досвід ініціативи щодо грошових переказів на основі громад у Кенії. Політика та планування у сфері охорони здоров'я. 26(3), 233–241. / Skovdal, M., Mwasiaji, W., Webale, A., & Tomkins, A. (2011). Building orphan competent communities: experiences from a community-based capital cash transfer initiative in Kenya. Health Policy and Planning, 26(3), 233–241. <https://doi.org/10.1093/heapol/czq039>
- Іспанський Червоний Хрест (без дати). ПОБУДОВА ГРОМАД, цілісний підхід до переїзду та засобів до існування: житло, грошові гранти та проекти громад. / Spanish Red Cross. (n.d.). BUILDING COMMUNITIES, A holistic approach to relocation and livelihoods: housing, cash grants, and community projects. Retrieved September 18, 2020, from https://www.calpnetwork.org/wp-content/uploads/2020/01/src_case_study_livelihoods_cash_grant_tsunami_sri_lanka1.pdf
- М. Штеле (2020 р.). Коротка довідка: цифрові ощадні групи. / Staehle, M. (2020). Learning Brief: Digital Savings Groups. https://seepnetwork.org/files/galleries/SEEP_Digital-Savings-Groups_20200420.pdf
- Мережа SEEP (без дати). Ощадні групи та COVID-19. / The SEEP Network. (n.d.). Savings Groups and COVID-19. Retrieved November 13, 2020, from https://seepnetwork.org/files/galleries/SEEP_Savings-Groups-and-COVID19_20200329_FINAL.pdf
- Мережа SEEP (2015 р.). Рекомендації щодо якості програм для ощадних груп. / The SEEP Network. (2015). Program Quality Guidelines for Savings Groups. https://mangotree.org/files/galleries/1571_SG-guidelines.pdf
- Посібник проекту «Сфера» (2018 р.). / The Sphere Handbook. (2018). <https://handbook.spherestandards.org/en/sphere/#ch001>
- К.К. Вентон, Е. Семмон, Д. Ком (2020 р.). Рекомендації з розроблення програм: впровадження локалізації у відповідь на COVID-19. 16. / Venton, C. C., Sammon, E., & Com, D. (2020). Programming Guidance: Embedding Localisation in the Response to COVID-19. 16.
- Вода, ринки, грошова допомога та стійкість до посух у Сомаліленді (без дати). / Water, Markets, Cash and Drought Resilience in Somaliland. (n.d.). Retrieved January 14, 2021, from <https://www.calpnetwork.org/publication/water-markets-cash-and-drought-resilience-in-somaliland/>
- В. Уїллітс-Кінг, Дж. Брайант, А. Спенсер (без дати). Цінність місцевих ресурсів у гуманітарних кризах. 40. / Willitts-King, B., Bryant, J., & Spencer, A. (n.d.). Valuing local resources in humanitarian crises. 40.
- Світовий банк (2015 р.). Партнерства під проводом громад для розбудови стійкості / World Bank. (2015). Community-Led Partnerships for Resilience. https://www.gfdrr.org/sites/default/files/publication/Community_led_partnership_JUNE24.pdf

**ГРУПОВІ ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ —
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ІНСТРУМЕНТИ**